

RAPORT O STANIE GMINY NOWA RUDA ZA 2024 ROK

Maj 2025

Spis treści

Spis treści	1
Wstęp	4
Podstawowe informacje o gminie	4
Położenie, jednostki pomocnicze i organizacyjne	4
Udział w stowarzyszeniach i współpraca partnerska	6
Sytuacja demograficzna.....	6
Aktywność zawodowa	7
Podmioty gospodarcze na terenie Gminy	9
Wybory samorządowe w 2024 r.....	10
Informacje o wójcie i jego zadaniach	11
Urząd Gminy Nowa Ruda	12
Sytuacja finansowa	12
Dochody budżetowe.....	13
Wydatki budżetowe	14
Przychody budżetowe	14
Rozchody budżetowe	14
Wynik finansowy	15
Stan mienia komunalnego.....	15
Grunty.....	15
Gospodarka lokalami mieszkalnymi i użytkowymi.....	16
Udziały w spółkach, akcje.....	17
Zmiany w stanie mienia w okresie 31.12.2023 r. - 31.12.2024 r.	17
Dochody uzyskane w 2024 roku.....	17
Cmentarze komunalne	18
Zagospodarowanie przestrzenne	18
Spółki z udziałem gminy	21
Noworudzkie Usługi Komunalne sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Rudzie:.....	21
Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Rudzie	21
Gminny Ośrodek Zdrowia Pro - Med sp. z o.o. z siedzibą w Jugowie	22
Noworudzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.....	23
Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa SIM Sudety	23
Wykonanie uchwał Rady Gminy.....	24
Realizacja strategii	32
Strategia Rozwoju Gminy Nowa Ruda na lata 2023-2031.....	32
Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r.....	37

Strategia Rozwoju Sudety 2030.....	40
Powódź we wrześniu 2024 r.....	45
Najważniejsze inwestycje i obszary działania Wójta w 2024 r.....	46
Infrastruktura drogowo-mostowa i towarzysząca	46
Rozwój Gminy Nowa Ruda poprzez budowę i modernizację infrastruktury drogowej oraz zagospodarowanie terenu przy szkole w Bożkowie	47
Poprawa jakości infrastruktury drogowej na terenie Gminy Nowa Ruda poprzez budowę i modernizację oświetlenia drogowego i przebudowę dróg	48
Przebudowy dróg w ramach RFRD oraz PROW	49
Budowa ścieżki rowerowej w Bożkowie.....	49
Wykonanie chodnika dla pieszych we Włodowicach	50
Dotacje udzielone Powiatowi Kłodzkiemu	50
Skutki powodzi z września 2024 r.....	51
Infrastruktura wodno-kanalizacyjna.....	53
Oświetlenie uliczne.....	55
Infrastruktura oświatowa.....	56
Ochrona środowiska.....	58
Usuwanie azbestu.....	58
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	58
Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii.....	59
Gospodarka odpadami	60
Ochrona przyrody	64
Kultura fizyczna.....	64
Obiekty użyteczności publicznej	66
Działania w obszarze bezpieczeństwa.....	67
Sprawy obronne i obrona cywilna.....	67
Zarządzanie kryzysowe	69
Utrzymanie OSP w gotowości do działania	70
Sport i turystyka.....	71
Realizacja zadań oświatowych	73
Sieć edukacyjna	74
Liczba uczniów w szkołach podstawowych na terenie gminy (placówki publiczne i niepubliczne)	74
Programy i projekty edukacyjne	75
Finansowanie zadań oświatowych.....	76
Przedszkola	79
Organizacja dowozu uczniów do szkół	81
Stypendia motywacyjne w szkołach za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe.....	82
Egzaminy zewnętrzne – egzamin ósmoklasisty.....	82

Realizacja funduszu sołeckiego	83
Pomoc społeczna (GOPS)	86
Działalność kulturalna (CKGNR)	90
Biblioteka publiczna	98
„Kultura bez granic”	100
„Blżej tradycji, blżej siebie”	100
Realizacja polityk i programów	100
Program współpracy Gminy Nowa Ruda z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za rok 2024	100
Konkursy na realizację zadań publicznych w formie powierzenia	102
Realizacja zadań publicznych w formie wsparcia	105
Dotacje udzielone w trybie art. 19 a ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie.	105
Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2024	107
Polityka senioralna w Gminie Nowa Ruda.....	109
Gminny program opieki nad zwierzętami	110
Gminny Program Opieki nad Zabytkami i udzielanie dotacji na prace konserwatorskie	113
Wieloletni program gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym	115
Skutki powodzi we wrześniu 2024 r.	118
Podsumowanie	120

Wstęp

Raport o stanie gminy został sporządzony na podstawie art. 28 aa ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024, poz. 1465 ze zm.). Zgodnie z ustawą raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. W Gminie Nowa Ruda utworzenie budżetu obywatelskiego nie jest obowiązkowe, formą budżetu partycypacyjnego jest natomiast fundusz sołecki. Rada Gminy Nowa Ruda nie określiła w drodze uchwały szczegółowych wymogów dotyczących raportu, został on więc przygotowany wg schematu zastosowanego przy sporządzaniu raportów o stanie gminy za lata poprzednie oraz w oparciu o ogólne wytyczne i wnioski, które pojawiły się w literaturze i debacie publicznej związku z tym obowiązkiem.

Podstawowe informacje o gminie

Położenie, jednostki pomocnicze i organizacyjne

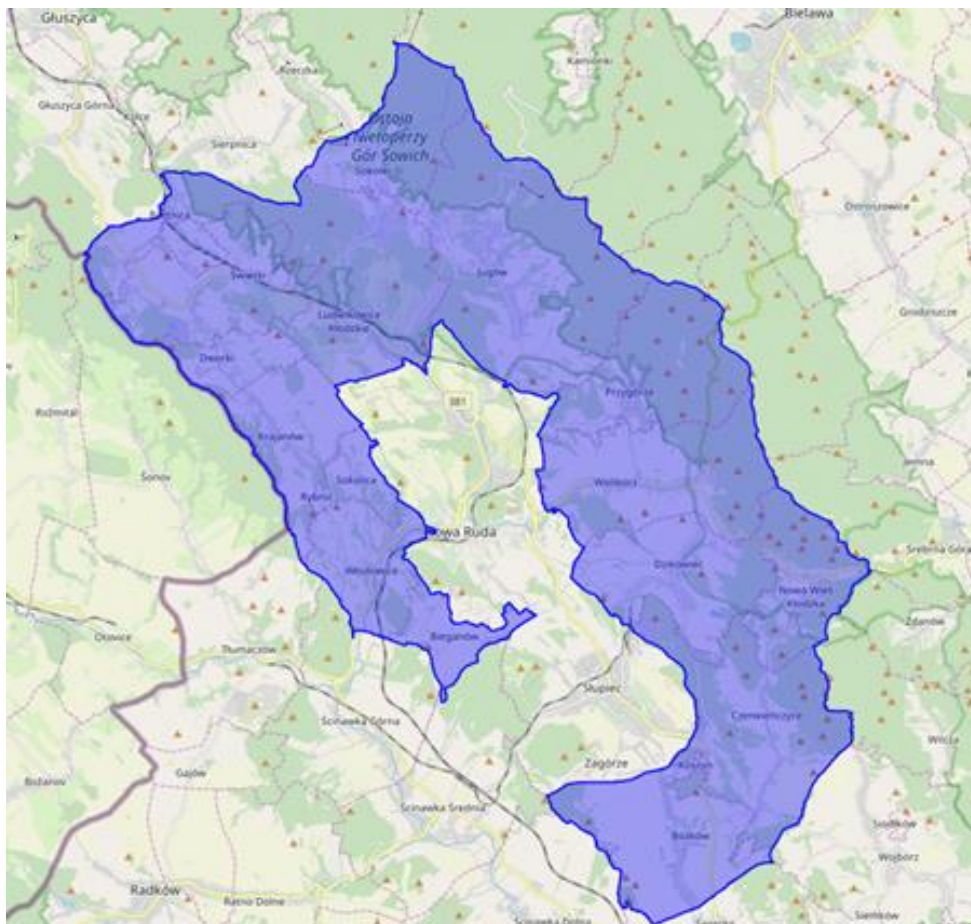
Gmina Nowa Ruda położona jest w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim. Jest jedną z 78 gmin wiejskich, położonych na terenie województwa. Geograficznie leży w Sudetach Środkowych, u podnóża Gór Sowich i na obszarze Wzgórz Włodzickich, w dolinie rzeki Włodzicy i jej dopływów.

Sąsiednimi gminami są: Bielawa, Dzierżonów (gmina wiejska), Głuszyca, Kłodzko (gmina wiejska), Nowa Ruda (gmina miejska), Pieszyce, Radków, Stoszowice, Walim. Ponadto Gmina graniczy z Republiką Czeską.

Gmina Nowa Ruda zajmuje obszar 139,67 km², co stanowi 8,5% powierzchni powiatu kłodzkiego, z czego użytki rolne stanowią 50%, a użytki leśne 41%.

Do Gminy Nowa Ruda należą wsie: Bartnica, Bieganów, Bożków, Czerwieńczyce, Dworki, Dzikowiec, Jugów, Krajanów, Ludwikowice Kłodzkie, Nowa Wieś Kłodzka, Przygórze, Sokolec, Sokolica, Świerki, Włodowice i Wolibórz. Jednostkami pomocniczymi są sołectwa, których jest na terenie gminy 17. Poza ww. wsiami dodatkowe sołectwo Koszyn znajduje się w obrębie wsi Bożków.

Gmina wiejska Nowa Ruda to tzw. gmina obwarzankowa. Mianem takim określa się gminę wiejską, mającą siedzibę w nienależącym do niej mieście (zlokalizowanym w odrębnej gminie miejskiej). Siedziba gminy znajduje się na terenie miasta Nowa Ruda.

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/qmina_Nowa_Ruda#googleStreetView

Jednostki organizacyjne Gminy Nowa Ruda to:

- Urząd Gminy Nowa Ruda,
- Zespół Szkół Nr 1 w Jugowie,
- Zespół Szkół Nr 2 w Ludwikowicach Kł.,
- Zespół Szkół nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie,
- Żłobek Publiczny w Bożkowie,
- Zespół Przedszkolny w Woliborzu (w skład zespołu wchodzi: Przedszkole Samorządowe w Woliborzu oraz Przedszkole Samorządowe w Przygórzu),
- Żłobek Publiczny „Baśniowe Wzgórze” w Ludwikowicach Kł.,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie,
- Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda w Ludwikowicach Kł.

Udział w stowarzyszeniach i współpraca partnerska

Gmina Nowa Ruda współpracuje z Gminą Giżycko i Gminą Somonino oraz czterema miastami: Broumov (Czechy), Castrop-Rauxel (Niemcy), Bruay-sur-l'Escaut (Francja) i Hronov (Czechy). W 2024 roku obszar współpracy dotyczył wymiany doświadczeń w zakresie działalności samorządu oraz realizacji wspólnych projektów z miastami partnerskimi z Czech.

Gmina Nowa Ruda jest także członkiem:

- Stowarzyszenia Gmin Ziemi Kłodzkiej,
- Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis,
- Lokalnej Organizacji Turystycznej Aglomeracji Wałbrzyskiej,
- Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Sowiogórskie”,
- Związku Gmin Wiejskich RP.

Członkostwo w tych organizacjach dotyczyło przede wszystkim realizacji wspólnych programów i projektów, umożliwiających uzyskiwanie dofinansowania ze środków zewnętrznych. Informacje dotyczące efektów współpracy zostały opisane w innych rozdziałach raportu.

Sytuacja demograficzna

Liczba mieszkańców Gminy wg stanu na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 10 567 i zmniejszyła się w stosunku do liczby mieszkańców na koniec 2023 roku o 119 osób (było 10 686). W porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. liczba ludności zmalała o 6,72% (było: 11 328 mieszkańców). W poszczególnych miejscowościach na dzień 31 grudnia 2024 roku zameldowanych było:

- 1) Bartnica – 191 osób
- 2) Bieganów – 21 osób
- 3) Bożków – 1 444 osoby
- 4) Czerwieńczyce – 425 osób
- 5) Dworki – 58 osób
- 6) Dzikowiec – 815 osób

- 7) Jugów – 2 568 osób
- 8) Krajanów – 88 osób
- 9) Ludwikowice Kł. – 1 846 osób
- 10) Nowa Wieś Kł. – 191 osób
- 11) Przygórze – 618 osób
- 12) Sokolec – 184 osoby
- 13) Sokolica – 69 osób
- 14) Świerki – 449 osób
- 15) Włodowice – 638 osób
- 16) Wolibórz – 962 osoby

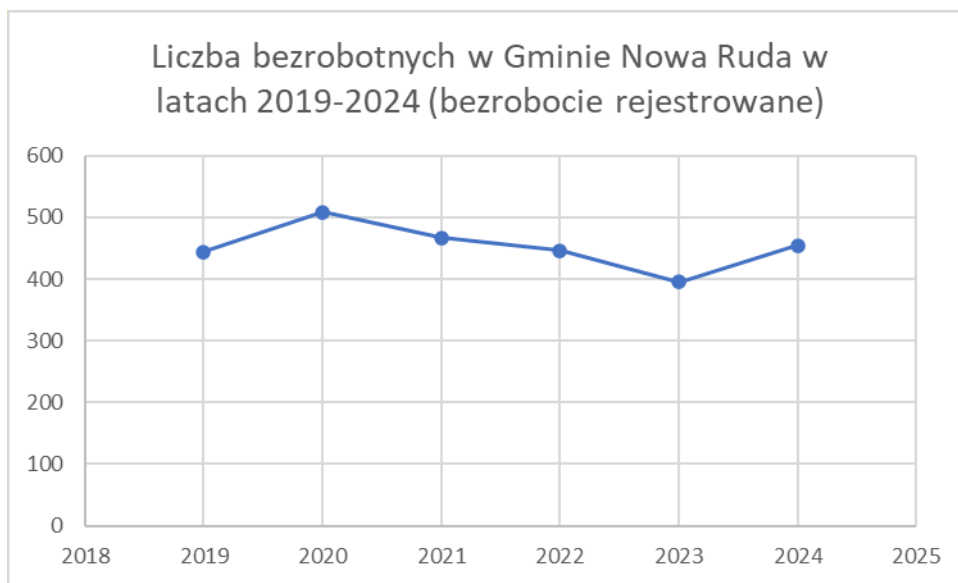
Liczba mieszkańców Gminy
wg stanu na dzień
31.12.2024 r. wynosiła
10 567 osób

Liczba mieszkańców
zmniejszyła się w stosunku do
31.12.2023 r. o **119 osób**

Przyrost naturalny w Gminie
Nowa Ruda wynosi
- 10,51

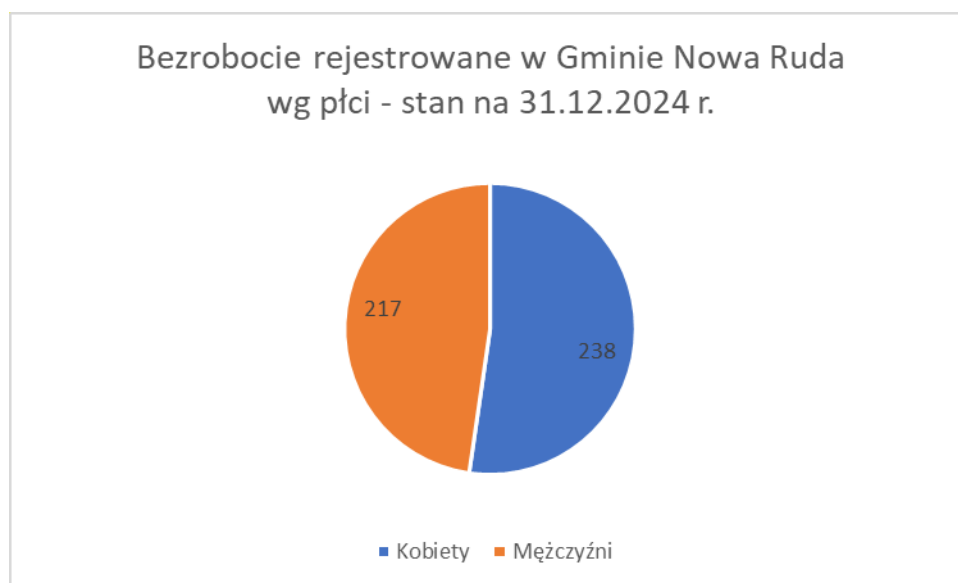
Aktywność zawodowa

Na koniec grudnia 2024 roku w gminie zarejestrowanych bez pracy było ogółem 455 osób, o 60 osób więcej niż na koniec grudnia 2023 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

Należy zauważyć, że po okresie spadku liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2021-2023, rok 2024 przyniósł znaczący wzrost tego wskaźnika, choć nie tak wysoki jak w roku 2020, gdy bez pracy pozostawało 509 czynnych zawodowo mieszkańców naszej gminy.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

W 2024 r., podobnie jak w latach poprzednich, wśród bezrobotnych liczniejszą grupę ze względu na płeć stanowiły kobiety (238 osób). Na uwagę zasługuje stosunkowo niskie bezrobocie wśród ludzi młodych w wieku do lat 25 (50 osób). Warto zaznaczyć, że w dalszym ciągu dużą grupę bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne w liczbie 251 (wzrost w porównaniu do grudnia 2023 r. o 13 osób).

Podmioty gospodarcze na terenie Gminy

W Gminie Nowa Ruda systematycznie wzrasta liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON. Większość stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Najczęściej prowadzonymi rodzajami działalności przez osoby fizyczne w 2024 r. były: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych; budownictwo; przetwórstwo przemysłowe; transport i gospodarka magazynowa oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	697	705	731	774	807	825
Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej	189	203	206	320	347	358
łącznie	886	908	937	1094	1154	1183

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Wśród podmiotów gospodarki narodowej dominują mikroprzedsiębiorstwa. Zgodnie z danymi GUS w Gminie Nowa Ruda udział podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących do 9 osób w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON wynosił w roku 2019 - 96,5%, w roku 2020 - 96,6%, w roku 2021 - 96,8%, w roku 2022- 97,3%, w roku 2023 - 97,7% i w 2024 r. - 97,8%.

Największym przedsiębiorcą - pracodawcą w gminie jest Zakład Produkcji Automatyki Sieciowej S.A. z siedzibą w Przygórzu, zajmujący się kompleksowymi rozwiązaniami w zakresie teleinformatyki, energetyki i automatyki. Obecnie firma zatrudnia 700 pracowników w czterech zakładach produkcyjnych, z czego jeden znajduje się na terenie gminy Nowa Ruda, a trzy w mieście Nowa Ruda. Przedsiębiorstwo to nie spełnia definicji mikro-, małego lub średniego przedsiębiorstwa, a więc należy je uznać za jedyne funkcjonujące w gminie duże przedsiębiorstwo.

Wybory samorządowe w 2024 r.

Początek 2024 r. był czasem przygotowań do kwietniowych wyborów samorządowych. W dniu 7 kwietnia mieszkańcy Gminy wybrali nowych radnych, reprezentujących poszczególne sołectwa w kadencji 2024-2029. Radnymi zostali:

1. Bożena Sołek-Muzyka – Jugów.
2. Marek Bidziński – Przygórze.
3. Paweł Gargol – Dzikowiec.
4. Katarzyna Majchrzak – Jugów.
5. Joanna Sypień – Jugów.
6. Michał Groń - Jugów.
7. Marcin Jaliński - Ludwikowice Kł.
8. Urszula Poźniak - Ludwikowice Kł.
9. Ryszard Grześkowiak - Ludwikowice Kł., Sokolec.
10. Tomasz Pietrzyk – Bożków.
11. Agnieszka Ożóg - Bożków, Koszyn.
12. Stanisław Wasłowicz – Wolibórz.
13. Jacek Podgórski - Bartnica, Dworki, Krajanów, Świerki.
14. Kamil Sawicki - Bieganów, Sokolica, Włodowice.
15. Bartosz Słoninka - Czerwieńczyce, Nowa Wieś Kł.

Frekwencja w wyborach w całym kraju wyniosła 51,99%, a w Gminie Nowa Ruda – 49,22%.

Wybór Wójta rozstrzygnął się w drugiej turze wyborów, która miała miejsce 21 kwietnia 2024 r. Wójtem po raz kolejny została Adrianna Mierzejewska.

Frekwencja w ponownym głosowaniu w całym kraju wyniosła 44,06%, a w Gminie Nowa Ruda – 45,35%¹.

Informacje o wójcie i jego zadaniach

Wójt jest organem wykonawczym gminy. Wójtem Gminy Nowa Ruda od listopada 2014 roku jest Adrianna Mierzejewska.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym do zadań wójta należy w szczególności:

- 1) przygotowywanie projektów uchwał rady gminy;
- 2) opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- 3) określanie sposobu wykonywania uchwał;
- 4) gospodarowanie mieniem komunalnym;
- 5) wykonywanie budżetu;
- 6) zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Do wójta należy również kierowanie bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentowanie jej na zewnątrz. Jednym ze wskaźników załatwianych spraw bieżących jest ilość korespondencji wpływającej do urzędu, która w 2024 roku wyniosła 21255 pism. Oznacza to, że każdego roboczego dnia do urzędu trafia ok. 85 dokumentów. Z kolei reprezentowanie gminy na zewnątrz odbywa się m.in w trakcie: spotkań z władzami państwowymi i samorządowymi, Zgromadzeń Wspólników spółek z udziałem gminy; Walnych Zgromadzeń Członków stowarzyszeń; narad Rady LGD Partnerstwo Sowiogórskie; posiedzeń zarządu gminnego i powiatowego OSP.

Do zadań wójta należy ponadto realizacja licznych zadań wynikających z przepisów szczególnych, związanych np. z ochroną przeciwpowodziową (w tym opracowanie planu operacyjnego ochrony przed powodzią oraz ogłaszanie i odwoływanie pogotowia oraz alarmu przeciwpowodziowego).

¹ Źródło danych dotyczących frekwencji w wyborach: www.samorząd2024.pkw.gov.pl/samorząd2024/

Wójt wykonuje zadania przy pomocy urzędu gminy i jako kierownik urzędu organizuje oraz określa zasady funkcjonowania urzędu gminy. Podstawowym dokumentem w tym zakresie jest Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Nowa Ruda. Wójt wypełnia również uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników urzędu oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Swoje zadania Wójt realizuje m.in. poprzez wydawanie zarządzeń. W 2024 r. Wójt Gminy wydał ich 628.

W 2024 r. Wójt Gminy
wydał 628 zarządzeń.

W 2024 r. do Urzędu
wpłynęło 21 255 pism.

Urząd Gminy Nowa Ruda

Urząd Gminy Nowa Ruda jest usytuowany w dwóch budynkach: przy ul. Niepodległości 2 oraz ul. Niepodległości 4 w Nowej Rudzie. Na dzień 31 grudnia 2024 r. w urzędzie zatrudnionych było 63 pracowników, w tym 60 osób na stanowiskach urzędniczych oraz 3 osoby na pozostałych stanowiskach.

90% pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych posiada wykształcenie wyższe (54 osoby z 60). W urzędzie dba się o ciągłe podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników. W 2024 r. na szkolenia wydatkowano 9 163,73 zł. Oprócz tego pracownicy posiadają dostęp do aktualizowanej na bieżąco bazy aktów prawnych.

Sytuacja finansowa

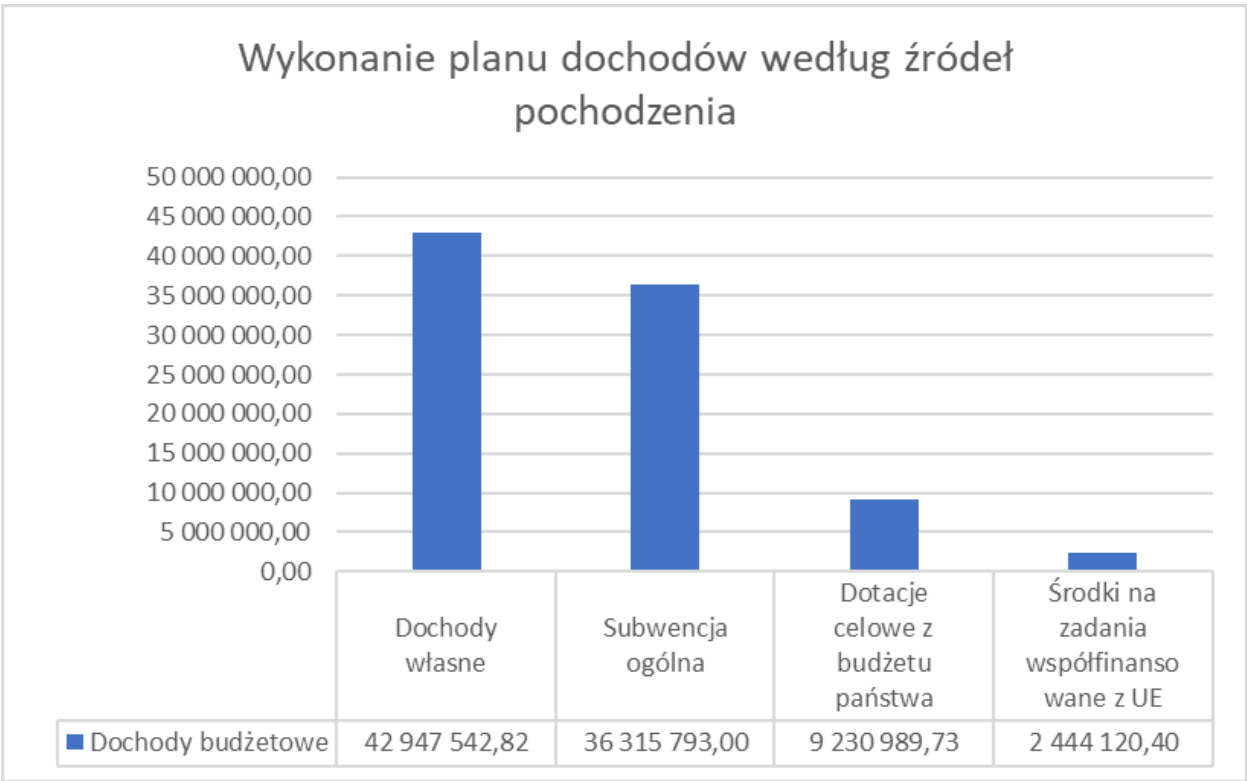
Sytuacja finansowa Gminy Nowa Ruda została szczegółowo opisana w załącznikach do Zarządzenia nr 154/25 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie przedstawienia Radzie Gminy Nowa Ruda oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Gminy Nowa Ruda, sprawozdania rocznego z wykonania planu finansowego samorządowej instytucji kultury oraz informacji o stanie mienia komunalnego za 2024 rok. W Raporcie o stanie Gminy Nowa Ruda znajdują się więc najważniejsze, wybrane informacje dotyczące sytuacji finansowej gminy.

Dochody budżetowe

W 2024 roku dochody budżetu Gminy zostały zaplanowane w wysokości 100 264 453,07 zł, a zrealizowane w wysokości 90 938 445,95 zł (tj. 90,70%).

Dochody bieżące wykonano w kwocie 75 870 866,28 zł, co stanowi 98,85 % wykonania planu, natomiast dochody majątkowe wykonano w kwocie 15 067 579,67 zł, co stanowi 64,09% wykonania planu.

Wykonanie planu dochodów według źródeł pochodzenia przedstawia poniższa tabela:

Źródło: Sprawozdanie finansowe Gminy Nowa Ruda za 2024 r.

W odniesieniu do dochodów własnych można nadmienić, że w 2024 r. wpływy z tytułu podatków i opłat wyniosły 13 997 209,54 zł.

Z kolei udział w podatku dochodowym od osób fizycznych został zrealizowany w 2024 roku w kwocie 10 207 995,00 zł, co stanowi 100,00% wykonania planu (w stosunku do roku 2023 uzyskana kwota z udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych była wyższa o 2 120 450,00 zł). W zakresie udziału gminy w podatku od osób prawnych wykonane dochody osiągnęły poziom 322 010,00 zł, tj. 100,00% planu i były wyższe o 127 676,00 zł w stosunku do 2023 roku.

Wydatki budżetowe

Wydatki budżetu Gminy planowano w wysokości 109 966 609,44 zł, a zrealizowano w wysokości 98 750 588,80 zł (wykonanie na poziomie 89,80 %), z czego:

- wydatki majątkowe stanowiły 28 238 062,21 zł,
- wydatki bieżące stanowiły 70 512 526,59 zł (szczegóły w tabeli poniżej):

Lp.	GRUPY	PLAN	WYKONANIE	STRUKTURA
1	Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	28 527 263,45	28 020 690,94	39,74%
2	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	8 173 296,66	7 914 843,09	11,22%
3	Wydatki na obsługę długu	1 603 863,00	1 595 847,20	2,26%
4	Dotacje i środki na zadania bieżące	10 959 286,90	10 957 550,22	15,54%
5	Wydatki na projekty i programy współfinansowane w ramach środków UE	1 429 139,25	1 239 518,74	1,76%
6	Pozostałe wydatki	22 747 078,86	20 784 076,40	29,48%
RAZEM		73 439 928,12	70 512 526,59	100,00%

Wydatki bieżące – źródło: sprawozdanie finansowe Gminy za 2024 r.

Przychody budżetowe

W roku 2024 zaplanowano przychody w wysokości 13 950 040,29 zł, z czego :

- 1) kwota 8 900 000,00 zł stanowiła emisja obligacji,
- 2) kwota 5 050 040,29 zł stanowiła przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach - środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych , środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz środki Funduszu Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

Rozchody budżetowe

Rozchody z budżetu wyniosły 4 247 883,92 zł i obejmowały spłatę raty od pożyczki długoterminowej zaciągniętej w wysokości 172 730,32 zł w 2019 roku z Wojewódzkiego

Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Ograniczenie niskiej emisji spalin na obszarze województwa dolnośląskiego - Gmina Nowa Ruda - ETAP II” w wysokości 13 982,92 zł oraz rozchody z lokat w wysokości 4 233 901,00 zł.

Wynik finansowy

Budżet Gminy Nowa Ruda w 2024 roku zamknął się deficytem w wysokości 7 812 142,85 zł przy planowanym deficycie 9 702 156,37 zł. Deficyt dotyczył realizacji:

- a) zadań inwestycyjnych, w tym finansowanych w ramach niewykorzystanych środków budżetu z lat ubiegłych przekazanych w ramach środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych i środków przeciwdziałania alkoholizmowi,
- b) konieczności pokrycia zobowiązań wynikających z nowych zadań inwestycyjnych finansowanych w ramach środków Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych oraz przygotowaniem dokumentacji dla zadań finansowanych w ramach KPO.

Stan mienia komunalnego

Grunty

Według danych na dzień 31 grudnia 2024 roku na stan mienia Gminy Nowa Ruda składało się 1759 ha gruntów. Podział na zasadnicze grupy przedstawia się następująco:

- grunty rolne o powierzchni - 1192 ha,
- grunty zabudowane i zurbanizowane o powierzchni – 357 ha,
- lasy i grunty zadrzewione i zakrzewione o powierzchni - 155 ha,
- grunty pod wodami o powierzchni - 5 ha,
- nieużytki o powierzchni - 31 ha,
- tereny różne - 19 ha.

W zasobie gruntów stanowiących mienie komunalne Gminy Nowa Ruda ze względu na formę prawną związaną z ich zagospodarowaniem można podzielić na:

- grunty rolne w dzierżawie (grunty orne, pastwiska i łąki) - według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku zawartych było 600 umów dzierżawy na łączną powierzchnię 955,6549 ha, średnia dzierżawiona powierzchnia gruntów rolnych wynosiła zatem 1,5928 ha,
- grunty nierolne – według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. zawarto 862 umowy dzierżawy dot. nieruchomości dzierżawionych jako grunty pod garażami, budynkami gospodarczymi i ogrody przydomowe na łączną powierzchnię 40,39 ha gruntów,
- grunty znajdujące się w wieczystym użytkowaniu o powierzchni ponad 12 ha,
- w zarządzie gminy znajdują się lasy i grunty leśne o powierzchni 155 ha.

Gospodarka lokalami mieszkalnymi i użytkowymi

W skład mienia komunalnego wchodzi:

- 1) 55 budynki mieszkalne z udziałem Gminy 100%.
- 2) 133 budynki mieszkalne, w których Gmina ma udziały we wspólnocie. Budynki mieszkalne znajdują się w zarządzie podmiotów świadczących usługi w zakresie zarządzania nieruchomościami.
- 3) 15 budynków związanych z prowadzeniem zajęć edukacyjnych (szkoły, przedszkola, żłobek); obiekty szkolne w bezpośrednim zarządzie gminy to obiekty w miejscowościach, Jugów, Ludwikowice Kłodzkie i Bożków, natomiast we Włodowicach, Woliborzu i Dzikowcu prowadzone są szkoły niepubliczne. Przedszkola samorządowe w miejscowościach Bożków, Jugów, Ludwikowice Kłodzkie, Przygórze i Wolibórz oraz przedszkola niepubliczne we Włodowicach i Dzikowcu; żłobki znajdują się w Ludwikowicach Kłodzkich i Bożkowie.
- 4) Obiekty sportowe takie jak basen w Jugowie, a także boiska sportowe w Woliborzu, Ludwikowicach Kłodzkich, Bożkowie, Jugowie, Czerwieńczycach.
- 5) budynki zagospodarowane na podstawie umów użyczenia na rzecz m.in. Ochotniczych Straży Pożarnych, Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda w Ludwikowicach oraz innych podmiotów; świetlice wiejskie w poszczególnych miejscowościach; pozostałe obiekty użyteczności publicznej oraz budynki użytkowe, do których zalicza się: magazyny w Ludwikowicach przy ulicy Fabrycznej, „Europejski Dom Spotkań Młodzieży” w Ludwikowicach Kł., budynki byłych szkół w Przygórzu i Dzikowcu, budynek po

internacie w Bożkowie, budynek sali w Jugowie ul. Główna 46a, budynek użytkowy w Jugowie ul. Główna 91, Dom Seniora w Jugowie.

Udziały w spółkach, akcje.

Według stanu na dzień 31.12.2024 roku Gmina Nowa Ruda posiada :

- wkład pieniężny i niepieniężny na ogólną wartość 16.039.900,00 zł – Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Nowej Rudzie,
- akcje Agencji Rozwoju Regionalnego „AGROREG” S.A. w Nowej Rudzie na kwotę 10 000,00 zł,
- wkład pieniężny i niepieniężny o wartości 312 500,00 zł – Spółka z o.o. „Noworudzkie Usługi Komunalne” w Nowej Rudzie,
- wkład pieniężny oraz wkład niepieniężny w postaci nieruchomości gruntowej o wartości 265.000,00 zł – Pro-Med. Sp. z o. o,
- akcje Noworudzkiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego na kwotę 6.000,00 zł,
- wkład pieniężny i niepieniężny o wartości 4.299.950,00 zł – SIM SUDETY Sp. z o.o.

Zmiany w stanie mienia w okresie 31.12.2023 r. - 31.12.2024 r.

Gmina Nowa Ruda dokonała zbycia nieruchomości gruntowych o powierzchni ponad 5 ha, w skład której wchodziły powierzchnie całych nieruchomości oraz powierzchnie wynikające z udziałów w gruncie.

Gmina Nowa Ruda dokonała nabycia nieruchomości gruntowych o powierzchni ponad 0,50 ha w wyniku takich czynności prawnych jak nieodpłatnie i odpłatnie nabycia nieruchomości. Gmina Nowa Ruda sprzedała w drodze przetargowej i w drodze bezprzetargowej:

- 16 nieruchomości gruntowych,
- 22 lokale mieszkalne, 1 lokal użytkowy.

Dochody uzyskane w 2024 roku

Dochody uzyskane w roku 2024 wyniosły łącznie 4.400.185,25 zł w tym:

1. Wysokość dochodów za użytkowanie wieczyste – 2.289,38 zł.

2. Wysokość dochodów z tytułu czynszu za: działki rolne, działki nie rolne, sale wiejskie, lokale użytkowe, lokale mieszkalne w budynkach komunalnych i budynkach wspólnot oraz bezumowne korzystanie z nieruchomości łącznie – 2.327.706,96 zł.

3. Dochody ze sprzedaży mienia:

a) lokale mieszkalne i użytkowe: 530.334,68 zł,

b) grunty niezabudowane i zabudowane: 1.507.629,50 zł,

c) zwrot funduszu remontowego: 32.224,73 zł.

[Cmentarze komunalne](#)

Na terenie Gminy Nowa Ruda znajdują się dwa cmentarze komunalne: w Bożkowie na działkach nr 372 AM 1 o pow. 0,38 ha i dz. nr 364/1 o pow. 0,0266 ha oraz w Jugowie przy ul. Staszica na działce nr 228 AM 2 o pow. 0,29 ha.

Na cmentarzu komunalnym w Bożkowie pochowane są 642 osoby, natomiast w Jugowie – 367 osób. W 2024 roku na cmentarzach komunalnych Gminy Nowa Ruda pochowano 19 osób (z czego 16 osób w Bożkowie, a 3 osoby w Jugowie). Ponadto, dokonano 14 rezerwacji miejsc pod groby (w Bożkowie 11 szt. o łącznej wartości 6 048,00 zł, zaś w Jugowie 3 szt. o łącznej wartości 1 728,00 zł) na łączną kwotę 7 776,00 zł. Jednocześnie pobrano 14 opłat zgodnie z obowiązującą uchwałą za zezwolenie na wjazd na teren cmentarzy (w Bożkowie 9 opłat o wartości 1 458,00 zł, a w Jugowie 3 opłaty w wysokości 810,00 zł) o łącznej wartości 2 268,00 zł. Pobrano także jedną opłatę dotyczącą pozwoleń na wykonanie grobowca murowanego w kwocie 1 620,00 zł. Biorąc pod uwagę powyższe łączna kwota wszystkich pobranych opłat wyniosła 11 664,00 zł.

[Zagospodarowanie przestrzenne](#)

Dokumentem w zakresie kształtowania polityki przestrzennej Gminy, przy zachowaniu zasad ładu przestrzennego jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowa Ruda. Obowiązujące studium zatwierdzone zostało uchwałą nr 262/XXXV/17 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 28 czerwca 2017 r.

Z uwagi na zmianę ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego straci moc 30 czerwca 2026 r. Do tego czasu powinien zostać bowiem przyjęty, w drodze uchwały, plan ogólny gminy.

W 2024 r. Rada Gminy Nowa Ruda podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Nowa Ruda, a Wójt Gminy wyłonił wykonawcę zadania.

Plan ogólny zacznie obowiązywać w lipcu 2026 r. To dokument, będący obowiązkowym aktem prawa miejscowego, który zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia zawarte w planach ogólnych będą wiążące dla planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Decyzje o warunkach zabudowy będą wydawane jedynie na terenach wskazanych w planie ogólnym.

W latach 2023-2024 liczba złożonych wniosków oraz wydanych decyzji o warunkach zabudowy kształtowała się następująco:

	2023	2024
Liczba złożonych wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy	187	160
Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy	110	137

Źródło: dane z Referatu Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji

Na koniec 2024 r. w gminie obowiązywało 29 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

Lp.	Nazwa	Numer uchwały	Data uchwalenia
1	MPZP części obrębu wsi Jugów (uchwała nr 239/XXXIV/21)	239/XXXIV/21	30.06.2021
2	MPZP gminy Nowa Ruda dla części wsi Sokolec (uchwała 188/XXXIII/06)	188/XXXIII/06	27.02.2006
3	MPZP gminy Nowa Ruda dla części wsi Ludwikowice (uchwała nr 225/XXXIX/06)	225/XXXIX/06	27.10.2006
4	MPZP rejonu zbiornika we wsi Dzikowiec w gminie Nowa Ruda (uchwała nr 160/XXII/01)	160/XXII/01	19.03.2001
5	MPZP rejonu zbiornika we wsi Włodowice w gminie Nowa Ruda (uchwała nr 161/XXII/01)	161/XXII/01	19.03.2001
6	MPZP terenu górniczego gminy złoża melafiru "Świerki" (uchwała nr 186/XXV/01)	186/XXV/01	25.06.2001
7	MPZP dla części gminy Nowa Ruda (uchwała 189/XXVI/01)	189/XXVI/01	29.10.2001

8	MPZP dla części wsi Ludwikowice (uchwała nr 188/XXVI/01)	188/XXVI/01	01.01.2001
9	MPZP w rejonie Przetęczy Jugowskiej (uchwała nr 232/XXX/02)	232/XXX/02	25.03.2002
10	MPZP części wsi Bożków (uchwała nr 22/VI/03)	22/VI/03	24.03.2003
11	MPZP części wsi Ludwikowice (uchwała nr 43/X/03)	43/X/03	22.09.2003
12	MPZP części wsi Sokolec (uchwała nr 141/XXV/05)	141/XXV/05	14.03.2005
13	MPZP gminy Nowa Ruda dla terenu położonego we wsi Bartnica (uchwała nr 199/XXXIV/06)	199/XXXIV/06	27.03.2006
14	MPZP dla obszaru Szkoły Podstawowej w Ludwikowicach Kł., ul. Wiejska 1, położonej w obrębie wsi Ludwikowice Kłodzkie, gmina Nowa Ruda (uchwała nr 157/XXI/08)	157/XXI/08	28.08.2008
15	MPZP dla terenu górniczego złoża "Słupiec-Dębówka" w granicach gminy Nowa Ruda (uchwała nr 164/XXIII/08)	164/XXIII/08	08.10.2008
16	MPZP dla terenu górniczego złoża "Dębówka" (uchwała nr 332/XLIV/10)	332/XLIV/10	03.11.2010
17	MPZP części wsi Bożków (uchwała nr 39/IX/11)	39/IX/11	06.04.2011
18	MPZP dla obszaru wsi Jugów w rejonie przetęczy Jugowskiej, gmina Nowa Ruda (uchwała nr 368/XLVIII/14)	368/XLVIII/14	06.05.2014
19	MPZP dla obszarów działek nr 1 oraz 52 AM 1 położonych w obrębie Wolibórz (uchwała nr 30/V/19)	30/V/19	27.02.2019
20	MPZP części wsi Bożków (uchwała nr 154/XVIII/20)	154/XVIII/20	27.05.2020
21	MPZP części wsi Sokolec (uchwała nr 181/XXII/20)	181/XXII/20	23.09.2020
22	MPZP części obrębu Przygórze (uchwała nr 246/XXXVI/21)	246/XXXVI/21	25.08.2021
23	MPZP gminy Nowa Ruda dla terenu działki nr 337/3 - obręb Ludwikowice Kłodzkie (uchwała nr 247/XXXVI/21)	247/XXXVI/21	25.08.2021
24	MPZP gminy Nowa Ruda dla terenu działki 319/5 - obręb Ludwikowice Kłodzkie (uchwała nr 400/LVII/23)	400/LVII/2023	29.03.2023
25	MPZP obszaru położonego w obrębie wsi Sokolec, gm. Nowa Ruda (uchwała nr 399/LVII/23)	399/LVII/23	29.03.2023
26	MPZP dla działki nr 607 w obrębie Jugów (uchwała nr 443/LXIII/23)	443/LXIII/23	30.08.2023
27	MPZP dla terenu działki nr 129/2 - obręb Sokolec (uchwała nr 457/LXV/23)	457/LXV/23	25.10.2023
28	MPZP dla terenu działki nr 242/4 – obręb Sokolec (uchwała nr 481/LXVIII/24)	481/LXVIII/24	24.01.2024
29	MPZP obrębu wsi Bożków (uchwała nr 62/IX/24)	62/IX/24	12.12.2024

Źródło: dane z Referatu Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji

Spółki z udziałem gminy

Gmina Nowa Ruda jest udziałowcem w następujących spółkach:

[Noworudzkie Usługi Komunalne sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Rudzie:](#)

Przedmiot przedsiębiorstwa spółki obejmuje m.in. :

- 1) Usługi komunalne, gospodarkę ściekami oraz wywóz zagospodarowanie śmieci, utrzymanie czystości, odśnieżanie, usługi sanitarne i pokrewne (EKD-9000).
- 2) Roboty ogólnobudowlane, blacharstwo-dekarstwo, instalatorstwo elektryczne, wodnokanalizacyjne, gazowe, c.o., budowę dróg i mostów.
- 3) Zakładanie i pielęgnację terenów zieleni.
- 4) Skup i handel surowców wtórnych i ich przetwarzanie.
- 5) Transport towarowy.
- 6) Usługi motoryzacyjne, pomoc drogową.
- 7) Wynajem maszyn, sprzętu i pomieszczeń.
- 8) Ochronę osób i mienia.
- 9) Handel hurtowy i detaliczny artykułami: przemysłowymi, motoryzacyjnymi, materiałami budowlanymi, ziemiopłodami, opałem, nawozami, krajowymi i zagranicznymi, import i eksport.
- 10) Usługi w zakresie różnych zleceń.

Procentowy udział posiadanych przez udziałowców udziałów w kapitale spółki na dzień 31 grudnia 2024 r. przedstawiał się następująco:

- Gmina Miejska Nowa Ruda (70,72% udziałów),
- Gmina Nowa Ruda (29,28% udziałów).

Gmina Nowa Ruda posiada jednego przedstawiciela w Radzie Nadzorczej spółki.

[Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Rudzie](#)

Przedmiotem działalności spółki jest gospodarka wodociągowa i kanalizacyjna Gmin – Wspólników, w tym w szczególności:

1. Pobór i dostawa wody na zaopatrzenie ludności i innych odbiorców.
2. Odbiór i oczyszczanie ścieków.
3. Działalność w zakresie ochrony środowiska naturalnego, w tym budowa obiektów i urządzeń.
4. Wykonywanie wierceń studni publicznych o charakterze poszukiwawczym oraz eksploatacyjnym.
5. Rozwijanie działalności wodociągowej i kanalizacyjnej oraz rozbudowa sieci.
6. Prowadzenie działalności usługowej w zakresie napraw i legalizacji wodomierzy.
7. Prowadzenie eksploatacji obiektów i urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych.
8. Kontrolowanie jakości wody w procesie technologicznym.
9. Kształtowanie parametrów ścieków od miejsca ich zrzutu do miejsca ich wprowadzenia do odbiornika.
10. Prowadzenie badań i analiz z poszukiwaniem nowych zasobów wody.

Procentowy udział posiadanych przez udziałowców udziałów w kapitale spółki na dzień 31 grudnia 2024 r. przedstawiał się następująco:

- Gmina Miejska Nowa Ruda (45,21 %),
- Gmina Nowa Ruda (26,54 %),
- Gmina Kamieniec Ząbkowicki (24,06 %),
- Gmina Bardo (4,35%).

Gmina Nowa Ruda posiada jednego przedstawiciela w Radzie Nadzorczej spółki.

[Gminny Ośrodek Zdrowia Pro - Med sp. z o.o. z siedzibą w Jugowie](#)

Przedmiotem przedsiębiorstwa spółki jest m.in: praktyka lekarska, w tym w szczególności konsultacje lekarskie; szpitalnictwo oraz praktyka stomatologiczna.

Procentowy udział posiadanych przez udziałowców udziałów w kapitale spółki na dzień 31 grudnia 2024 r. przedstawiał się następująco:

- Dolnośląskie Centrum Medycyny Profilaktycznej i Bezpieczeństwa Pracy „PRO-MED” (50,47% udziałów),
- Gmina Nowa Ruda (49,53% udziałów).

Gmina Nowa Ruda posiada jednego przedstawiciela w Radzie Nadzorczej spółki.

[Noworudzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.](#)
Przedmiotem działalności spółki jest m.in.:

- budowanie domów mieszkalnych i ich eksploatacja na zasadach najmu,
- nabywanie budynków mieszkalnych,
- przeprowadzanie remontów i modernizacji obiektów przeznaczonych na zaspokajanie potrzeb mieszkalnych na zasadach najmu,
- przeprowadzanie remontów i modernizacja domów mieszkalnych niebędących własnością spółki,
- administrowanie mieniem komunalnym i mieniem wspólnot mieszkaniowych.

Właścicielami spółki są: Gmina Miejska Nowa Ruda i Gmina Nowa Ruda. Procentowy udział posiadanych przez udziałowców udziałów w kapitale spółki na dzień 31 grudnia 2024 r. przedstawiał się następująco:

- Gmina Miejska Nowa Ruda – 99,64%,
- Gmina Nowa Ruda – 0,36%.

Gmina Nowa Ruda posiada jednego przedstawiciela w Radzie Nadzorczej spółki.

[Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa SIM Sudety](#)

Spółka powstała w celu budowania domów mieszkalnych oraz ich eksploatacji na zasadach najmu zgodnie z przepisami ustawy o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa.

Zgodnie z umową spółki przedmiotem jej działalności jest m.in.:

1. Realizacja projektów budowlanych związanych wznoszeniem budynków mieszkalnych.
2. Roboty budowlane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych.
3. Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi.

4. Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek.
5. Działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach.
6. Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie.
7. Przygotowanie terenu pod budowę.
8. Działalność świadczona przez agencje inkasa i biura kredytowe.
9. Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.
10. Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych.
11. Wykonywanie instalacji elektrycznych.
12. Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych.
13. Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych.
14. Działalność w zakresie architektury.
15. Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania.

Na koniec 2024 r. Gmina Nowa Ruda posiadała w spółce 85 999 udziałów w wysokości 4.299.950,00 zł, co stanowi 5,97% udziałów spółki.

Wykonanie uchwał Rady Gminy

Rada Gminy Nowa Ruda obradując w 2024 r. na 15 sesjach podjęła łącznie 97 uchwał.

eSesja tv Szukaj w eSesja.tv...O SYSTEMIENAPISY DO FILMÓWZALOGUJ SIĘKONTAKT

 II Sesja Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 27 maja 2024 roku Rada Gminy Nowa Ruda 27 maja 2024 896	 I Sesja Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 7 maja 2024 roku Rada Gminy Nowa Ruda 9 maja 2024 744	 LXXII Sesja Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 30 kwietnia 2024 roku Rada Gminy Nowa Ruda 30 kwietnia 2024 872	 LXXI Sesja Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 29 marca 2024 roku Rada Gminy Nowa Ruda 29 marca 2024 736
 LXX Sesja Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 20 marca 2024 roku Rada Gminy Nowa Ruda 20 marca 2024 917	 LXIX Sesja Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 28 lutego 2024 roku Rada Gminy Nowa Ruda 4 marca 2024 746	 LXVIII Sesja Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 24 stycznia 2024 roku Rada Gminy Nowa Ruda 24 stycznia 2024 791	 LXVII Sesja Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 28 grudnia 2023 roku Rada Gminy Nowa Ruda 28 grudnia 2023 826

Wszystkie uchwały zostały przekazane do Wydziału Nadzoru Prawnego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w celu sprawdzenia ich zgodności z prawem, a uchwały dotyczące budżetu i jego zmian, absolutorium oraz wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian podlegały nadzorowi Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu. Część uchwał stanowiących akty prawa miejscowego opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. Wszystkie uchwały są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Nowa Ruda.

Jak wskazano powyżej, w 2024 r. podjęto 97 uchwał, z czego:

- 39 w sprawach budżetu i finansów, w tym:

- 13 uchwał w sprawie zmiany Uchwały nr 467/LXVII/23 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie budżetu Gminy Nowa Ruda na rok 2024,
- uchwała w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2025 roku,
- uchwała w sprawie budżetu Gminy Nowa Ruda na rok 2025,
- uchwała w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Nowa Ruda,
- 12 uchwał w sprawie zmiany Uchwały Nr 468/LXVII/23 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 28 grudnia 2023 r. Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Nowa Ruda,
- uchwała w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości,
- uchwała w sprawie rozpatrzenia ponownie uchwalonego wniosku sołectwa Koszyn o przyznanie środków funduszu sołectkiego w 2025 roku,
- uchwała w sprawie rozpatrzenia ponownie uchwalonego wniosku sołectwa Jugów o przyznanie środków funduszu sołectkiego w 2025 roku,
- uchwała w sprawie rozpatrzenia ponownie uchwalonego wniosku sołectwa Bartnica o przyznanie środków funduszu sołectkiego w 2025 roku,
- uchwała w sprawie udzielenia w roku 2024 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Gminy Nowa Ruda,

- uchwała w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Nowa Ruda z tytułu wykonania budżetu za rok 2023,
- uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2023 rok,
- uchwała w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Nowa Ruda,
- 2 uchwały w sprawie emisji obligacji komunalnych Gminy Nowa Ruda,
- uchwała w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników, kandydatów na strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Nowa Ruda uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach,

- 10 uchwał w sprawach oświatowych, w tym:

- uchwała zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Nowa Ruda oraz określenia ich obwodów,
- uchwała w sprawie zamiaru przeniesienia siedziby Przedszkola Samorządowego w Jugowie,
- uchwała w sprawie założenia Szkoły Podstawowej w Woliborzu Nr 55 oraz nadania statutu,
- uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego z Gminą Kłodzko dotyczącego przewozów uczniów do Przedszkola Samorządowego w Bożkowie,
- uchwała zmieniająca uchwałę nr 424/LX/23 utworzenia Żłobka Publicznego w Bożkowie oraz nadania mu Statutu,
- uchwała w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie i opłaty za pobyt dziecka w Żłobku Publicznym w Bożkowie,
- uchwała zmieniająca uchwałę nr 87/XI/15 Rady Gminy Nowa Ruda w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie i opłaty za pobyt dziecka w Żłobku Publicznym w Ludwikowicach Kłodzkich,
- uchwała w sprawie zmiany uchwały nr 312/XLII/18 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia

30 stycznia 2018 roku w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego przez dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat, w przedszkolach prowadzonych przez Gminę Nowa Ruda,

- uchwała w sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustalenia planu sieci publicznych przedszkoli prowadzonych przez Gminę Nowa Ruda od dnia 1 września 2024 roku,
- uchwała w sprawie przeniesienia siedziby Przedszkola Samorządowego w Bożkowie,

- 9 uchwał związanych z funkcjonowaniem rady gminy:

- uchwała w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz planów pracy stałych Komisji Rady Gminy Nowa Ruda na rok 2025,
- uchwała w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz planów pracy stałych Komisji Rady Gminy Nowa Ruda na rok 2024,
- uchwała w sprawie upoważnienia wiceprzewodniczących Rady Gminy Nowa Ruda do wystawiania polecenia wyjazdu służbowego dla przewodniczącego Rady Gminy Nowa Ruda,
- uchwała w sprawie ustalenia zasad przyznawania i wysokości diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych radnych Rady Gminy Nowa Ruda,
- uchwała zmieniająca Uchwałę Nr 3/I/24 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 7 maja 2024 roku powołania Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i stałych komisji Rady Gminy Nowa Ruda, ustalenia zakresów ich działania i składów osobowych w kadencji 2024-2029,
- uchwała w sprawie wyboru przewodniczących Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz przewodniczących stałych komisji Rady Gminy Nowa Ruda w kadencji 2024-2029,
- uchwała w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i stałych komisji Rady Gminy Nowa Ruda, ustalenia zakresów ich działania i składów

osobowych w kadencji 2024-2029,

- uchwała w sprawie wyboru Wiceprzewodniczących Rady Gminy Nowa Ruda,
- uchwała w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Gminy Nowa Ruda,

- 10 uchwał dotyczących gospodarki nieruchomościami oraz gospodarki mieszkaniowej i komunalnej, tj.:

- uchwała w sprawie zmiany Uchwały Rady Gminy Nowa Ruda nr 361/LII/22 z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie przyjęcia regulaminu parkingu przy Urzędzie Gminy Nowa Ruda,
- uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Nowa Ruda na czas oznaczony do 3 lat,
- uchwała zmieniająca Uchwałę nr 224/XXXII/21 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 24 marca 2021 r. ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Nowa Ruda,
- uchwała w sprawie zasad przeprowadzania naboru wniosków o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego, realizowanego w ramach inwestycji spółki SIM SUDETY Sp. z o. o. z siedzibą w Kłodzku, w tym określenie dodatkowych kryteriów pierwszeństwa oraz zasad przeprowadzania oceny punktowej dla dodatkowych kryteriów pierwszeństwa i dla kryterium pierwszeństwa oraz maksymalnej wysokości miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego,
- uchwała w sprawie przyjęcia Regulaminu korzystania z gminnego obiektu rekreacji wodnej przy ulicy Jana w Jugowie,
- uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy najmu nieruchomości gruntowej stanowiącej współwłasność Gminy Nowa Ruda na czas nieoznaczony oraz na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy najmu (2 uchwały),
- uchwała zmieniająca uchwałę zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Nowa Ruda,
- uchwała w sprawie zajęcia stanowiska przez Radę Gminy Nowa Ruda dotyczącego

odpłatnego nabycia przez Gminę Nowa Ruda nieruchomości,

- uchwała w sprawie ustalenia zasad sprzedaży nieruchomości gruntowych oddanych w użytkowanie wieczyste oraz szczegółowych wytycznych sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych,

- 4 uchwały dotyczące rozpatrzenia petycji,

- 4 uchwały dotyczące zagospodarowania przestrzennego, w tym:

- uchwała w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu wsi Bożków,
- uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Nowa Ruda,
- uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 318/8 w obrębie Ludwikowice,
- uchwała w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki nr 242/4 - obręb Sokolec,

- 1 uchwała w sprawach gospodarki odpadami oraz nieczystości ciekłych:

- uchwała zmieniająca uchwałę nr 355/LII/22 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 23 listopada 2022 r. wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki takiej opłaty, ustalenia stawki opłaty za pojemnik lub worek o określonej pojemności przeznaczony do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, stawki opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny oraz zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne,

- 6 uchwał w sprawach dotyczących GOPS:

- 2 uchwały w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach wspomaganych,

- uchwała zmieniająca uchwałę przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Nowa Ruda na lata 2021-2025,
- uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023,
- uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie,
- uchwała w sprawie przyjęcia programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” Gminy Nowa Ruda na rok 2024,

- 12 uchwał w sprawie przyjęcia strategii, planów i programów, przystąpienia do partnerstw i udziału w projektach, w tym:

- uchwała w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Nowa Ruda na 2025 rok,
- uchwała w sprawie przyjęcia Roczno Programu Współpracy Gminy Nowa Ruda z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025,
- uchwała w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Nowa Ruda na lata 2023-2031”,
- uchwała w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do partnerstwa powołanego do realizacji projektu pn. „Termomodernizacja i wymiana źródeł ciepła w zabytkowych obiektach edukacyjnych i opiekuńczo-mieszkalnym w gminach Partnerstwa Noworudzko - Radkowskiego”,
- uchwała w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do partnerstwa powołanego do realizacji projektu pn. „Termomodernizacja i wymiana źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej w gminach Partnerstwa Noworudzko - Radkowskiego”,
- uchwała w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do partnerstwa powołanego do realizacji projektu pn. „Termomodernizacja i wymiana źródeł ciepła w obiektach sportowych i edukacyjnych w gminach Partnerstwa Noworudzko – Radkowskiego”,

- uchwała w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do partnerstwa powołanego do realizacji projektu pn. „Modernizacja terenów rekreacyjnych i sportowych na terenie gmin Partnerstwa Noworudsko – Radkowskiego”,
- uchwała w sprawie przyjęcia „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wałbrzyskiego Obszaru Funkcjonalnego” (SUMP),
- w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do partnerstwa powołanego do realizacji projektu pn. „Regeneracja przestrzeni publicznej Partnerstwa Noworudsko - Radkowskiego na rzecz turystów i mieszkańców”,
- uchwała w sprawie uchwalenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2024 – 2026,
- uchwała w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Nowa Ruda w 2024 roku,
- uchwała w sprawie przyjęcia aktualizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowa Ruda na lata 2023 - 2032”,

- 2 pozostałe uchwały:

- uchwała w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych na pomniku przyrody,
- uchwała w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Nowa Ruda wotum zaufania.

Podjęte uchwały są przekazywane do realizacji poszczególnym komórkom organizacyjnym w Urzędzie Gminy Nowa Ruda. Realizacja wielu z tych uchwał została wskazana i omówiona w innych miejscach Raportu.

Rada Gminy w 2024 r. obradowała na 15 sesjach i podjęła 97 uchwał – najwięcej w kwestii budżetu i finansów

Realizacja strategii

Strategia Rozwoju Gminy Nowa Ruda na lata 2023-2031

W dniu 31 października 2024 r. Rada Gminy Nowa Ruda uchwałą nr 56/VII/24 przyjęła „Strategię Rozwoju Gminy Nowa Ruda na lata 2023-2031”.

Strategia prezentuje **wizję** (Gmina Nowa Ruda – atrakcyjne miejsce zamieszkania, otwarte na nowe inwestycje, przyjazne dla turystów) i **misję** (Wykorzystanie na zasadzie zrównoważonego rozwoju z poszanowaniem tradycji oraz środowiska naturalnego zasobów i potencjału gminy w celu podniesienia jakości życia mieszkańców, atrakcyjności turystycznej oraz inwestycyjnej), przedstawiając także pożądaną scenariusz rozwoju Gminy Nowa Ruda.

W Strategii przedstawiono problemy i potencjały rozwojowe w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej. Zostały one określone następująco:

SFERA SPOŁECZNA - POTENCJAŁY ROZWOJOWE	SFERA SPOŁECZNA - ZDIAGNOZOWANE PROBLEMY
- spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej (ogółem), - podejmowanie działań skierowanych do rodzin dotkniętych patologiami społecznymi, - dostęp do dobrego zaplecza kulturalnego, - bogata oferta kulturalna skierowana do różnych odbiorców, - rozpoznawalne inicjatywy i imprezy kulturalne o znaczeniu ponadlokalnym, - różnorodna oferta i dobrze rozwinięte zaplecze biblioteczne, - kultywowanie staropolskich tradycji i obrzędów także wśród najmłodszych, - różnorodność inicjatyw społecznych: klubów sportowych, Kół Gospodyń Wiejskich oraz Ochotniczych Straży Pożarnych, - dobrze rozwinięta baza edukacyjna w szkołach gminnych, - wysoki poziom współpracy między instytucjami Gminy Nowa Ruda a organizacjami społecznymi lub osobami podejmującymi inicjatywy społeczne.	- rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego – przewaga zgonów nad narodzinami, - starzejące się społeczeństwo, - zjawisko zamieszkiwania na terenie gminy ale brak meldunku – ludność napływowa z dużych miast, - mała aktywność społeczeństwa w inicjatywach lokalnych – niska frekwencja na zebraniach społecznych, na zajęciach organizowanych przez Centrum Kultury, - utrzymujące się zjawisko trwałego bezrobocia – co wiąże się z trudnościami w dostosowaniu się do nowych warunków społeczno-gospodarczych, - niska zamożność społeczeństwa, - zjawiska społeczne o charakterze patologicznym, - wzrost wydatków na świadczenia społeczne, - wzrost zjawisk patologicznych typu alkoholizm, narkomania, - wzrost zjawisk związanych z przemocą w rodzinie, - brak miejsc świadczących usługi pobytu dziennego dla osób starszych, - ograniczony dostęp do usług medycznych i rehabilitacji,

	- niewystarczająca ilość miejsc w przedszkolach i żłobkach.
SFERA GOSPODARCZA - POTENCJAŁ ROZWOJOWY	SFERA GOSPODARCZA - ZDIAGNOZOWANE PROBLEMY
- dobre warunki przyrodnicze do prowadzenia działalności rolniczej, w tym ekologicznej, - potencjał do rozwoju turystyki górskiej, narciarskiej i rowerowej, - przebiegająca sieć kolejowa, - spadek bezrobocia (szczególnie wśród osób do 25 roku życia), - wzrost liczby podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.	- dominacja małych podmiotów gospodarczych, które mogą charakteryzować się mniejszą odpornością gospodarczą i brakiem innowacyjności, - nierównomierny rozkład podmiotów gospodarczych na terenie gminy, - wzrost bezrobocia wśród mężczyzn pomimo ogólnego spadku bezrobocia na terenie gminy, - duży udział osób trwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, - słaba jakość infrastruktury drogowej co przekłada się na brak inwestycji dużych podmiotów gospodarczych, - brak atrakcyjnych terenów inwestycyjnych oraz instytucji wsparcia biznesu, - trudności w znalezieniu pracowników, zwłaszcza z wykształceniem specjalistycznym, - słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna w tym branża okołoturystyczna, - brak produktów lokalnych promujących region.
SFERA PRZESTRZENNA - POTENCJAŁ ROZWOJOWY	SFERA PRZESTRZENNA - ZDIAGNOZOWANE PROBLEMY
- walory przyrodnicze oraz krajobrazowe, - bogata flora i fauna podnosząca walory turystyczne, - korzystne położenie gminy na pograniczu, - liczne inwestycje w rozwój przestrzeni gminnej, - bogata oferta na rynku nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych, - dobry dostęp do terenów rekreacyjnych.	- zły stan infrastruktury drogowej w szczególności dróg powiatowych w miejscowościach typowo turystycznych, - brak transportu zbiorowego, komunikacji publicznej umożliwiającej przemieszczanie się do okolicznych miast, - brak ścieżek, dróg rowerowych łączących poszczególne miejscowości, - brak ciągów komunikacji pieszej zapewniających bezpieczeństwo pieszym, - niezadowalający stan techniczny budynków wielomieszkaniowych, - brak oferty mieszkań komunalnych w dobrym stanie, - wysoka energochłonność budynków oraz oświetlenia ulicznego, - niewystarczająco rozwinięta sieć kanalizacyjna, wodociągowa, - brak sieci gazowej, - zagrożenie suszą i powodzią charakterystyczne dla terenów górskich i rolniczych.

Na podstawie wniosków wyciągniętych z etapu diagnostycznego strategii wyznaczono

następujące Obszary strategiczne:

I. Infrastruktura - budowa, rozbudowa, remonty gminnej infrastruktury technicznej

II. Zmiany klimatyczne - efektywna gospodarka zasobami, zachowanie różnorodności biologicznej, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych

III. Przedsiębiorczość - wsparcie lokalnego biznesu, zachęty inwestycyjne

IV. Społeczeństwo – edukacja, profilaktyka zdrowotna, przeciwdziałanie wykluczeniu

Dla każdego z Obszarów strategicznych określono Cele strategiczne, a następnie Zadania, których realizacja jest niezbędna do ich osiągnięcia.

Obszar strategiczny I. Infrastruktura - budowa, rozbudowa, remonty gminnej infrastruktury technicznej:

Cel strategiczny: Poprawa jakości życia poprzez zapewnienie dostępności do infrastruktury gminnej:

Zadanie 1.1. Budowa i rozbudowa sieci wodociągowej

Zadanie 1.2. Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej

Zadanie 1.3. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Zadanie 1.4. Poprawa stanu dróg - remonty i modernizacje dróg gminnych

Zadanie 1.5. Poprawa bezpieczeństwa - budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych

Zadanie 1.6. Rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Zadanie 1.7. Budowa i rozbudowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego

Obszar strategiczny II. Zmiany klimatyczne - efektywna gospodarka zasobami, zachowanie różnorodności biologicznej, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych:

Cel strategiczny: Przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu:

Zadanie 2.1. Zwiększenie zastosowania i popularności odnawialnych źródeł energii

Zadanie 2.2. Przeciwdziałanie zjawisku niskiej emisji – wymiana źródeł ciepła na ekologiczne

Zadanie 2.3. Przeciwdziałanie zjawisku suszy

Zadanie 2.4. Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Zadanie 2.5. Racjonalna gospodarka odpadami

Obszar strategiczny III. Przedsiębiorczość - wsparcie lokalnego biznesu, zachęty inwestycyjne:

Cel strategiczny: Wsparcie rozwoju i konkurencyjności lokalnej gospodarki:

Zadanie 3.1. Stworzenie systemu zachęt inwestycyjnych

Zadanie 3.2. Promocja przedsiębiorczości

Zadanie 3.3. Promocja gminy pod kątem rozwoju turystyki, działalności rolniczej oraz produktów regionalnych

Zadanie 3.4 Wspieranie powstawania nowych oraz już istniejących podmiotów gospodarczych działających w sferze turystyki

Obszar strategiczny IV. Społeczeństwo - edukacja, profilaktyka zdrowotna, przeciwdziałanie wykluczeniu.

Cel strategiczny: Wsparcie i rozwój kapitału społecznego:

Zadanie 4.1. Wsparcie sektora sportu, turystyki i rekreacji

Zadanie 4.2. Podnoszenie świadomości prozdrowotnej, promocja i realizacja działań profilaktycznych

Zadanie 4.3. Wsparcie funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz lokalnych grup działania, podmiotów ekonomii społecznej, grup nieformalnych

Zadanie 4.4. Zwiększenie dostępności i jakości e-usług publicznych oraz zapewnienie obywatelom łatwego dostępu do informacji publicznych

Zadanie 4.5. Wsparcie powrotu na rynek pracy kobiet po okresie urlopu macierzyńskiego poprzez organizację opieki dla dzieci do 3 lat – żłobek, klub malucha

Zadanie 4.6. Edukacja ekologiczna i promowanie postaw chroniących środowisko

Zadanie 4.7. Wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych wśród mieszkańców gminy

Zadanie 4.8. Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych, rozrywkowych i sportowych

Zadanie 4.9. Aktywizacja osób biernych zawodowo, bezrobotnych, przeciwdziałanie ubóstwu

Zadanie 4.10 Poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej i opiekuńczej

Zadanie 4.11 Poprawa jakości usług edukacyjnych i opiekuńczych

Zadanie 4.12 Wsparcie działań integrujących społeczność lokalną

Zadanie 4.13 Poprawa jakości infrastruktury służącej integracji społecznej

Zadanie 4.14 Dostosowanie infrastruktury służącej integracji społecznej do potrzeb osób niepełnosprawnych

Zadanie 4.15 Budowa, modernizacja, rozbudowa oraz wyposażenie obiektów użyteczności publicznej w szczególności świetlic wiejskich, remiz OSP, obiektów pełniących funkcje kulturalne oraz bibliotek

Zadanie 4.16 Wspieranie działań ułatwiających dostęp do lekarzy specjalistów

Zadanie 4.17 Wsparcie działań związanych z poprawą dostępności do sieci szerokopasmowej i teleinformatycznej

Obszary strategiczne, Cele strategiczne i Zadania są skorelowane z celami strategii ponadlokalnych:

Obszar strategiczny Infrastruktura - budowa, rozbudowa, remonty gminnej infrastruktury technicznej jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 Celem strategicznym 4: Odpowiednie wykorzystanie zasobów i ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego oraz z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 Celem strategicznym 1: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, jak również Celem strategicznym 3: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Obszar strategiczny Zmiany klimatyczne - efektywna gospodarka zasobami, zachowanie różnorodności biologicznej, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 Celem strategicznym 4: Odpowiednie wykorzystanie zasobów i ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego oraz z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 Celem strategicznym 1: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, jak

również Celem strategicznym 3: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Obszar strategiczny Przedsiębiorczość - wsparcie lokalnego biznesu, zachęty inwestycyjne

jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 Celem strategicznym 1: Efektywne wykorzystanie potencjału regionu i Celem strategicznym 4: Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 Celem 1: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, jak również Celem 2: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.

Obszar strategiczny Społeczeństwo – edukacja, profilaktyka zdrowotna, przeciwdziałanie

wykluczeniu jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 z Celem strategicznym 2: Poprawa jakości i dostępności usług publicznych oraz Celem strategicznym 3: Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 z Celem strategicznym 2: Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych, jak również Celem strategicznym 3: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

W Raporcie o stanie gminy za 2024 r. wskazano realne działania odpowiadające zadaniom określonym w Strategii Rozwoju Gminy Nowa Ruda na lata 2023-2031. Są to m.in.: budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, poprawa stanu dróg - remonty i modernizacje dróg gminnych, poprawa bezpieczeństwa - budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych, rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, budowa i rozbudowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego, zwiększenie zastosowania i popularności odnawialnych źródeł energii, przeciwdziałanie zjawisku niskiej emisji – wymiana źródeł ciepła na ekologiczne, wsparcie sektora sportu, turystyki i rekreacji, wsparcie funkcjonowania organizacji pozarządowych, organizacja cyklicznych imprez kulturalnych, rozrywkowych i sportowych, poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej i opiekuńczej, wsparcie działań integrujących społeczność lokalną oraz poprawa jakości infrastruktury służącej integracji społecznej.

[***Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r.***](#)

Gmina Nowa Ruda jest sygnatariuszem Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r. Aglomerację Wałbrzyską tworzą 22 gminy (Kamienna Góra – miasto, gmina wiejska Kamienna Góra, Lubawka, Nowa Ruda – miasto, gmina wiejska Nowa Ruda,

Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Czarny Bór, Głuszyca, Mieroszów, Walim, Wałbrzych, Jedlina-Zdrój, Stare Bogaczowice, miasto Świdnica, Jaworzyna Śląska, Strzegom, Żarów, Dobromierz, Marcinowice i gmina wiejska Świdnica), zlokalizowane w południowej części województwa dolnośląskiego, które należą do czterech powiatów (wałbrzyskiego, kamiennogórskiego, świdnickiego oraz kłodzkiego). Podstawą utworzenia Aglomeracji Wałbrzyskiej było przyjęcie Deklaracji Wałbrzyskiej wyznaczającej działania zmierzające do nadania stosownej rangi omawianemu obszarowi i aktywizacji społeczno-gospodarczej Aglomeracji. Pod względem powierzchni (1 748 km²) Aglomeracja Wałbrzyska stanowi ponad 9% obszaru województwa dolnośląskiego. Do największych pod względem powierzchni gmin w Aglomeracji Wałbrzyskiej należą: gmina wiejska Kamienna Góra, gmina wiejska Nowa Ruda, Strzegom, gmina wiejska Świdnica oraz Lubawka. Ich łączna powierzchnia stanowi ok. 49% powierzchni aglomeracji.

Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r. to jeden z kluczowych dokumentów wyznaczających kierunki rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej we wszystkich sferach tzn. sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej. To perspektywiczny plan, który określa strategiczne cele rozwoju, w postaci priorytetów i działań operacyjnych. Zawiera zasady i sposoby zarządzania rozwojem w dłuższym horyzoncie czasowym określając działania, jakie należy podjąć, aby Aglomeracja mogła funkcjonować i rozwijać się.

CEL STRATEGICZNY 1 Trwały i odpowiedzialny rozwój gospodarczy	CEL STRATEGICZNY 2 Rewitalizacja	CEL STRATEGICZNY 3 Współpraca i integracja
PRIORYTET 1.1. Dynamiczna gospodarka i innowacyjna przedsiębiorczość	PRIORYTET 2.1. Atrakcyjne i bezpieczne środowisko zamieszkania	PRIORYTET 3.1. Promowanie i wzmocnienie pozytywnego wizerunku miejsca
Działanie 1.1.1. Współpraca sektora biznesu z sektorem nauki Działanie 1.1.2. Inkubacja firm, w szczególności innowacyjnych Działanie 1.1.3. Dążenie do zakorzeniania działalności firm zewnętrznych Działanie 1.1.4. Tworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania	Działanie 2.1.1. Rozwój budownictwa mieszkaniowego i poprawa stanu technicznego zasobów mieszkaniowych Działanie 2.1.2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej i prywatnej Działanie 2.1.3. Poprawa dostępności i stanu technicznego urządzeń infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Działanie 3.1.1. Promowanie pozytywnych skojarzeń Działanie 3.1.2. Zintegrowanie form prezentacji informacji

	Działanie 2.1.4. Wsparcie dla rozwoju niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii Działanie 2.1.5. Poprawa bezpieczeństwa środowiska zamieszkania	
PRIORYTET 2. Atrakcyjna i konkurencyjna oferta turystyczna	PRIORYTET 2. Sprawna i efektywna infrastruktura	PRIORYTET 2. Trwałe partnerstwo
Działanie 1.2.1. Poprawa atrakcyjności i stanu technicznego zabytków Działanie 1.2.2. Rozwój obiektów i urządzeń infrastruktury turystycznej Działanie 1.2.3. Poprawa atrakcyjności wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych Działanie 1.2.4. Tworzenie kompleksowych produktów turystycznych	Działanie 2.2.1. Budowa dróg i poprawa ich parametrów technicznych Działanie 2.2.2. Zapewnienie szybkiego bezpośredniego połączenia Aglomeracji Wałbrzyskiej z jej otoczeniem Działanie 2.2.3. Uzyskanie spójności terytorialnej w zakresie komunikacji publicznej Działanie 2.2.4. Zwiększenie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych	Działanie 3.2.1 Wzmocnienie instytucjonalne Aglomeracji Wałbrzyskiej Działanie 3.2.2. Tworzenie platform współpracy wielopodmiotowej Działanie 3.2.3. Wzmocnienie partycypacji społecznej w zarządzaniu Aglomeracją Wałbrzyską
	PRIORYTET 3. Aktywna i zdrowa społeczność	
	Działanie 2.3.1. Pobudzanie aktywności lokalnych Działanie 2.3.2. Wzmocnienie organizacji pozarządowych działających na terenie Aglomeracji Wałbrzyskiej Działanie 2.3.3. Promowanie włączenia społecznego i przeciwdziałanie przejawom ubóstwa Działanie 2.3.4. Wsparcie na rzecz rozwoju Podmiotów Ekonomii Społecznej Działanie 2.3.5. Poprawa poziomu edukacji i promowanie uczenia się przez całe życie Działanie 2.3.6. Rozwój profilaktyki zdrowotnej i promowanie zdrowego trybu życia Działanie 2.3.7. Wzmocnienie polityki senioralnej Działanie 2.3.8. Przeciwdziałanie depopulacji	

Przedstawione w Raporcie zadania realizowane przez Gminę w 2024 r. wskażą czytelnikowi, że Gmina stara się odpowiadać swoimi poczynaniami na wytyczne w Strategii kierunku działań, m.in. w zakresie wsparcia dla rozwoju niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii, poprawy bezpieczeństwa środowiska zamieszkania, poprawy dostępności i stanu technicznego urządzeń infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, wzmocnienia polityki senioralnej oraz przeciwdziałania depopulacji.

Strategia Rozwoju Sudety 2030

Gmina Nowa Ruda jest również sygnatariuszem Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategią Rozwoju Sudety 2030”, którą przyjęto uchwałą nr 21/IV/19 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 30 stycznia 2019 r. W strategii określono następujące cele strategiczne, cele operacyjne oraz przedsięwzięcia strategiczne:

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Przedsięwzięcia strategiczne – grupy zadań strategicznych
1. Bardziej inteligentne terytorium	1.1 Wsparcie form integracji regionu	1.1.1. Wzmocnienie roli instrumentów terytorialnych (ZIT) i objęcie nimi całego terytorium Porozumienia Sudety 2030 1.1.2. Rozwój wspólnych inicjatyw programowych, organizacyjnych i projektowych 1.1.3. Lobbowanie na rzecz utworzenia krajowego programu wsparcia dla obszarów górskich, uwzględniającego ich geograficzną specyfikę gospodarowania 1.1.4. Zwiększona współpraca instytucjonalna i rozwój wspólnej infrastruktury publicznej na terenach transgranicznych
	1.2 Tworzenie warunków do inkubacji i zakorzenienia się nowych MŚP	1.2.1. Organizacja sieci inkubatorów przedsiębiorczości i platform start-upowych, opartej na współpracy JST 1.2.2. Realizacja programu transferu wiedzy i dobrych praktyk w zakresie wspierania przedsiębiorczości 1.2.3. Wyodrębnienie w programach krajowych, regionalnych i aglomeracyjnych, pakietów wsparcia dla nowych przedsięwzięć gospodarczych na terenie Porozumienia Sudety 2030 1.2.4. Przygotowanie i realizacja programu „Powrót w Sudety” dla absolwentów szkół wyższych
	1.3 Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach	1.3.1. Fundusz innowacji sudeckich – instrument wsparcia finansowego dla inicjatyw B&R w przedsiębiorstwach z obszaru Porozumienia Sudety 2030 1.3.2. Współpraca JST w zakresie jednolitych zasad wsparcia dla grup branżowych i producenckich kreujących inteligentne specjalizacje i produkty sudeckie (np. żywność wysokiej jakości, przemysł technologiczny, tzw. przemysł czasu wolnego, specjalistyczne usługi itp.)

		1.3.3. Usługi doradztwa proinnowacyjnego dla MŚP świadczone przez IOB (m.in. parki technologiczne, centra transferu technologii, akademickie inkubatory przedsiębiorczości oraz inne organizacje wspierające procesy innowacji w przedsiębiorstwach) 1.3.4. Wsparcie rozwoju powiązań kooperacyjnych firm z obszaru Porozumienia Sudety 2030
	1.4 Wspieranie inicjatyw klastrowych i kooperacji biznes-nauka	1.4.1. Wsparcie instytucjonalne i finansowe dla inicjatyw klastrowych (np. zdrowie/uzdrowiska, turystyka, motoryzacja, surowce naturalne, produkty regionalne itp.) 1.4.2. Tworzenie łańcucha wzajemnych relacji i współpracy w triadzie administracja publiczna – biznes – nauka 1.4.3. Program sudeckiego partnerstwa naukowo-biznesowego. Wsparcie projektów realizowanych przez naukowców w partnerstwie z przedsiębiorstwami z obszaru Porozumienia Sudety 2030 (tworzących nowe produkty, usługi i inne rozwiązania)
	1.5 Tworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestycji	1.5.1. Integracja potencjału JST, IOB i SSE w celu stworzenia koncepcji SSSG – sudeckiej sieci stref gospodarczych (w każdym powiecie, wokół węzłów drogowych itp.) obejmujących zarówno tereny greenfield jak i typu brownfield (np. zdegradowane tereny przemysłowe) 1.5.2. Wykorzystanie doświadczeń SSE do stworzenia wspólnej instytucji zarządczej dla SSSG oraz wspólnego standardu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów SSSG 1.5.3. Budowa infrastruktury niezbędnej do rozwoju SSSG 1.5.4. Spójna promocja gospodarcza, w tym w szczególności SSSG
2. Terytorium bliżej obywateli	2.1 Podnoszenie jakości infrastruktury społecznej i mieszkaniowej	2.1.1. Wypracowanie na bazie najlepszych praktyk standardu gminnej polityki mieszkaniowej uwzględniającej przeciętnie zarabiających i młode rodziny z dziećmi 2.1.2. Współpraca JST w zakresie tworzenia komplementarnych sieci placówek opieki przedszkolnej, edukacyjnej i społecznej 2.1.3. Promowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie podnoszenia standardów opieki zdrowotnej i lecznictwa uzdrowiskowego (w tym inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia) 2.1.4. Pobudzenie aktywności w zakresie efektywnego zarządzania mieniem komunalnym (transfer dobrych praktyk, wizyty studyjne, szkolenia)
	2.2 Podwyższenie poziomu edukacji dzieci i młodzieży oraz dostosowanie do potrzeb rynku	2.2.1. Przygotowanie subregionalnego audytu poziomu i kierunków kształcenia jako bazy dla lokalnych polityk oświatowych 2.2.2. Promowanie sieci współpracy szkół zawodowych z lokalnymi przedsiębiorstwami w rozwoju dostosowanych do potrzeb kierunków kształcenia 2.2.3. Wypracowanie spójnej, aktywnej polityki podwyższania kwalifikacji nauczycieli

		2.2.4. Stworzenie subregionalnego benchmarkingu edukacyjnego – udostępniającego w przystępnej formie wyniki edukacyjnej wartości dodanej, rezultaty matur itp
	2.3 Rozwój infrastruktury i usług „srebrnego sektora” (dla osób starszych)	2.3.1. Stworzenie pilotażowych gminnych bilansów potrzeb w zakresie usług dla osób w wieku emerytalnym 2.3.2. Wdrożenie szczególnych preferencji dla obszaru Porozumienia Sudety 2030 w programach krajowych i wojewódzkich wspierających rozwój infrastruktury i usług dla osób starszych 2.3.3. Promowanie modelowych rozwiązań w zakresie kompleksowych polityk dla „srebrnego sektora” (transfer dobrych praktyk, wizyty studyjne, szkolenia) 2.3.4. Współpraca JST w zakresie tworzenia komplementarnej sieci placówek i usług opiekuńczych
	2.4 Aktywizacja społeczna osób starszych	2.4.1. Integracja działalności i rozwój współpracy programowej uniwersytetów trzeciego wieku 2.4.2. Stworzenie sudeckiego funduszu wsparcia dla organizacji społecznych działających na rzecz osób starszych z obszaru Porozumienia Sudety 2030 2.4.3. Powołanie Sejmiku Srebrnych Liderów – integrującego środowisko i animatorów osób starszych 2.4.4. Wsparcie dla rzemiosła i produktów lokalnych (w tym rzemieślniczych, przemysłowych, żywnościowych, naturalnych/źródła wód, minerały itp.) kształtujących tożsamość obszaru Porozumienia Sudety 2030
	2.5 Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	2.5.1. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 2.5.2. Promowanie modelowych rozwiązań w zakresie organizacji opieki i wsparcia dla osób niepełnosprawnych 2.5.3. Animacja wielosektorowej współpracy (instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, podmioty prywatne) w działaniach wzmacniających integrację społeczną
3. Lepiej skomunikowane terytorium	3.1 Dobra komunikacja regionu z zewnętrznymi biegunami wzrostu gospodarczego (Wrocław, Warszawa, Aglomeracja Śląska, Praga, Brno, Drezno, Berlin)	3.1.1. Wspieranie współpracy JST z właściwymi instytucjami na rzecz przygotowania i realizacji koncepcji łączników (i węzłów) drogowych Jeleniej Góry i Wałbrzycha z S3 3.1.2. Wspieranie współpracy JST z właściwymi instytucjami na rzecz przygotowania i realizacji koncepcji drogi ekspresowej S8 (wraz z łącznikami) zapobiegającej wykluczeniu komunikacyjnemu Ziemi Kłodzkiej 3.1.3. Wspieranie współpracy JST z właściwymi instytucjami w celu modernizacji dróg krajowych, oraz wojewódzkich łączących region z zewnętrznymi ośrodkami gospodarczymi 3.1.4. Wspieranie współpracy JST z właściwymi instytucjami celem podwyższania jakości kompleksowej oferty komunikacji kolejowej (pasażerskiej i towarowej) z głównymi ośrodkami gospodarczymi, w tym połączeń transgranicznych i terminali przeładunkowych 3.1.5. Budowa nowych i rozbudowa istniejących lotnisk

		sportowo-dyspozycyjnych (m.in. dla służb ratowniczych i biznesu) 3.1.6. Wspieranie działań na rzecz przygotowania i realizacji koncepcji bezpośredniego połączenia kolejowego Aglomeracji Jeleniogórskiej z Wrocławiem i Warszawą (budowa łącznika Jaworzyna Śląska - Sędziszów) zapobiegającego wykluczeniu komunikacyjnemu Kotliny Jeleniogórskiej
	3.2 Nowa jakość powiązań wewnętrznych między głównymi miastami i ośrodkami turystyczno-uzdrowiskowymi	3.2.1. Wypracowanie (we współpracy z właściwymi instytucjami) docelowej koncepcji integracji komunikacyjnej terytorium Porozumienia Sudety 2030 (kolejowej i drogowej) 3.2.2. Wspieranie działań na rzecz modernizacji głównych osi komunikacyjnych (w tym obejść miast), integrujących główne ośrodki gospodarcze i turystyczne - współpraca JST z właściwymi instytucjami 3.2.3. Promowanie dobrych praktyk w zakresie zwiększenia dostępności i podnoszenia standardu podróży kolejowych (remonty dworców, tworzenie centrów przesiadkowych). 3.2.4. Utworzenie subregionalnego programu na rzecz rewitalizacji lokalnych połączeń kolejowych 3.2.5. Utworzenie subregionalnego programu modernizacji dróg lokalnych łączących strefy gospodarcze, główne ośrodki turystyczne oraz zwiększających dostępność do obszarów peryferyjnych
	3.3 Upowszechnienie dostępu do internetu wysokich prędkości	3.3.1. Rozbudowa sieci światłowodowej w celu upowszechnienia dostępu do szerokopasmowego internetu 3.3.2. Na bazie współpracy JST z operatorami zwiększenie zasięgu dobrej jakości sygnału sieci komórkowej, umożliwiającego szybki transfer danych. Eliminacja „Białych plam”, zwłaszcza na obszarach peryferyjnych
	3.4 Rozwój transportu publicznego (aglomeracyjnego, integrującego region)	3.4.1. Stworzenie pilotażowych programów komunikacji publicznej (gminnych, powiatowych). Wykreowanie i popularyzacja dobrych praktyk w tym zakresie 3.4.2. Stworzenie, w wyniku współpracy JST, aglomeracyjnych zintegrowanych systemów komunikacji publicznej (autobusowej i kolejowej) 3.4.3. Stworzenie rozwiązań organizacyjno-finansowych zapobiegających wykluczeniu komunikacyjnemu obszarów peryferyjnych 3.4.4. Stworzenie, na bazie współpracy JST z przedsiębiorcami, zbiorowych systemów dojazdów do pracy
4. Terytorium przyjazne dla środowiska, wykorzystujące swój potencjał	4.1. Ochrona i rewitalizacja walorów przyrodniczych	4.1.1. Wsparcie działań ochronnych na obszarach chronionych (parki narodowe, krajobrazowe, obszary NATURA 2000, rezerваты przyrody) z uwzględnieniem ich udostępniania turystycznego 4.1.2. Wyznaczenie obszarów szczególnie cennych przyrodniczo do objęcia planowaniem miejscowym (MPZP) 4.1.3 Działania lobbingowe na rzecz wprowadzenia „subwencji ekologicznej” – instrumentu wsparcia gmin

		położonych na obszarach chronionych (parki narodowe, obszary NATURA 2000), jako rekompensaty za ograniczenia w działaniach rozwojowych 4.1.4 Wsparcie działań na rzecz prowadzenia racjonalnej gospodarki wodnej w zakresie retencji, ujęć, systemów dystrybucji wody oraz oczyszczania ścieków i ochrony przeciwpowodziowej
	4.2. Ochrona, rewitalizacja i udostępnianie walorów kulturowych	4.2.1. Rewitalizacja zabytkowych układów urbanistycznych, założeń uzdrowiskowych oraz rewaloryzacja obiektów zabytkowych 4.2.2. Modernizacja infrastruktury instytucji kultury i muzeów (zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności do zasobów dziedzictwa kulturowego) 4.2.3. Wykreowanie programu wsparcia dla miejscowości z obszaru Porozumienia Sudety 2030 o wysokich walorach kulturowych, niebędących siedzibami gmin 4.2.4. Wsparcie działań z zakresu kultury budujących/wzmacniających wspólną tożsamość terytorium Porozumienia Sudety 2030 4.2.5. Wyznaczenie obszarów szczególnie cennych kulturowo i objęcie ich planowaniem miejscowym (MPZP), na bazie współpracy JST z właściwymi instytucjami
	4.3 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych i produkcji energii ze źródeł odnawialnych	4.3.1. Wsparcie finansowe dla programów konwersji źródeł grzewczych i likwidacji niskiej emisji 4.3.2. Termomodernizacja obiektów publicznych i zasobów komunalnych 4.3.3. Rozwój międzygminnych klastrów energii odnawialnej (solarnej, wodnej, wiatrowej, geotermicznej, z biomasy itp.) 4.3.4. Stworzenie programu Elektromobilne Sudety – spójnego logistycznie i przestrzennie zestawu działań promujących ten rodzaj transportu w miastach i ośrodkach turystycznych (wymiana taboru komunikacji publicznej, instalacja punktów ładowania, preferencje parkingowe itp.)
	4.4 Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowiskowe	4.4.1. Wsparcie współpracy na rzecz tworzenia infrastruktury turystycznej (duża i mała architektura, punkty widokowe, parkingi, parki miejskie, strefy odpoczynku itp.) 4.4.2. Kooperacja z Zarządami Uzdrowisk w celu harmonijnego rozwoju zaplecza turystyczno-rekreacyjnego kurortów 4.4.3. Współpraca na rzecz rozwoju zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych i tras spacerowych 4.4.4 Rozwój dopasowanej do uwarunkowań i potrzeb infrastruktury sportowo-rekreacyjnej 4.4.5. Wykorzystanie dobrych praktyk na rzecz integracji zagospodarowania i pakietyzacji tematycznej (na wzór Doliny Pałaców i Ogrodów)

	4.5 Zintegrowany marketing terytorialny	4.5.1. Promowanie współpracy w zakresie kreowania wspólnego, pozytywnego wizerunku społecznego (zamieszkać tu, nie wyjeżdżaj) 4.5.2. Integracja działań w zakresie marketingu gospodarczego obszaru (rozpocznij działalność, zainwestuj tu) 4.5.3. Wsparcie działań i współpracy na rzecz starzenia zintegrowanej promocji turystycznej obszaru Porozumienia Sudety 2030 (przyjedź do nas, spędź tu wakacje) 4.5.4. Integracja działań w celu zbudowania wieloletniego planu marketingowego zmieniającego peryferyjny i problemowy wizerunek obszaru Porozumienia Sudety 2030 na nowoczesne, kreatywne terytorium: miejsce zamieszkania, pracy i rekreacji
--	---	--

Przedstawione w Raporcie zadania realizowane przez Gminę w 2024 r. wskażą czytelnikowi, że Gmina stara się odpowiadać swoimi poczynaniami na wytyczne w Strategii kierunki działań, m.in. w zakresie realizacji przedsięwzięć strategicznych dotyczących wypracowania na bazie najlepszych praktyk standardu gminnej polityki mieszkaniowej uwzględniającej przeciętnie zarabiających i młode rodziny z dziećmi, wsparcia finansowego dla programów konwersji źródeł grzewczych i likwidacji niskiej emisji, termomodernizacji obiektów publicznych i zasobów komunalnych oraz rozwoju dopasowanej do uwarunkowań i potrzeb infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Powódź we wrześniu 2024 r.

W dniach 15-16 września 2024 r. na terenie gmin Powiatu Kłodzkiego, w tym m.in. Gminy Nowa Ruda doszło do powodzi. Szczegółowe informacje dotyczące działań podejmowanych przez Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego oraz skutków powodzi w zakresie zniszczeń infrastruktury oraz uszkodzeń budynków komunalnych znajdują się w dalszych częściach raportu. Dokładna liczba poszkodowanych osób nie jest możliwa do oszacowania, można jednak wskazać, że w 2024 r. w związku z wystąpieniem powodzi zasiłek powodziowy (max. 2000 zł) w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej otrzymało 199 osób, a zasiłek celowy na pomoc doraźną – 8000 zł – 56 osób. 13 osobom wypłacono zasiłki na pomoc remontowo-budowlaną w łącznej wysokości 682 500 zł.

199 wypłaconych zasiłków powodziowych (max 2000 zł)

56 wypłaconych zasiłków celowych na pomoc doraźną (8000 zł)

13 wypłaconych zasiłków na pomoc remontowo-budowlaną w wysokości 682 500 zł.

Najważniejsze inwestycje i obszary działania Wójta w 2024 r.

Wydatki inwestycyjne	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024
	16 079 892,50	5 160 150,84	10 545 419,32	23 552 490,49	28 680 967,69	28 238 062,21
Wykonanie w dniu 31.12 w stosunku do wykonania w roku poprzednim w%	83,38	32,09	204,36	223,34	121,78	98,46

Wykonanie wydatków inwestycyjnych w okresie 2019– 2024, źródło: sprawozdanie finansowe za rok 2024

Infrastruktura drogowo-mostowa i towarzysząca

Na terenie Gminy Nowa Ruda znajdują się 92 kilometry dróg gminnych i 40 kilometrów dróg wewnętrznych, stanowiących dojazdy do budynków. Stan techniczny większości dróg gminnych jest zadowalający, za sprawą inwestycji przeprowadzonych w ostatnich latach.

W gorszym stanie technicznym są drogi wewnętrzne, które mają mniejsze znaczenie dla sieci dróg. W 2024 r. do urzędu wpłynęło 17 nowych wniosków o wykonanie przebudowy/budowy dróg gminnych i wewnętrznych.

Na terenie gminy znajduje się także wiele obiektów mostowych, wymagających napraw. Największe potrzeby w tym zakresie są w Jugowie, Ludwikowicach Kł., Świerkach i Woliborzu.

Rok 2024 przyniósł realizację zaplanowanych zadań dotyczących budowy czy modernizacji infrastruktury drogowej, o których mowa poniżej. Niestety przyniósł też zadania wcześniej nieplanowane, związane z usuwaniem skutków powodzi, która miała miejsce m.in. na Ziemi Kłodzkiej w dniach 15-16 września 2024 r.

Rozwój Gminy Nowa Ruda poprzez budowę i modernizację infrastruktury drogowej oraz zagospodarowanie terenu przy szkole w Bożkowie

W 2024 r. trwała realizacja zadania pn.: „Rozwój Gminy Nowa Ruda poprzez budowę i modernizację infrastruktury drogowej oraz zagospodarowanie terenu przy szkole w Bożkowie” dofinansowanego z Rządowego Funduszu - Polski Ład oraz częściowo z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. W ramach zadania została wykonana m.in.:

1. Przebudowa dróg w Gminie Nowa Ruda Wolibórz - część 1:
 - a) Przebudowa drogi w Woliborzu, dz. 155, 527.
 - b) Przebudowa drogi w Woliborzu, dz. 387, 688.
 - c) Przebudowa drogi w Woliborzu, dz. 129.
2. Przebudowa dróg w Gminie Nowa Ruda Wolibórz - część 2:
 - a) Przebudowa drogi w Woliborzu, dz. 113.
 - b) Przebudowa drogi w Woliborzu, dz. 708, 219 i 214.
 - c) Przebudowa drogi w Woliborzu, dz. 825, 843 i 844.
3. Przebudowa drogi w Bożkowie, dz. 100.

W ramach ww. zadania w roku 2024 dokonano jego odbioru na łączną kwotę 3 358 020,33 zł, z czego kwota 3 338 002,44 zł stanowiła dofinansowanie pozyskane z Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład.

Poprawa jakości infrastruktury drogowej na terenie Gminy Nowa Ruda poprzez budowę i modernizację oświetlenia drogowego i przebudowę dróg

W 2024 r. rozstrzygnięto przetarg w ramach postępowania: „Poprawa jakości infrastruktury drogowej na terenie Gminy Nowa Ruda poprzez budowę i modernizację oświetlenia drogowego i przebudowę dróg”. W ramach zadania wykonano przebudowę dróg:

- w Woliborzu na dz. 790 i 802 o długości 105 mb, na dz. 128 o długości 120 mb, na dz. 783 o długości 151 mb, na dz. 372 o długości 85 mb i na dz. 373/16, 373/1, 377, 378, 376/2 o długości 233 mb,
- w Ludwikowicach Kłodzkich na dz. 919 o długości 193 mb, na dz. nr 788, 796 o długości 567 mb, na dz. 192, 26/2 i 26/12 o długości ok. 450 m i w Sokolcu na dz. 185 i 186 o długości 142 mb wraz z obiektem mostowym,
- w Jugowie na dz. 849 o długości 190 mb, na dz. 903, 892, 893, 232, 1020 o długości 715 mb oraz dz. nr 884, 885 wraz z obiektem mostowym,
- w Nowej Wsi dz. 183, 184/1 o długości 133 mb,
- w Bożkowie dz. 354/2 o dł. 112 mb,
- w Bartnicy dz. 308 o dł. 151 mb,
- w Dzikowcu dz. 111/20 km 0+000,0 - 0+651,4,
- w miejscowości Wolibórz dz. nr 464, 632, 616/1, 616/2, 939, 557 o dł. 1020 mb,

Wartość zadania wyniosła około 8,3 mln zł.

W ramach ww. zadań w roku 2024 dokonano częściowych odbiorów dróg na łączną kwotę 2 446 130,61 zł, z czego kwota 1 961 309,60 zł stanowiła dofinansowanie pozyskane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, a kwota 273 600,00 zł – z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego jako pomoc na prace rekultywacyjne.

Droga gminna w Bartnicy

Przebudowy dróg w ramach RFRD oraz PROW

W 2024 r. zakończono również realizację projektu w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, pod nazwą „Przebudowa drogi gminnej nr 120374D w miejscowości Wolibórz”, którego wartość wyniosła 1 988 215,00 zł (dofinansowanie 1 961 309,60 zł) oraz projektów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich PROW 2014-2020 pn.:

- „Przebudowa drogi Sokolec dz. 198/1,198/2,198/3,100/17 (ok. 0,55 km)”, gdzie całkowita wartość zadania wyniosła 1 389 305,39 zł (dofinansowanie w wysokości 988 012,01 zł),
- „Przebudowa drogi Dzikowiec dz. 111/20”- wartość wydatku to kwota 707 029,88 zł, dofinansowanie w wysokości 673 424,00 zł.

Budowa ścieżki rowerowej w Bożkowie

W 2024 r. rozstrzygnięto postępowanie przetargowe na budowę ścieżki rowerowej w Bożkowie. Przedmiotem zamówienia były roboty budowlane polegające na budowie trasy rowerowej w miejscowości Bożków (zakres obejmuje budowę nowej nawierzchni dla trasy rowerowej z betonu asfaltowego o długości 987,5 m, umocnienie poboczy, budowę małej architektury oraz oznaczenie trasy). Trasa powstaje w ramach projektu „Nasz region

rowerowy II”, w ramach programu Interreg Czechy – Polska 2021-2027, priorytetu 2 – Turystyka.

Wykonanie chodnika dla pieszych we Włodowicach

W 2024 r. wykonano również zadanie polegające na przebudowie drogi gminnej dz. 143 we Włodowicach i wykonaniu chodnika dla pieszych. Zadanie w łącznej wysokości 515 247,60 zł zrealizowano z udziałem rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (dofinansowanie 412 197,60 zł).

Dotacje udzielone Powiatowi Kłodzkiemu

Podobnie jak w latach ubiegłych gmina udzielała też dotacji na dofinansowanie zadań inwestycyjnych dotyczących dróg powiatowych:

- drogi powiatowe - 3319D (Przygórze-Nowa Ruda) i 3323D (Dzikowiec-Koszyn) – 475 000,00 zł,
- droga 3339D w Bartnicy - 399 667,00 zł,
- droga 3312D Dzikowiec-Nowa Ruda Słupiec - 130 358,00 zł.

Droga Przygórze – Nowa Ruda (Zatorze)

Droga Dzikowiec – Nowa Ruda Słupiec

Skutki powodzi z września 2024 r.

W dniach 15-16 września 2024 r. Gmina Nowa Ruda doświadczyła powodzi, której skutkiem było m.in. uszkodzenie dróg i mostów. W protokołach przesłanych do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego zgłoszonych zostało 37 km uszkodzonych dróg oraz 21 obiektów mostowych. Stan niektórych z nich wymagał podjęcia natychmiastowych działań i z tego względu m.in. wykonano tymczasową kładkę dla pieszych w ciągu działek o numerach ewidencyjnych gruntu 81/2, 120/2 w miejscowości Ludwikowice Kłodzkie oraz przeprowadzono procedurę i wyłoniono wykonawcę na opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego dla zadania (do realizacji w systemie zaprojektuj i wybuduj) dotyczącego odbudowy uszkodzonego podczas powodzi mostu zlokalizowanego w ciągu dz. nr 81/2, 120/2; wykonano odbudowę uszkodzonego podczas powodzi odwodnienia drogi gminnej dz. nr 568 w miejscowości Świerki; wykonano odbudowę uszkodzonych podczas powodzi dwóch ścian czołowych przepustów zlokalizowanych w pasie drogi dz. nr 275/4 ,355 w miejscowości Przygórze oraz zakupiono i dostarczono mieszankę kamienną w ilości 450 ton na potrzeby uzupełnienia ubytków w drogach gminnych i wewnętrznych powstałych po wystąpieniu powodzi na terenie Gminy Nowa Ruda.

Szacowana wartość szkód w odniesieniu do obiektów mostowych wyniosła 3 789 886,32 zł, a dróg - 30 744 029,20 zł.

Do końca 2024 r. Wojewoda Dolnośląski nie przedstawił oficjalnego stanowiska wobec protokołów sporządzonych przez Gminną Komisję do spraw ustalania szkód i szacowania strat w infrastrukturze komunalnej, mieniu osób prywatnych oraz w rolnictwie, powstałych w wyniku klęsk żywiołowych na terenie Gminy Nowa Ruda

Ludwikowice Kłodzkie, ul. Główna, uszkodzony most w ciągu dz. nr 81/2, 120/2

Świerki, dz. nr 568

Ludwikowice Kł., ul. Kopalniana

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Sieć wodociągowa na terenie Gminy Nowa Ruda jest dobrze rozwinięta. Na koniec 2023 r. wskaźnik liczby mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej w stosunku do ogółu ludności zamieszkującej Gminę Nowa Ruda wynosił 90,10%.²

Gorsza sytuacja jest związana z dostępem do sieci kanalizacyjnej, ponieważ na koniec 2023 roku korzystających z instalacji kanalizacyjnej było 20,9% mieszkańców przy poziomie 66,1% na terenie powiatu.

W celu poprawy dostępu mieszkańców do sieci kanalizacyjnej, w 2023 r. zakończono budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jugów. Docelowo, do kanalizacji mają być podłączone wszystkie zabudowane działki w Jugowie, które znajdują się w granicach aglomeracji Nowa Ruda uchwalonej uchwałą nr 230/XXIX/20 z dnia 30 grudnia 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Poz. 43 z dnia 5 stycznia 2021 r.).

Liczbę budynków podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy przedstawia poniższa tabela:

² Na dzień 12 maja 2025 r. brak danych dotyczących 2024 r.

Miejscowość	Woda	Woda i ścieki	Ścieki	Razem woda	Razem ścieki
Bartnica	72	0	0	72	0
Bieganów	21	0	0	21	0
Dworki	0	0	0	0	0
Dzikowiec	119	170	3	289	173
Bożków	202	369	25	571	400
Czerwieńczyce	129	0	0	129	0
Jugów	655	9	83	665	92
Krajanów	28	0	0	28	0
Ludwikowice Kł.	407	22	15	429	37
Nowa Wieś Kł.	65	0	0	65	0
Przygórze	96	63	21	159	84
Sokolec	45	0	0	45	0
Sokolica	21	0	0	21	0
Świerki	126	0	0	126	0
Włodowice	27	164	9	191	176
Wolibórz	292	0	0	292	0
Ogółem 2024	2305	797	156	3103	962
Ogółem 2023	2282	801	69	3083	870

Źródło: Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

W tym punkcie należy też zaznaczyć, że w 2024 r. dokonano konserwacji rowu melioracji wodnej R – 96, działka nr 211 AM 3 obręb Ludwikowice Kłodzkie. Łączna wartość inwestycji wyniosła 81 924,52 zł, z czego dotacja z budżetu Województwa Dolnośląskiego - 35 000,00 zł.

W odniesieniu do strat powodziowych należy wskazać, że do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego zgłoszono straty w 7 obiektach sieci wodociągowej w wysokości 198 732,00 zł oraz w urządzeniach melioracyjnych na kwotę 7 718 920,42 zł.

Oświetlenie uliczne

W roku 2024 na terenie Gminy zostały zamontowane kolejne nowe punkty świetlne. W tym celu prowadzone m.in. postępowanie przetargowe na zadanie pn. „Podniesienie poziomu bezpieczeństwa drogowego poprzez budowę oświetlenia ulicznego wzdłuż ul. Stefana Batorego w Ludwikowicach Kłodzkich”. Wartość zadania wyniosła 146 835,10 zł, z czego z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego w ramach dotacji z „Dolnośląskiego Funduszu Pomocy Rozwojowej 2024” pozyskano dotację w wysokości 116 380,00 zł.

W ramach projektu „Poprawa jakości infrastruktury drogowej na terenie Gminy Nowa Ruda poprzez budowę i modernizację oświetlenia drogowego i przebudowę dróg” wybudowano oświetlenie uliczne w Sokolicy, Dzikowcu, Ludwikowicach Kłodzkich i Sokolcu.

Oświetlenie uliczne we wsi Sokolica

Infrastruktura oświatowa

W 2024 roku stan techniczny gminnych obiektów oświatowych był dobry. To efekt przeprowadzonych w poprzednich latach termomodernizacji i modernizacji budynków przedszkoli samorządowych w Przygórzu, Woliborzu i Jugowie, a także zadania inwestycyjnego polegającego na wybudowaniu nowego przedszkola w Bożkowie. W gorszym stanie technicznym znajdowało się przedszkole w Ludwikowicach Kł.

W 2024 r. zrealizowano zadanie budowy hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Ludwikowicach Kłodzkich. Wartość całej inwestycji wyniosła niemal 13 mln zł, w tym 5,4 mln zł dofinansowania z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych i 3,4 mln zł z programu ministerialnego Sportowa Polska.

W hali o boisku 22x29 metrów można grać m.in. w koszykówkę, futsal, piłkę ręczną, siatkówkę, badminton, tenis stołowy i inne. Na widowni zamontowano 160 siedzisk. Obiekt przystosowany jest do obsługi osób poruszających się na wózkach i posiada ekologiczne ogrzewanie. Oprócz samej hali, wyremontowano także budynek, który połączył część

sportową z częścią szkolną. W budynku powstały dodatkowe pomieszczenia techniczne, szatnie i toalety.

W 2024 r. trwała realizacja zadania pn.: „Rozwój Gminy Nowa Ruda poprzez budowę i modernizację infrastruktury drogowej oraz zagospodarowanie terenu przy szkole w Bożkowie” dofinansowanego z Rządowego Funduszu - Polski Ład oraz częściowo z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. W ramach zadania zostało wykonane m.in. zagospodarowanie terenu wokół kompleksu Zespołu Szkół nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie oraz przebudowa drogi na dz. 100 w Bożkowie.

W 2024 r. trwały przygotowania do wydatkowania środków pochodzących z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska. Zakładana alokacja środków dla Gminy Nowa Ruda to ok. 51,5 mln zł. Otrzymano m.in. pozytywną ocenę wniosków o dofinansowanie na zadania: termomodernizacja szkół w Woliborzu i Bożkowie.

Ochrona środowiska

Ze względu na konieczność poprawy jakości środowiska naturalnego na terenie gminy w 2024 roku zostało podjętych szereg działań w tym zakresie. Ich głównym celem było ograniczenie niskiej emisji, montaż odnawialnych źródeł energii oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

Usuwanie azbestu

W 2024 roku Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu nie przeprowadzał – jak miało to miejsce w poprzednich latach - konkursowego naboru wniosków na usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

W kwietniu 2023 r. podpisano z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego umowę na kwotę 3 322 800 zł, która zostanie przeznaczona na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Nowa Ruda – etap III.

Projekt jest współfinansowany jest z EFRROW „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-20.

W roku 2024 r. trwała realizacja programu polegającego na budowie 47 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii

Program „Ciepłe Mieszkanie”

W dniu 20 grudnia 2022 r. wójt Adrianna Mierzejewska podpisała z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu umowę o dofinansowanie w ramach programu „Ciepłe Mieszkanie”. Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Środki finansowe zostaną przeznaczone dla mieszkańców Gminy Nowa Ruda (zamieszkujących wspólnoty mieszkaniowe) na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła oraz stolarki okiennej i drzwiowej w lokalach mieszkalnych.

Gmina Nowa Ruda prowadzi nabór wniosków o dofinansowanie dla właścicieli lokali mieszkalnych na terenie gminy Nowa Ruda. Uruchomiono Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Ciepłe Mieszkanie, który zapewnia wsparcie w zakresie przygotowania wniosku o dofinansowanie.

W 2024 r. liczba złożonych nowych wniosków o dofinansowanie wyniosła 14, liczba zrealizowanych przedsięwzięć – 30, a łączna kwota wsparcia wypłaconego beneficjentom końcowym – 441 292,97 zł.

W latach 2023-2024 te dane kształtowały się następująco:

	Rok 2023	Rok 2024	
Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	23	14	
Liczba zrealizowanych przedsięwzięć	10	30	
Łączna kwota wsparcia wypłaconego beneficjentom końcowym	158 555,40 zł	441 292,97 zł	Łącznie 599 848,37 zł

Źródło: sprawozdania z realizacji programu dostępne na stronie: www.gmina.nowaruda.pl/artukul/108/5956/cieple-mieszkanie-informacje-dla-beneficjentow

Program „Czyste Powietrze”

W 2024 r. funkcjonował w gminie również Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny programu „Czyste Powietrze”, z którego skorzystać mogą właściciele i współwłaściciele budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Podstawą do skorzystania z dofinansowania jest wymiana starego źródła ciepła na paliwa stałe na ekologiczne, np. systemy ogrzewania elektrycznego czy pompy ciepła. Można też skorzystać z dofinansowania na docieplenie

budynku, wymianę stolarki zewnętrznej. Program umożliwia zakup i montaż odnawialnych źródeł ciepła (jak kolektory słoneczne i mikroinstalacje fotowoltaiczne), co finansowane jest w formie pożyczki.

Według stanu na 31 grudnia 2024 r., w przez cały okres funkcjonowania punktu konsultacyjnego, liczba złożonych wniosków o dofinansowanie wyniosła 410; liczba zawartych umów o dofinansowanie – 301; liczba zrealizowanych przedsięwzięć zakończonych – 173, a kwota wypłaconych dotacji na zadania zakończone: 3 386 486,97 zł.

Od dnia 12 grudnia 2024 r. rozpoczął się nabór wniosków w ramach programu „Czyste Powietrze” na terenach dotkniętych powodzią dla właścicieli budynków uszkodzonych podczas powodzi. Nabór charakteryzuje się uproszczoną formą w stosunku do poprzednich naborów „podstawowych” (m.in. brak progu dochodowego dla beneficjentów uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania, skrócony termin rozpatrywania wniosków o dofinansowanie, czy skrócony termin wypłaty dotacji).

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami stanowiła jeden z kluczowych problemów, z którym przyszło zmierzyć się Gminie w 2024 r. Należy podkreślić, że pobierane od mieszkańców opłaty nie starczą na pokrycie wszystkich kosztów funkcjonowania systemu odpadowego. Z tego względu uchwałą Rady Gminy postanowiono o pokryciu w roku 2024 r. części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych, nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wynikających z różnicy powstałej pomiędzy dochodami z pobranej opłaty za zagospodarowanie odpadami komunalnymi a kosztami funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

W 2024 r. zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami Gmina objęła zarówno nieruchomości zamieszkałe jak i niezamieszkałe. Usługi na rzecz Gminy Nowa Ruda w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych świadczyła firma ALBA Dolny Śląsk Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu przy ul. Szczecińskiej 5, 54 – 517 Wrocław. Odbiór odpadów na terenie Gminy Nowa Ruda odbywał się zgodnie z opracowanymi harmonogramami zatwierdzonymi przez Urząd, które sporządzone zostały przez firmę świadczącą usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w oparciu o podjęte przez Radę Gminy Nowa Ruda uchwały dot. funkcjonowania gospodarki odpado-

wej. Harmonogramy udostępnione były na stronie internetowej urzędu, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz przekazane bezpośrednio mieszkańcom gminy. Odbiór zarówno odpadów zmieszanych jak i segregowanych odbywał się „u źródła”, czyli bezpośrednio z nieruchomości.

Zebrane selektywnie odpady komunalne mieszkańcy Gminy Nowa Ruda mogli także przekazywać we własnym zakresie, w ramach uiszczanej opłaty za gospodarowanie odpadami, do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), który zlokalizowany jest w Nowej Rudzie przy ul. Niepodległości 45C. Stawka opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów ustalona została dla nieruchomości zamieszkałych w wysokości 38,00 zł miesięcznie od każdej osoby zamieszkującej daną nieruchomość. Właściciele nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi mogli skorzystać ze zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeśli kompostowali bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym w wysokości 15,00 zł od gospodarstwa domowego. Dla nieruchomości niezamieszkałych opłata wyliczana była na podstawie stawki ustalonej na podstawie ilości zadeklarowanych pojemników lub worków o określonej pojemności oraz ilości ich opróżnień. Dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno – wypoczynkowe ustalona została ryczałtowa stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 206,19 zł.

W 2024 r. koszty związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi poniesione przez gminę wyniosły 5 324 784,34 zł, a wykonanie dochodów budżetowych Gminy Nowa Ruda dotyczących opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – 4 022 509,47 zł.

Na wpływy składały się następujące składowe:

- a) z tytułu wnoszonych opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych: 3 965 579,27 zł,
- b) z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień: 5 884,66 zł,
- c) tytułu odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat: 51 045,51 zł.

Łączne wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 4 022 509,47 zł

Na koszty związane z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych wraz z obsługą i utrzymaniem PSZOK oraz z edukacją ekologiczną składały się:

- a) koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących z terenu Gminy Nowa Ruda: 5 157 219,68 zł,
- b) koszt związany z utrzymaniem PSZOK: 165 666,66 zł,
- c) koszt edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi: 1 898,00 zł.

**Łączny koszt związany z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych wraz z obsługą i utrzymaniem PSZOK oraz z edukacją ekologiczną wyniósł
5 324 784,34 zł**

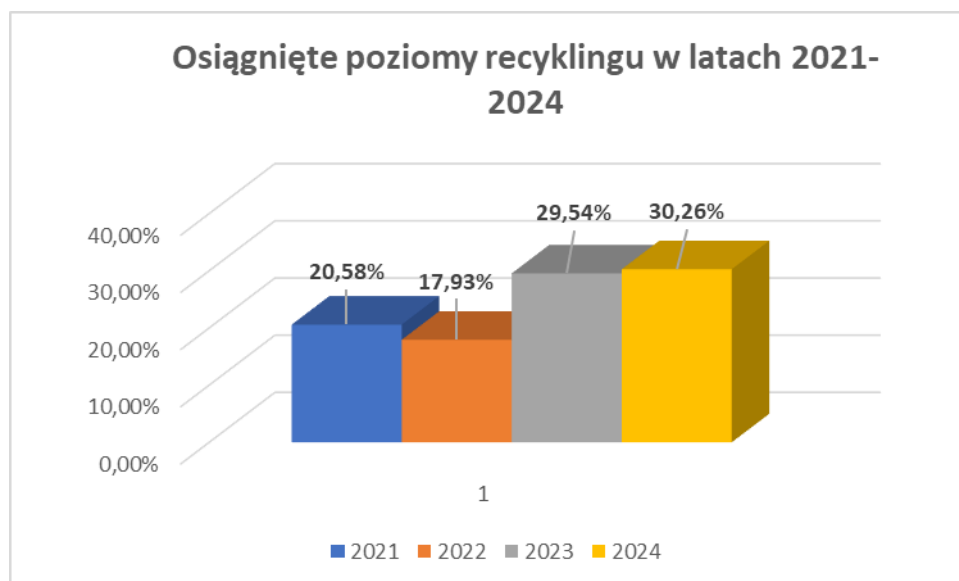
W 2024 r. z terenu Gminy Nowa Ruda zebrano 3377,54 MG odpadów. Tabela wskazuje, że w 2024 r., w porównaniu do roku wcześniejszego, mieszkańcy częściej segregowali odpady.

	2023 r. (MG)	2024 r. (MG)
zmieszane	2519,69	2187,36
papier	67,22	84,94
szkło	237,62	288,88
bioodpady	308,16	345,22
zmieszane odpady opakowaniowe	270,4	375,6
odpady wielkogabarytowe	62,7	93,64
zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny	1	1,9
Razem	3466,79	3377,54

Dane ilościowe odpadów zebranych z PSZOK kształtują się następująco:

Frakcja	Ilość (MG) 2023	Ilość (MG) 2024
PAPIER	7,38	8,92
ODPADY OPAKOWANIOWE WIELOMATERIAŁOWE	0,84	2,1
OPAKOWANIA Z TWORZYW SZTUCZNYCH	3,66	2,96
SZKŁO	5,36	3,56
BIOODPADY	27,01	22,18
MEBLE I ODPADY WIELKOGABARYTOWE	162,46	165,66
ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRONICZNY I ELEKTRYCZNY	8,46	10,66
ODPADY NIEBEZPIECZNE	0	0
PRZETERMINOWANE LEKI I CHEMIKALIA	0	0
ODPADY NIEKWALIFIKUJĄCE SIĘ DO ODPADÓW MEDYCZNYCH	0	0
ZUŻYTE BATERIE I AKUMULATORY	0	3,28
ZUŻYTE OPONY	18,12	26,93
ODPADY BUDOWLANE I ROZBIÓRKOWE Z GOPSODARSTW DOMOWYCH	313,58	306,04
ODPADY TEKSTYLÓW I ODZIEŻY	10,36	11,14

Gmina Nowa Ruda w 2024 r. osiągnęła poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości 30,26 %. Poziom recyklingu został wyliczony na podstawie Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1530).

Ochrona przyrody

Zadania związane z ochroną przyrody były realizowane na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Jak wynika z art. 4 ust. 1 wyżej powoływanej ustawy, dbałość o ochronę przyrody nie należy wyłącznie do organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych, ale także jest obowiązkiem osób fizycznych.

Usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego na wniosek posiadacza nieruchomości. Zezwolenie takie wydaje wójt, a w przypadku, gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków – wojewódzki konserwator zabytków. Przypadki, w których usunięcie drzew lub krzewów nie wymaga uzyskania zezwolenia, wymienione są w art. 83f ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Jest to katalog zamknięty, stanowiący listę wyjątków od zasady wprowadzającej obowiązek uzyskania zezwolenia na usuwanie drzew i krzewów.

Mając na uwadze powyższe przepisy, Wójt Gminy Nowa Ruda w 2024 roku wydał 16 decyzji zezwalających na usunięcie drzew, rozpatrzył 47 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew, a także rozpoznał 8 wniosków dotyczących wycinki drzew, których załatwienie należało do kompetencji innych organów.

Ponadto, zgodnie z art. 90 ww. ustawy o ochronie przyrody w celu usunięcia drzew rosnących na terenie będącym własnością gminy - z wyjątkiem nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym innego podmiotu - Wójt Gminy Nowa Ruda zwróciła się z 26 wnioskami o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew do Starosty Kłodzkiego. Wnioskami zostały objęte drzewa stanowiące zagrożenie utraty życia lub zdrowia ludzi oraz zniszczenia lub uszkodzenia mienia, a także uniemożliwiające realizację inwestycji prowadzonych przez Gminę Nowa Ruda.

Ponadto należy zaznaczyć, że na terenie Gminy Nowa Ruda znajduje się 11 pojedynczych pomników przyrody żywej (drzewa) i 1 pomnik przyrody nieożywionej (Diamentowe Skałki).

Kultura fizyczna

Podstawowymi obiektami służącymi do rozwoju kultury fizycznej w Gminie Nowa Ruda w 2024 roku były: boiska sportowe, boiska typu Orlik, sale sportowe, siłownie plenerowe i place zabaw dla dzieci.

W 2024 r. ogłoszono i rozstrzygnięto przetarg na zadanie: „Poprawa jakości życia mieszkańców Przygórza poprzez budowę infrastruktury sportowej”. Przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych polegających na zaprojektowaniu i budowie boiska sportowego wielofunkcyjnego, w tym boiska do gry w piłkę nożną, piłkę ręczną, koszykówkę, siatkówkę oraz tenisa. Dokoła kompleksu planuje się budowę ogrodzenia, oświetlenia, drenażu, miejsc postojowych oraz dojść i dojazdów, a także małej architektury tj. ławek na terenie boiska oraz koszy na śmieci.

W 2024 r. rozpoczęto również realizację zadań związanych z:

- budową budynku zaplecza szatniowo-sportowego przy boisku sportowym w Dzikowcu,
 - remontem budynku zaplecza szatniowo-sportowego przy boisku sportowym w Woliborzu,
- w ramach zadania „Zwiększenie jakości życia mieszkańców Gminy Nowa Ruda poprzez rozwój i budowę infrastruktury społecznej”.

Zadania były dofinansowane w 98% z rządowego programu Polski Ład, z czego budowa zaplecza sportowego w Dzikowcu w kwocie 1,97 mln zł, a remont pomieszczeń zaplecza sportowego w Woliborzu – w kwocie 339 tys. zł.

Gmina realizowała również zadanie pn. „Odnowa dolnośląskiej wsi poprzez modernizację placu zabaw w Jugowie”, w ramach którego zmodernizowano plac zabaw na terenie przynależnym do Zespołu Szkół nr 1 w Jugowie. Zgodnie z celami projektu „plac zabaw będzie stanowił publiczne i ogólnodostępne miejsce rekreacji dla dzieci i rodzin zamieszkujących Jugów oraz okoliczne wsie”. Prace polegały na wymianie zdewastowanego urządzenia zabawowego; zakupie i wymianie elementów małej architektury (m.in. kosz na śmieci, ławki); modernizacji nawierzchni bezpiecznej i wykonaniu nowych trawników wokół strefy bezpiecznej. Całkowita wartość zadania wyniosła 52 607,10 zł, a na jego realizację otrzymano dotację z budżetu województwa dolnośląskiego w wysokości 26 076,00 zł.

W 2024 r. trwały przygotowania do wydatkowania środków pochodzących z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska. Zakładana alokacja środków dla Gminy Nowa Ruda to ok. 51,5 mln zł. Otrzymano m.in. pozytywną ocenę wniosku o dofinansowanie na zadanie: termomodernizacja sali sportowej w Woliborzu.

[Obiekty użyteczności publicznej](#)

W 2024 r. w ramach zadania „Zwiększenie jakości życia mieszkańców Gminy Nowa Ruda poprzez rozwój i budowę infrastruktury społecznej” trwała realizacja projektów dotyczących:

- kompleksowej modernizacji oraz wyposażenia sali wiejskiej w Jugowie,
- remontu oraz wyposażenia sali wiejskiej w Dzikowcu.

Zadania były dofinansowane w 98% z rządowego programu Polski Ład, z czego modernizacja sali wiejskiej Jugowianka w Jugowie w kwocie 419 tys. zł, modernizacja pomieszczeń - łazienki i kuchni w sali w Dzikowcu w kwocie 249 tys. zł.

Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda zrealizowało z kolei projekt dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury pn. „Artystyczna gmina – modernizacja Sali widowiskowej wraz z zapleczem w Ludwikowicach Kłodzkich”. Całkowita wartość projektu wyniosła 550 100 zł, a dofinansowanie - 440 000 zł. Zadanie polegało na modernizacji sali wraz z zapleczem poprzez: kompleksowy remont i wyposażenie, w tym: remont korytarza, modernizację holi, podłóg, sceny, pomieszczeń przyległych do sceny i szatni z montażem ludy oraz systemu wieszaków oraz zakup: mobilnych podestów scenicznych, wyposażenia garderoby, wyposażenia łazienek, rolet, pętli indukcyjnej, zewnętrznych elementów identyfikacji wizualnej oraz podstawowego systemu nagłaśniania sali widowiskowej (mikrofony i zestawy głośnikowe ze statywami).

W 2024 r. trwały przygotowania do wydatkowania środków pochodzących z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska. Zakładana alokacja środków dla Gminy Nowa Ruda to ok. 51,5 mln zł. Otrzymano m.in. pozytywną ocenę wniosków o dofinansowanie na zadania: termomodernizacja sal wiejskich w Bożkowie, Krajanowie i Świerkach.

Gmina Nowa Ruda przygotowywała się również do realizacji zadania pn. „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy wiejskiej Nowa Ruda” – projekt przewiduje realizację kompleksowej termomodernizacji budynku Sali Gimnastycznej w Dzikowcu, 6 remiz OSP (Czerwieńczyce, Dzikowiec, Jugów, Sokolec, Włodowice, Wolibórz) oraz poprawę efektywności energetycznej budynku Żłobka w Ludwikowicach Kłodzkich. Planowana wartość inwestycji to około 7 mln zł. W 2024 r. podpisano umowę o dofinansowanie oraz rozpoczęto prace przygotowawcze, na które wydatkowano 123 126,62 zł (dofinansowanie z UE – 80%).

[Działania w obszarze bezpieczeństwa](#)

[Sprawy obronne i obrona cywilna](#)

Działalność w obszarze związanym z przygotowaniem urzędu i gminy do działania w przypadku zagrożenia i sytuacji kryzysowych dotyczyła głównie opracowania szeregu planów, sprawozdań i zestawień, w tym:

- Ankiety Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku,

- Zestawienia świadczeń osobistych i świadczeń rzeczowych przewidzianych do realizacji na terenie Gminy Nowa Ruda w 2024 roku,
- Roczego planu kontroli wykonywania zadań obronnych w Gminie Nowa Ruda na 2024 roku,
- Roczego wykazu planowanych ćwiczeń obronnych w Gminie Nowa Ruda na rok 2024 oraz na rok 2025,
- aktualizacji Tabeli Realizacji Zadań Operacyjnych,
- Wytycznych Wójta Gminy Nowa Ruda wraz z Planem Zasadniczych przedsięwzięć w zakresie pozamilitarnych przygotowań obronnych w 2024 roku.

Działalność ta polegała również na wykonaniu Planu świadczeń osobistych na 2025 rok, Planu świadczeń rzeczowych na 2025 rok, Planu świadczeń osobistych przewidzianych do wykonania w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny na terenie Gminy Nowa Ruda na 2025 rok oraz Planu świadczeń rzeczowych przewidzianych do wykonania w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny na terenie Gminy Nowa Ruda na 2025 rok.

Ważnym elementem utrzymania sprawnego zarządzania i ochrony ludności stanowiło przygotowanie i uczestniczenie w treningach systemu powszechnego ostrzegania i alarmowania organizowanych przez Centrum Operacji Powietrznych, a także w treningach Stałego Dyżuru na szczeblu powiatowym oraz wojewódzkim.

Przeprowadzono ćwiczenie doskonalące – kryptonim „Kłodzko 2024”. Tematem ćwiczenia była: „Realizacja zadań obronnych przez organy samorządu terytorialnego Gminy Nowa Ruda w czasie podwyższania gotowości obronnej państwa w zakresie wybranych elementów systemu obronnego państwa”. Celem ćwiczenia było:

1. Doskonalenie:

- umiejętności rozwijania Głównego Stanowiska Kierowania,
- identyfikowania zagrożeń i wypracowania decyzji w razie ich wystąpienia,
- działań pracowników merytorycznych do wykonywania zadań obronnych,
- uruchamiania i funkcjonowania systemu Stałego Dyżuru Wójta Gminy Nowa Ruda.

2. Zgrywanie:

- działań pracowników merytorycznych różnych referatów urzędu w związku z realizacją poszczególnych kart operacyjnych w ramach realizowanych zadań,

- działań Gminy Nowa Ruda z poszczególnymi jednostkami samorządowymi z terenu powiatu podczas realizacji zadań obronnych.

3. Sprawdzenie:

- przyjętych rozwiązań dot. uruchomienia Stanowiska Kierowania w Zapasowym Miejscu Pracy,
- opracowanych procedur w wybranych kartach operacyjnych podczas realizacja przyjętego scenariusza.

Ćwiczenie było realizowane wspólnie z Powiatem Kłodzkim.

Zarządzanie kryzysowe

Działalność w obszarze związanym z przygotowaniem urzędu do działania w przypadku zagrożenia i sytuacji kryzysowych dotyczyła głównie opracowania szeregu planów, ocen i wytycznych, w tym Planu pracy Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

Działalność w obszarze bieżącego działania Zespołu Zarządzania Kryzysowego polegała m.in. na:

- przygotowaniu odpowiednich komunikatów i informacji o zagrożeniach dla mieszkańców gminy, dotyczących zagrożeń meteorologicznych i zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem powietrza, a także rozsyłaniu ich środkami komunikacji elektronicznej oraz umieszczaniu na portalach internetowych i w miejscach ogólnie dostępnych,
- pomocy mieszkańcom w sytuacjach kryzysowych, podczas pożarów domów, mieszkań, zalań posesji,
- usuwaniu powalonych drzew z dróg i posesji.

We wrześniu 2024 r. podczas powodzi Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego koordynował zadania związane z bieżącą pomocą mieszkańcom dotkniętym żywiołem. Systematycznie wysyłano komunikaty do mieszkańców, jednostek oświatowych, jednostek OSP i CKGNR; Zespół był w stałym kontakcie z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi; dysponowano sprzętem oraz workami i piaskiem niezbędnymi do tworzenia zapór z przeciwpowodziowych. Szacuje się, że na potrzeby ochrony przed powodzią wykorzystano między 400 a 500 ton piasku i niesortu.

Utrzymanie OSP w gotowości do działania

Ochotnicze Straże Pożarne są bardzo ważnym ogniwem w zapewnieniu bezpieczeństwa na terenie gminy. Od ich właściwego wyposażenia zależy ich gotowość bojowa oraz skuteczność działania. Na terenie Gminy Nowa Ruda funkcjonuje 10 jednostek OSP. W ostatnich latach największe potrzeby dotyczące wyposażenia wynikały z konieczności wymiany wysłużonych pojazdów bojowych, z których niektóre miały już ponad 40 lat (z tego względu zakupiono nowe samochody dla OSP Włodowice – 2018 r., OSP Wolibórz – 2018 r., OSP Bożków – 2019 r., OSP Sokolec – 2020 r., OSP Jugów – 2021 r., OSP Ludwikowice Kłodzkie – 2022 r., OSP Czerwieńczyce – 2023 r.).

W 2024 r. przekazano wóz strażacki dla reaktywowanej jednostki OSP Świerki. Auto kosztowało 120 000,00 zł, z czego 75 000,00 zł pochodziło z dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego.

Przekazanie wozu strażackiego dla OSP Świerki

Należy podkreślić, że w 2024 r. drухowie OSP wyjeżdżali na akcje 460 razy (dla porównania – w 2023 r. - 350 razy). Najwięcej wyjazdów odnotowali drухowie z OSP Wolibórz – 96, OSP Jugów – 91 oraz OSP Bożków – 85. Sytuacja powodziowa we wrześniu 2024 r. pokazała, że warto inwestować w sprzęt i ludzi, którzy przez kilka dni nieprzerwanie udzielali pomocy

mieszkańcom, m.in. wypompowując wodę z piwnic, umacniając i podwyższając wały przeciwpowodziowe, czy zasilając obiekty agregatami prądotwórczymi.

W 2024 r. Gmina Nowa Ruda przygotowywała się do realizacji zadania pn. „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy wiejskiej Nowa Ruda” – projekt przewiduje m.in. realizację kompleksowej termomodernizacji 6 remiz OSP (Czerwieńczyce, Dzikowiec, Jugów, Sokolec, Włodowice, Wolibórz). Planowana wartość inwestycji to około 7 mln zł. W 2024 r. podpisano umowę o dofinansowanie oraz rozpoczęto prace przygotowawcze, na które wydatkowano 123 126,62 zł (dofinansowanie z UE – 80%).

Utrzymanie OSP w gotowości do działania polegało m.in. na:

- bieżącej naprawie samochodów pożarniczych i sprzętów będących na stanie poszczególnych jednostek OSP,

- zakupie sprzętu dla poszczególnych jednostek,

- przeglądach i legalizacjach urządzeń pożarniczych,

- ubezpieczeniu pojazdów jak i członków OSP biorących czynny udział w działaniach ratowniczych,

- kierowaniu członków OSP na badania lekarskie,

- kierowaniu członków OSP na kursy podstawowe i doskonalące,

- zapewnieniu oleju napędowego jak i etyliny PB-95 do pojazdów i sprzętów będących na stanie jednostek,

- prowadzeniu i rozliczaniu kart drogowych dla poszczególnych pojazdów i sprzętów,

- litrażowaniu sprzętów i pojazdów w celu wydania kart drogowych.

Sport i turystyka

Z uwagi na położenie gmina stara się wykorzystywać swoje walory turystyczne. Wg stanu na 31 lipca 2024 r. Gmina dysponowała 351 miejscami noclegowymi (w tym 151 całorocznymi). Wg danych GUS, najwięcej miejsc noclegowych zapewniały kempingi (180) oraz schroniska (83).

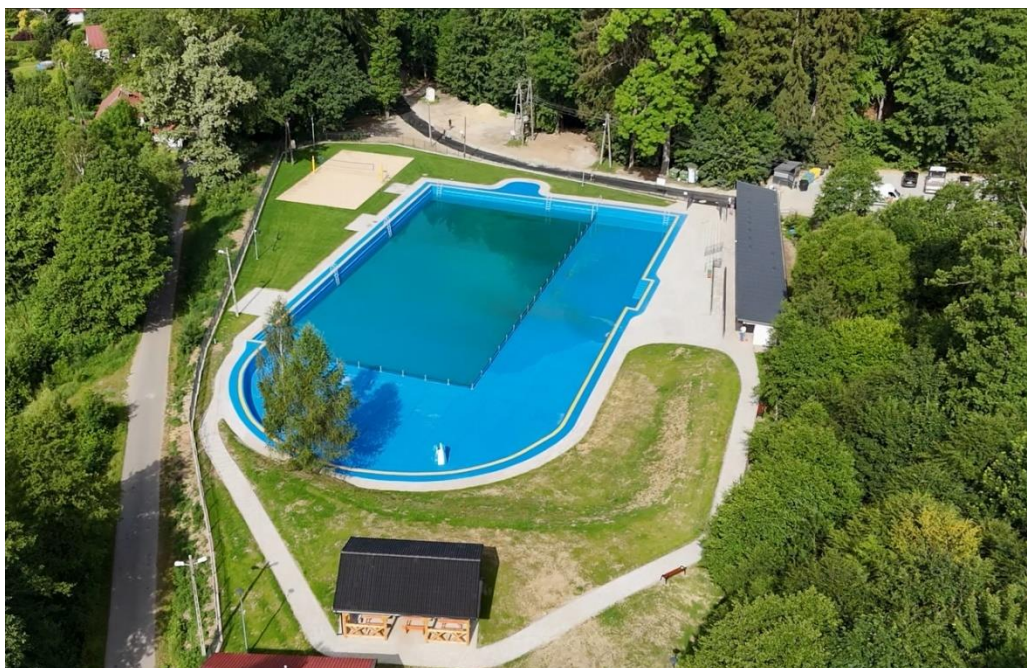
W 2021 r. z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych pozyskano 4,8 mln zł na zagospodarowanie zbiornika wodnego wraz z budową infrastruktury rekreacyjnej w Dzikowcu.

Dotychczas dokonano remontu zapory na zalewie oraz wykonano pierwszy etap zagospodarowania terenu wokół zalewu (m.in. wykonanie ciągu pieszo-rowerowego, terenu rekreacyjnego, przebudowa odcinka drogi dojazdowej oraz budowa pomostu). W 2024 r. wydatkowano na ten cel 2 674 409,33 zł, z czego z RFIL - 2 585 749,41 zł (łącznie w latach 2022-2024 środki pozyskane z RFIL zostało wykorzystane w 100%). W 2024 r. otrzymano m.in. pozytywną ocenę wniosku o dofinansowanie na zadanie: „Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika wodnego w miejscowości Dzikowiec - etap II”, współfinansowanego ze środków pochodzących z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska.

Zalew w Dzikowcu

Latem 2024 r. uruchomiono po modernizacji basen w Jugowie. Było to możliwe dzięki dofinansowaniu w wysokości niespełna 2,9 mln zł z programu „Polski Ład” (całość kosztowała ok. 3 mln zł). Prace obejmowały modernizację istniejącego budynku, przebudowę boiska do siatkówki plażowej, wymianę ogrodzenia, przebudowę nawierzchni utwardzonych i konserwację niecki.

Realizacja zadań oświatowych

Gmina będąc organem prowadzącym dla wszystkich publicznych szkół i przedszkoli, wypełnia szereg zadań związanych z zapewnieniem środków na ich funkcjonowanie, tworzenie dobrych

warunków pracy i nauczania, organizację dowozu uczniów, zapewnienie udziału w programach i projektach edukacyjnych.

Sieć edukacyjna

Z dniem 1 września 2025 roku rozpocznie działalność nowa Szkoła Podstawowa w Woliborzu.

Uchwała w sprawie jej założenia i nadania statutu została podjęta 11 września 2024r. (uchwała nr 45/V/24 Rady Gminy Nowa Ruda).

Plan sieci publicznych placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Nowa Ruda na koniec 2024 r. przedstawiał się następująco:

L.p.	Nazwa jednostki organizacyjnej - Zespołu	Nazwa szkoły	Nazwa przedszkola	Granice obwodu
1.	Zespół Szkół Nr 1 w Jugowie	Szkoła Podstawowa w Jugowie	Przedszkole Samorządowe w Jugowie	Jugów, Przygórze, Wolibórz.
2.	Zespół Szkół Nr 2 w Ludwikowicach Kł.	Szkoła Podstawowa im. Św. Franciszka z Asyżu w Ludwikowicach Kł.	Przedszkole Samorządowe w Ludwikowicach Kł.	Ludwikowice Kł., Dworki, Świerki, Bartnica, Krajanów, Sokolica, Bieganów, Sokolec, Włodowice.
3.	Zespół Szkół Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie	Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie	Przedszkole Samorządowe w Bożkowie	Bożków, Dzikowiec, Czerwieńczyce, Nowa Wieś Kłodzka, Gmina Kłodzko: Święcko, Gorzuchów.
4.	Zespół Przedszkolny w Woliborzu		Przedszkole Samorządowe w Woliborzu Przedszkole Samorządowe w Przygórzu	

Liczba uczniów w szkołach podstawowych na terenie gminy (placówki publiczne i niepubliczne)
Poniższa tabela obrazuje, jak zmieniała się liczebność uczniów w poszczególnych placówkach na przestrzeni lat 2011-2024.

Placówka/Rok szkolny (np.: 2022/23)	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/2024
SP Bożków	123	119	129	143	149	144	164	184	178	178	190	191	211
SP Jugów	141	192	192	200	220	200	238	267	263	237	232	224	200
SP Ludwikowice	167	159	167	158	171	158	169	198	196	194	198	200	159
SP Wolibórz	88	-----	-----	----	----	-----	-----		---	---	---	----	-----
SP Dzikowiec	46	-----	-----	-----	----	-----	---		----	---	---	----	-----
SP Włodowice	89	-----	-----	----	----	-----	-----	-----	---	----	---	----	-----
Razem Publ.	654	470	488	501	540	502	571	649	637	609	620	615	570
NSP Dzikowiec	x	42	43	37	37	31	40	45	44	43	40	34	19
NSP Włodowice	x	72	76	89	101	100	117	133	123	127	130	134	116
NSP AMS Wolibórz	x	X	x	x	13	23	20	45	52	52	53	49	53
RAZEM Niep.	x	114	119	126	151	154	177	223	219	222	223	217	188
Razem PLACÓWKI	654	584	607	627	691	656	748	872	856	831	843	832	758

Programy i projekty edukacyjne

W 2024 r. realizowano następujące programy i projekty edukacyjne:

- Ogólnopolski program powszechnej nauki pływania **„Umiem pływać”** - w trwającej w 2024 roku edycji programu udział brało łącznie 75 uczniów ze wszystkich szkół Gminy Nowa Ruda. Pierwszy etap zajęć obejmował okres od marca do czerwca 2024 r., a drugi od września do grudnia 2024 roku. Zajęcia dla klas I-III odbywały się w krytej pływalni CTS w Nowej Rudzie pod okiem wykwalifikowanych instruktorów,

- **„Sprawny Dolnoślązaczek”** - program zapoczątkowany w roku szkolnym 2010/2011, realizowany przez Szkolny Związek Sportowy „Dolny Śląsk” we Wrocławiu pod patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego, wspierany merytorycznie przez Akademię Wychowania Fizycznego i merytorycznie oraz finansowo przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. W roku 2024 realizowany był w klasach pierwszych szkół podstawowych w Bożkowie, Jugowie i Ludwikowicach Kł., a objętych było nim łącznie 63 uczniów. Dzięki udziałowi w programie, podczas zajęć z wychowania fizycznego nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego wspierani byli przez nauczycieli wychowania fizycznego,

- **„Szkolny Klub Sportowy”** – program realizowany jest we wszystkich szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Nowa Ruda. Jest działaniem systemowym skierowanym do

uczniów, bez względu na płeć, wiek oraz sprawność fizyczną. Ma na celu umożliwienie podejmowania dodatkowej aktywności fizycznej realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole, poprawę sprawności fizycznej, stanu zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży, w tym profilaktykę nadwagi i otyłości. Systematyczne pozalekcyjne zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży prowadzone są w różnorodnych, nowoczesnych i atrakcyjnych formach. Odbływały się one na obiektach sportowych przystosowanych do prowadzenia zajęć sportowych, najczęściej w salach gimnastycznych, a także w terenie. Program realizowany był na podstawie umowy zawartej z Dolnośląską Federacją Sportu we wszystkich szkołach podstawowych (5 grup), w okresie od 12.02.2024r. do 31.05.2024r.,

- „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” - Gmina Nowa Ruda w 2023 roku wystąpiła o dofinansowanie na zakup książek do szkół podstawowych i przedszkoli. Dofinansowanie i realizacja projektu nastąpiły w 2024 roku. Beneficjentem programu były: przedszkola samorządowe w Jugowie, Ludwikowicach Kł. i Przygórzu – 5 700,00 zł; szkoły podstawowe w Jugowie i Bożkowie – 21 600,00 zł.

Finansowanie zadań oświatowych

Subwencja oświatowa

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, algorytm podziału subwencji oświatowej uzależnia wysokość przyznawanych środków od skali i struktury realizowanych zadań, mierzonych liczbą uczniów z uwzględnieniem stopni awansu zawodowego nauczycieli oraz stopniem niepełnosprawności ucznia. Tak zwany standard finansowy na 1 ucznia przeliczeniowego w skali ogólnokrajowej został jednolicie wyliczony dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego i w 2024 roku wyniósł 8 991,3565 zł (w 2023 r. - 6.898,6902 zł).

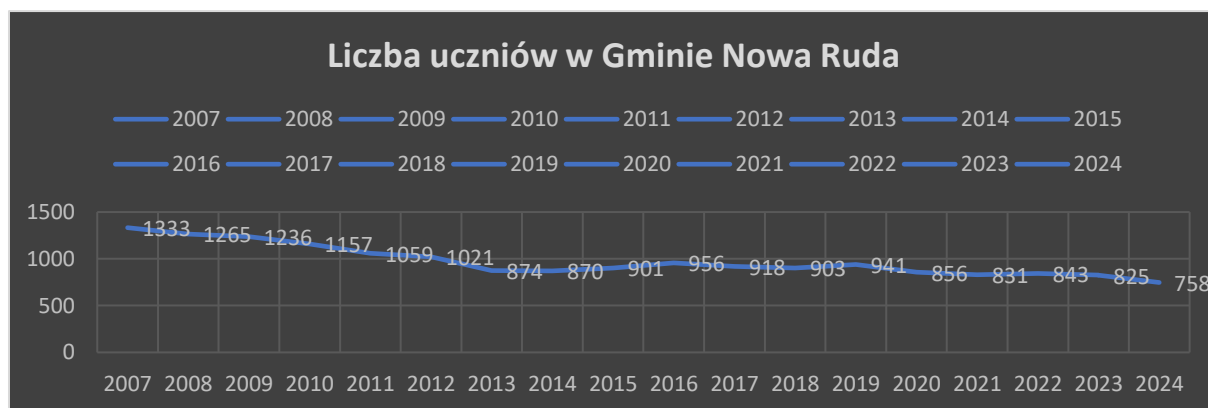
Kwoty subwencji oświatowych i liczba uczniów we wszystkich placówkach oświatowych na terenie Gminy Nowa Ruda na przestrzeni lat 2007 – 2024

Rok	Kwota	Liczba uczniów
2007	6 752 057,00 zł	1 333
2008	7 327 298,00 zł	1 265
2009	7 955 308,00 zł	1 236
2010	8 215 905,00 zł	1 157
2011	8 173 819,00 zł	1 059
2012	8 605 259,00 zł	1 021
2013	7 633 755,00 zł	874

2014	8 152 181,00 zł	870
2015	8 823 859,00 zł	901
2016	9 348 439,00 zł	957
2017	9 835 983,00 zł	918
2018	10 233 683,00 zł	903
2019	10 502 547,00 zł	941
2020	10 690 093,00 zł	856
2021	11 287 781,00 zł	831
2022	11 982 183,00 zł	843
2023	13 664 562,00 zł	825
2024	18 767.842,00 zł	758

Kwota subwencji oświatowej na 758 uczniów i 108 przedszkolaków w wieku 6 lat we wszystkich placówkach oświatowych na terenie Gminy Nowa Ruda wyniosła 18.767.842 zł, w tym subwencja na dzieci sześćioletnie – 925.726,51 zł.

Na edukację dzieci z Ukrainy gmina otrzymała w 2024 roku z Funduszu Pomocy Ukrainie kwotę 75.337,00 zł.

Pomimo zmniejszającej się liczby uczniów, następuje wzrost kosztów edukacji, na który przede wszystkim ogromny wpływ ma waga, która jest do ucznia przypisana. Dla przykładu uczniowie wymagający stosowania specjalnych metod nauczania są objęci dodatkową subwencją, w zależności od rodzaju niepełnosprawności, najwyższa stanowi aż 9,5-krotność subwencji przewidzianej na ucznia zdrowego.

Podstawowa kwota dotacji na ucznia przedszkoli i dotacja celowa na wychowanie przedszkolne

Podstawowa kwota dotacji na ucznia uczęszczającego do przedszkoli samorządowych prowadzonych przez Gminę Nowa Ruda (po jej aktualizacji dokonanej Zarządzeniem nr 590/24

Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 26.11.2024r.) wyniosła średnio 1 532,27 zł miesięcznie. Kwota dotacji na 1 wychowanka przedszkola niepublicznego wyniosła średnio miesięcznie 1 149,20 zł (75% podstawowej kwoty dotacji).

Na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego uczniów, jednostka samorządu terytorialnego otrzymuje dotację celową z budżetu państwa, która może być wykorzystana wyłącznie na wydatki bieżące związane z realizacją tych zadań. W 2024 roku gmina otrzymała kwotę 841.388,00 zł na 212 dzieci w wieku do lat 5. Rocznie na 1 ucznia przypadała kwota 3.968,81 zł. Ze względu na zmniejszenie się liczby dzieci od ostatniego kwartału roku 2024 do 201 uczniów, kwota dotacji w wysokości 14.525,84 zł musiała zostać zwrócona do budżetu państwa.

Zakup podręczników i materiałów ćwiczeniowych w 2024 roku

Zakup podręczników dotyczył klas I - VIII szkół podstawowych w łącznej liczbie 817 uczniów.

Gmina Nowa Ruda otrzymała i rozliczyła na ten cel dotację w wysokości 109.534,29 zł.

Rządowy Program pomocy uczniom w 2024 r. „Wyprawka szkolna”

W roku 2024 z Rządowego Programu „Wyprawka Szkolna” – z pomocy finansowej na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych skorzystało łącznie 22 uczniów z Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych w Ludwikowicach Kłodzkich, a kwota dotacji wyniosła 4.875,10 zł.

Podróże z klasą

W ramach przedsięwzięcia Ministra Edukacji pn. „Podróże z klasą” Szkoła Podstawowa w Bożkowie otrzymała dotację w wysokości 30 000,00 zł na organizację wycieczki szkolnej. Wycieczka odbyła się w okresie 23.10-25.10.2024r., trwała 3 dni, uczestniczyło w niej 34 uczniów i 3 opiekunów.

Aktywna Tablica

Program rządowy „Aktywna Tablica” realizowany był w Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie. Kwota dofinansowania w wysokości 35.000 zł została przeznaczona na dofinansowanie zakupu sprzętu, pomocy dydaktycznych i narzędzi do terapii uczniów z orzeczeniami i opiniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Wkład własny stanowił kwotę 8 750 zł. Całość zadania wyniosła 43 750 zł.

Rezerwa oświatowa subwencji ogólnej z tytułu wzrostu zadań oświatowych w 2024 roku

Gmina otrzymała w 2024r. rezerwę oświatową subwencji ogólnej z tytułu wzrostu zadań oświatowych od września 2024 roku, w wysokości 164.286 zł.

Dotacje podmiotowe na prowadzenie niepublicznych placówek oświatowych w 2024 r.

Nazwa placówki	Kwota dotacji udzielona w roku szkolnym 2023/2024	W tym na organizację kształcenia specjalnego
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Dzikowcu	950.154,50	698.898,17
Szkoła Podstawowa im. Św. Wojciecha we Włodowicach	3.440.306,31	1.648.291,54
Szkoła Podstawowa AMS w Woliborzu	1.247.886,92	198.573,48
Niepubliczne Przedszkole w Dzikowcu	624.770,90	99.083,12
Niepubliczne Przedszkole we Włodowicach	1.092.680,07	544.719,82
Razem	7.355.798,70	3.189.566,13

Na terenie Gminy Nowa Ruda funkcjonują 3 niepubliczne szkoły podstawowe o uprawnieniach szkół publicznych i 2 niepubliczne przedszkola. Placówki prowadzone są na mieniu stanowiącym własność Gminy Nowa Ruda na podstawie umów bezpłatnego użyczenia.

Projekty realizowane w szkołach z dofinansowaniem zewnętrznym

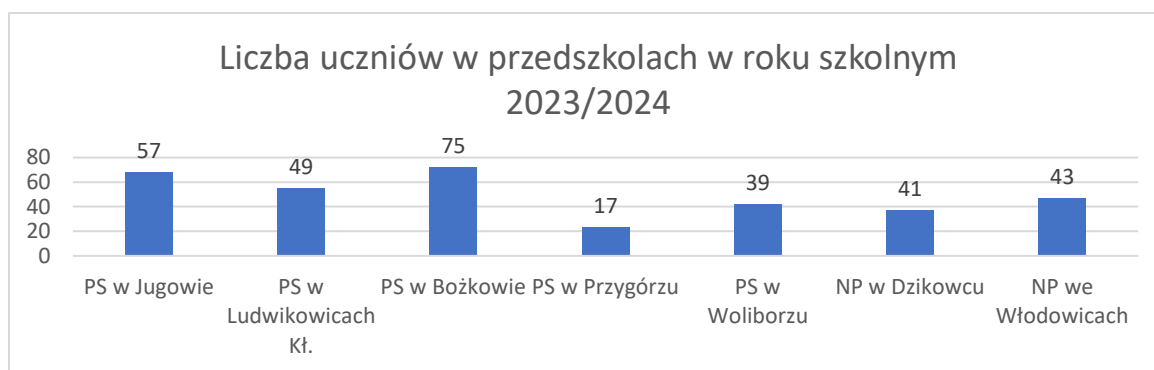
„Wiem, Umiem, Potrafię i Lubię Przedszkole!” - Od kwietnia 2024r. dzieci uczęszczające do przedszkoli w Bożkowie, Jugowie, Przygórzu, Woliborzu i Ludwikowicach Kłodzkich (łącznie 181 osób) brały udział w dodatkowych zajęciach, m.in. z języka angielskiego, gimnastyki korekcyjnej, z robotyki i programowania, w zajęciach wspierających zdrowie psychiczne, matematycznych i ekologicznych. Realizacja projektu trwa do 30 czerwca 2026 r. Projekt jest dofinansowany z Funduszy Europejskich dla edukacji na Dolnym Śląsku. Całkowita wartość projektu to kwota 869 296,85 zł, z czego 695 437,47 zł pochodzi z dofinansowania.

Przedszkola

Sieć przedszkoli samorządowych stanowią przedszkola w: Bożkowie, Jugowie, Woliborzu, Przygórzu i Ludwikowicach Kł.

Uzupełnieniem sieci są niepubliczne przedszkola funkcjonujące również w zespołach szkolnych we Włodowicach i Dzikowcu.

Liczbę dzieci w roku szkolnym 2023/2024 przedstawia poniższa tabela:

W roku 2024 wychowaniem przedszkolnym objętych było łącznie średnio 319 dzieci. Do gminnych przedszkoli uczęszczało 237 wychowanków, w tym 3 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, a do niepublicznych przedszkoli 83 dzieci, w tym 13 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Lp.	Placówka	Liczba miejsc w przedszkolach	Faktyczna liczba dzieci w przedszkolach Wg danych SIO stan na dzień 30.09.2023r.	Faktyczna liczba dzieci w przedszkolach Wg danych SIO stan na dzień 30.09.2024r.
1.	PS w Jugowie	75	57	56
2.	PS w Ludwikowicach Kł.	50	49	51
3.	PS w Bożkowie	75	75	78
4.	PS Wolibórz	42	39	40
5.	PS Przygórze	50	17	16
6.	Ogółem Przedszkola Samorządowe	292	237	241
7.	Niepubliczne Przedszkole w Dzikowcu	50	41	31
8.	Niepubliczne Przedszkole we Włodowicach	50	43	45
10.	Razem niepubliczne	100	83	76
11.	ogółem wszystkie przedszkola w gminie	392	321	317

Gmina Nowa Ruda dysponuje odpowiednią ilością miejsc w przedszkolach dla wszystkich dzieci zamieszkałych na terenie gminy, jednakże nie zawsze będą to przedszkola blisko miejsca zamieszkania. Z dyrektorami zarządzającymi przedszkolami zostały ustalone kryteria przyjęte przez Radę Gminy Nowa Ruda uchwałą nr 242/XXXII/17 Rady Gminy Nowa Ruda w sprawie określenia kryteriów rekrutacji do przedszkoli prowadzonych przez Gminę Nowa Ruda, liczby punktów za każde z kryteriów oraz dokumentów niezbędnych do ich potwierdzenia, że w pierwszej kolejności przyjmowane są dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Nowa Ruda, a w przypadku wolnych miejsc spoza gminy.

W celu zapewnienia wysokiej jakości edukacji gmina 28 września 2023 roku oddała do użytku nowoczesne przedszkole w Bożkowie.

Organizacja dowozu uczniów do szkół

W 2024 roku uczniowie dowożeni byli do gminnych szkół z miejscowości: Sokolec, Bartnica, Świerki, Dworki, Ludwikowice Kł., Gorzuchów, Święcko, Czerwieńczyce, Dzikowiec, Koszyn, Nowa Wieś Kł., Wolibórz, Jugów, Przygórze. Położenie geograficzne naszej gminy generuje duże koszty przewozu uczniów. W roku szkolnym 2023/2024 średnia liczba dowożonych uczniów wyniosła 237, a kwota wydatkowana na organizację przewozów określona na podstawie biletów miesięcznych – 340.349,50 zł.

Dowóz uczniów niepełnosprawnych z terenu Gminy Nowa Ruda do placówek oświatowych i z powrotem wraz z zapewnieniem opieki w roku szkolnym 2023/2024 i 2024/2025 odbywał się na podstawie umowy OSS.272.03.2023 z dnia 16.08.2023 r. Obejmuje ona okres dwóch lat szkolnych tj. od 4 września 2023 r. do 21 czerwca 2024 (187 dni) i od 2 września 2024 roku do 27 czerwca 2025 roku (187 dni).

W 2024 roku dowozem objęci byli uczniowie niepełnosprawni z miejscowości: Bartnica, Świerki, Ludwikowice Kł., Sokolec, Jugów, Bożków, Koszyn, oraz Dzikowiec. Uczniowie dowożeni byli do Zespołu Szkół Specjalnych w Nowej Rudzie, Niepublicznej Szkoły Specjalnej przy DPS w Ludwikowicach Kł. oraz do ZS nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie. Łączny koszt przewozu wyniósł w roku 2024 – 90.914,40zł .

Gmina pokrywa także koszty dowozu dzieci niepełnosprawnych rodzicom, którzy we własnym zakresie zapewniają dowóz dzieci niepełnosprawnych. W 2024 roku została zawarta umowa

z rodzicami dwóch uczniów, a kwota wydatkowana z budżetu na ten cel wyniosła w roku 2024 16.831,40 zł.

Stypendia motywacyjne w szkołach za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe.

W 2024 roku w szkołach samorządowych przyznano stypendia motywacyjne za wysokie wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe. Stypendia na łączną kwotę 22.320,00 zł otrzymało łącznie 90 uczniów, w tym:

- z Zespołu Szkół Nr 1 w Jugowie – Szkoła Podstawowa w Jugowie – 26 uczniów;
- z Zespołu Szkół Nr 2 w Ludwikowicach Kł. – Szkoła Podstawowa im. Św. Franciszka z Asyżu w Ludwikowicach Kł. – 20 uczniów;
- z Zespołu Szkół Nr 3 z Oddz. Integracyjnymi w Bożkowie – Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego z Oddz. Integracyjnymi w Bożkowie – 44 uczniów.

Egzaminy zewnętrzne – egzamin ósmoklasisty

Po raz pierwszy egzamin ten został przeprowadzony w roku szkolnym 2018/2019. Jest egzaminem obowiązkowym i pełni dwie zasadnicze funkcje:

- 1) Określa poziom wykształcenia ogólnego uczniów w zakresie obowiązkowych przedmiotów egzaminacyjnych i zapewnia uczniowi, jego rodzicom, nauczycielom oraz władzom oświatowym informację zwrotną na temat tego poziomu wykształcenia.
- 2) Zastępuje egzamin wstępny do szkół ponadpodstawowych, które wykorzystują wyniki egzaminu ósmoklasisty z poszczególnych przedmiotów jako kryteria rekrutacji, jeżeli liczba kandydatów jest większa niż liczba wolnych miejsc w szkole.

Egzamin ósmoklasisty został przeprowadzony w dniach: 14, 15 i 16 maja 2024 r.

Egzamin ósmoklasisty jest przeprowadzany w formie pisemnej. Ósmoklasista przystępuje do egzaminu z trzech przedmiotów obowiązkowych: języka polskiego, matematyki i języka nowożytnego (angielski, francuski, hiszpański, niemiecki, rosyjski, ukraiński lub włoski – uczeń może wybrać tylko ten język, którego uczy się w szkole w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych).

Na terenie Gminy Nowa Ruda do egzaminu przystąpiło łącznie 49 ósmoklasistów, z tego w SP w Jugowie – 12 uczniów, SP w Ludwikowicach Kł. – 15 uczniów, SP w Bożkowie – 10 uczniów, SP we Włodowicach – 7 uczniów, SP w Dzikowcu – 1 uczeń i SP w Woliborzu – 4 uczniów.

Tabela obrazuje zestawienie średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty – szkoły na terenie Gminy Nowa Ruda (średni wynik szkoły w %).

Rok szkolny 2023/2024	Język polski	matematyka	Język obcy - angielski
SP w Jugowie	55,92	37	64,55
SP w Ludwikowicach Kł.	51,6	29,33	51
SP w Bożkowie	52,4	34,4	59,3
SP we Włodowicach	65,71	61,71	79,14
Niepubliczna SP w Dzikowcu*	-	-	-
Niepubliczna SP AMS w Woliborzu*	-	-	-

*z uwagi na ochronę prywatności uczniów nie podaje się wyników w przypadku niewielkiej liczby uczniów zdających egzamin.

Realizacja funduszu sołeckiego

W 2024 roku, zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy o funduszu sołeckim, planowane środki na realizację zadań w ramach Funduszu Sołeckiego wynosiły 724 989,87 zł, z czego wykorzystano 715 474,76 zł (98,69% planu). Sołectwa przeznaczyły środki na następujące zadania:

1. **Sołectwo Bartnica** - Dokumentacja projektowa boiska wielofunkcyjnego (wspólne przedsięwzięcie z Sołectwem Świerki).
2. **Sołectwo Bieganów** - Termomodernizacja ścian altany sołeckiej.
3. **Sołectwo Bożków** – Utrzymanie zieleni na terenie sołectwa, remont łazienki w sali wiejskiej oraz utworzenie miejsca rekreacji.
4. **Sołectwo Koszyn** - Dokumentacja projektowa drogi gminnej Bożków-dz.36, 40/285, montaż latarni na placu zabaw, zakup stołów piknikowych betonowych wraz z ławami, wykonanie tablicy/szyldu na świetlicę wiejską, zakup kosiarki spalinowej wraz z akcesoriami, zakup i montaż urządzenia zabawowego oraz zakup narzędzi.

5. **Sołectwo Czerwieńczyce** – Utrzymanie terenów zielonych i rekreacyjnych na terenie sołectwa Czerwieńczyce, remont i wyposażenie zaplecza gospodarczo-szatniowego przy boisku oraz budowa grilla, doposażenie placu zabaw.
6. **Sołectwo Dworki** – Wykonanie oświetlenia - Punkt Turystyczny w Dworkach.
7. **Sołectwo Dzikowiec** - Oświetlenie wsi-etap VI, pielęgnacja zieleni, oświetlenie drogi 3321D-etap I, zakup piaskownicy.
8. **Sołectwo Jugów** - Wykonanie dokumentacji zagospodarowanie działki nr 341 w Jugowie, pielęgnacja zieleni w miejscowości Jugów, oczyszczenie koryta Potoku Jugowskiego.
9. **Sołectwo Krajanów** - Ogrodzenie placu zabaw.
10. **Sołectwo Ludwikowice Kłodzkie** - Utrzymanie zieleni na terenie sołectwa Ludwikowice, utwardzenie drogi gminnej dz. 191 w Ludwikowicach Kłodzkich, zakup bramek na place zabaw dz. 89/7 i 885/4 oraz montaż radarowego wyświetlacza prędkości.
11. **Sołectwo Nowa Wieś Kłodzka** - Budowa wiaty rekreacyjnej, remont dachów na wiatkach przystankowych, zakup wyposażenia do sali wiejskiej.
12. **Sołectwo Przygórze** - Zagospodarowanie terenu integracji w Przygórzu-etap IX, wykonanie tablic informacyjno-promocyjnych, zakup patelni elektrycznej, instalacja wodno-kanalizacyjna, zakup namiotów plenerowych, zakup ławek i stołów biesiadnych, zakup stołu gastronomicznego oraz renowacja pomnika Górnika.
13. **Sołectwo Sokolica** - Dokumentacja projektowa drogi gminnej o numerze 151,148,453.
14. **Sołectwo Sokolec** - Zakup pomieszczenia gospodarczego, budowa SKATEPARKU, zakup i montaż urządzenia zabawowego oraz zakup wyposażenia do kuchni sali wiejskiej.
15. **Sołectwo Świerki** - Remont łazienek w sali wiejskiej, wykonanie dokumentacji projektowej boiska wielofunkcyjnego (wspólne przedsięwzięcie wraz z sołectwem Bartnica), wymiana trzonu kuchennego oraz zakup i montaż urządzenia zabawowego.
16. **Sołectwo Wolibórz** - Zakup i montaż monitoringu, zakup i montaż wiaty przystankowej, oświetlenie placu zabaw, poprawa wizerunku wsi oraz zakup i dostawa płyt ażurowych.

17. **Sołectwo Włodowice** – Utrzymanie zieleni na terenie sołectwa Włodowice, zakup i montaż wiaty drewnianej, wykonanie przyłącza energetycznego - boisko sportowe oraz zakup garnków.

W 2024 r. w ramach środków Funduszu Sołeckiego
wydatkowano 715 474,76 zł.

Realizacja Funduszu Sołeckiego w sołectwie Koszyn

Realizacja Funduszu Sołectkiego w sołectwie Włodowice

Pomoc społeczna (GOPS)

W roku 2024 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie realizował szeroki zakres zadań, wynikających z następujących aktów prawnych:

- ustawy o pomocy społecznej;
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;

- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- ustawy o systemie oświaty;
- ustawy o pracownikach samorządowych;
- ustawy o promocji zatrudnienia i rynku pracy;
- ustawy o zatrudnieniu socjalnym;
- ustawy prawo energetyczne;
- ustawy o karcie dużej rodziny;
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- ustawy – Prawo ochrony środowiska;
- ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Dodatkowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej:

- prowadził Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej;
- uczestniczył w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- prowadził „Klub Seniora” w Jugowie;
- prowadził mieszkania wspomagane w Ludwikowicach Kłodzkich i Świerkach;
- realizował programy dla osób niepełnosprawnych i starszych;
- współpracował z Caritas Diecezji Świdnickiej realizując „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Podprogram 2019” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym,
- współpracował z Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji „Równi choć różni” w Łądku-Zdrój, mając na celu aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych

wykluczeniem społecznym oraz działania długofalowe mające wpływ na postawę człowieka i jego sposób funkcjonowania w środowisku. Wspólnym zadaniem było odbudowanie i podtrzymywanie u osób wykluczonych społecznie, zdolności do samodzielnego i efektywnego pełnienia ról społecznych, a także samodzielnego poruszania się po rynku pracy, prowadzącego do zatrudnienia w różnych formach: u pracodawcy, samo zatrudnienia (praca na własny rachunek lub w spółdzielni socjalnej).

Wykonując powyższe zadania, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie był realizatorem programów i strategii z zakresu pomocy społecznej, tj.:

- Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Ruda na lata 2024-2026,
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowa Ruda na lata 2019-2026.

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie na realizację zadań wydatkował kwotę **11.171.575,50 zł**, z czego:

- **na zadania własne - 4.310.690,31 zł** (z czego największy procent stanowiła kwota 1 783 039,04 zł na częściowe pokrycie kosztów pobytu w DPS za 35 osób. Ponadto m.in. wydatkowano środki na wynagrodzenia i pochodne pracowników GOPS, działalność Klubu Seniora w Jugowie oraz pokrycie kosztów pobytu 16 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz 29 dzieci w spokrewnionych, niespokrewnionych i zawodowych rodzinach zastępczych),
- **na zadania z § 2010 - 5.734.665,25 zł** (tu m.in. bon energetyczny, usuwanie skutków klęsk żywiołowych, dodatki osłonowe),
- **na zadania z § 2030 - 985.573,41 zł** (tu m.in. zasiłki stałe, zasiłki i pomoc w naturze, „Posiłek w szkole i w domu”),
- **na zadania z § 2060 - 12.808,14 zł** (świadczenia wychowawcze),
- **środki z Funduszu pracy - 24. 333,73 zł**,
- **środki z Funduszu Pomocy Ukrainie - 103.504,66 zł.**

**W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w
Nowej Rudzie na realizację zadań wydatkował
kwotę 11.171.575,50 zł.**

**W 2024 r. wydatkowano o 491 817,35 zł więcej niż w 2023 r.
na częściowe pokrycie kosztów pobytu w Domach Pomocy
Społecznej**

Rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w 2024 roku (w odniesieniu do roku 2023) kształtowała się następująco:

	WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE		LICZBA RODZIN OGÓŁEM		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
	0	1		2		3	
		2023	2024	2023	2024	2023	2024
1	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	212	187	158	145	314	281
2	W tym (z wiersza 1): Świadczenia pieniężne	166	146	154	140	306	270
3	W tym (z wiersza 1): Świadczenia niepieniężne	50	47	33	32	126	113
4	W tym (z wiersza 1): Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	-	-	-	-	-	-
5	W tym (z wiersza 1): Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	212	187	158	145	314	281
6	Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej ogółem	X	X	35	130	57	260
7	W tym (z wiersza 6): Wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	X	35	53	57	120

Źródło: opracowanie na podstawie sprawozdań MPiPS-03R za 2023 i 2024 r.

Działalność kulturalna (CKGNR)

Działalność kulturalna prowadzona jest w Gminie przede wszystkim przez Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda (CKGNR) z siedzibą w Ludwikowicach Kłodzkich. W 2024 roku zakres działalności Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda obejmował:

- edukację kulturalną i wychowywanie przez sztukę,
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
- dbałość o folklor lokalny, a w szczególności o rękodzieło ludowe i artystyczne,
- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych mieszkańców,
- zapewnienie realizacji procesu wychowania fizycznego, uprawiania sportu i rekreacji ruchowej.

Swoje zadania CKGNR realizował przede wszystkim poprzez:

- organizację imprez kulturalnych, sportowych, rozrywkowych,
- prowadzenie sekcji i kół zainteresowań dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych,
- współdziałanie z innymi ośrodkami oraz instytucjami upowszechniania kultury i sportu,
- udostępnianie sprzętu i urządzeń znajdującego się na stanie CKGNR, wynajmowaniu pomieszczeń i lokali oraz świadczeniu różnego rodzaju usług komputerowych, gastronomicznych i innych,
- prowadzenie działalności w sieci bibliotek gminnych.

W 2024 roku Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda było organizatorem lub współorganizatorem następujących wydarzeń oraz imprez kulturalnych, sportowych i rozrywkowych:

1. Orszak 3 Króli – Jugów – 6.01.
2. Gminny Bal Karnawałowy – Wolibórz – 12.01.
3. Ferie z CKGNR 15.01 – 26.01 (miejscowości Gminy Nowa Ruda).

4. Młodzieżowy Teatr Muzyczny w Kłodzkim Ośrodku Kultury „Hocus Pokus” – Kłodzko – 21.01.
5. Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek – Jugów – 21.01.
6. 32. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – Jugów – 28.01.
7. Finał Mistrzostw Gminy Nowa Ruda na Cykloergometrze – Jugów – 31.01.
8. Wsparcie Balu Karnawałowego – Koszyn – 2.02.
9. Walentynki z CKGNR – teren Gminy Nowa Ruda -14.02.
10. Gminny Dzień Kobiet – Czerwieńczyce – 3.03.
11. Wiejski Dzień Kobiet – Ludwikowice Kłodzkie – 7.03.
12. Spotkanie autorskie z Jackiem Dehnelem – 15.03.
13. 26. Wystawa Stołów Wielkanocnych – Bożków – 23.03.

14. Czy to już wiosna? – wycieczka piesza (wspólnie z „Szlakiem z Dzieciakiem”) – Wzgórza Włodzickie - 24.03.
15. Hard Race PL – Dzikowiec - 24.03.
16. Spotkanie z Markiem Michalakiem, wieloletnim Rzecznikiem Praw Dziecka – Ludwikowice Kłodzkie, Jugów, Bożków – 3.04.
17. Wycieczka piesza z cyklu „Las woła nas” (wspólnie z Nadleśnictwo Jugów i Sowie Szczyty) – Ludwikowice Kłodzkie 15.04.
18. Zorganizowanie Strefy Kibica podczas 8. Tech-Mol-Rally – Nowa Wieś Kłodzka – 20.04.
19. Hard Race PL – Dzikowiec - 20.03 (współorganizacja).
20. Wsparcie techniczne wydarzenia KAZIUKI – Ludwikowice Kłodzkie - 27.04.
21. Majówka w Muzeum przy Tunelu – Świerki – 1.05.
22. Wsparcie obchodów Dnia Strażaka w Świerkach – 6.05.
23. Spot Klasyków – Ludwikowice Kłodzkie -12.05.
24. Hard Race H5 ATV PL – Dzikowiec – 17-18.05 (współorganizacja).
25. Gminny Konkurs Recytatorski dla Przedszkoli – Ludwikowice 23.05.
26. Rowerowe Sowie 2024 – autorski punkt żywieniowy na trasie rajdu – Przełęcz Jugowska - 25.05.
27. Wsparcie wydarzenia z okazji Dnia Dziecka – Dzikowiec – 26.05.
28. Gminny Dzień Dziecka – Świerki – 1.06.
29. Festiwal Piosenki Ludowej na Pograniczu – Jugów – 8.06.
30. Wsparcie Festynu Rodzinnego – Nowa Wieś – 8.06.
31. Biathlon dla Każdego – boisko Sołectwo Sokolec – 9.06.
32. Wsparcie Festynu Rodzinnego – Bożków – 14.06.
33. Wyrypa, Wyrypka, Wyrypunia – wsparcie wydarzenia Sowich Szczytów – Przełęcz Jugowska - 15.06.

34. Wsparcie Festynu z okazji Dnia Dziecka – Jugów – 21.06 – Jugów.
35. Wsparcie Festynu z okazji Dnia Dziecka – Sokolec – 22.06.
36. Wsparcie Festynu Rodzinnego – Dworki – 28.06.
37. Wsparcie otwarcia basenu w Jugowie – 29.06.
38. Rowerowe Oblężenie wielkiej Sowy – punkt żywieniowy – 29.06 – Przygórze.
39. Festiwal Lawendy – Dom pod Lawendowym Polem (atrakcje dla dzieci, warsztaty kulinarne, warsztaty malarskie, warsztaty fotograficzne, warsztaty z biżuterii florystycznej, Babski Targ, warsztaty prozdrowotne, sesje zdjęciowe w lawendzie, koncert solistów Młodzieżowego Teatru Muzycznego, koncert zespołu Friday, naturalne sposoby dbania o zdrowie i urodę, joga i relaksacja przy zachodzie słońca, Wolibórz, 30.06.
40. Dzień Czekolady – Ludwikowice Kłodzkie – 3.07.
41. 6.Sowiogórska Dycha, Ludwikowice Kłodzkie/Sokolec - 6.07.
42. 11.Półmaraton Sowiogórski, Ludwikowice Kłodzkie/Sokolec - 6.07.
43. Festiwal Góry Literatury, Małe Góry Literatury
 - Agata Romaniuk „Kocia Szajka zaprasza na przygodę z pazurem” MGL – Dzikowiec -5.07,
 - Grzegorz Kasdepke: Spotkanie po zbójcu, czyli jak wychować fajnego chuligana. MGL – Dzikowiec -8.07,
 - Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Małych Górach Literatury: Tłumacz od kuchni. Warsztaty kulinarno-kulturoznawcze z tłumaczami z Grecji, Czech i Włoch. MGL – Dzikowiec - 9.07,
 - Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Małych Górach Literatury: Opowieści z gór i lasów – spotkanie z tłumaczami z Brazylii, Norwegii i Francji. MGL – Dzikowiec – 10.07,

- Warsztaty: Z punktu widzenia ziemniaka – Filip Zawada – czytelnia CKGNR Ludwikowice Kłodzkie – 10.07,
- Siostry – wernisaż Agnieszki Brzezińskiej – Galeria Ludwikowice – 10.07,
- Akcja edukacyjna Tour de Konstytucja – Galeria Ludwikowice – 10.07,
- Fenomen nowych tłumaczeń Williama Faulknera – Jacek Dehnel, Piotr Tarczyński – Galeria Ludwikowice – 10.07,
- Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Festiwalu Góry Literatury: Kanon tłumacza literatury polskiej – Cristina Godun, Ostap Slywynsky, Maryna Shoda, Jana Unuk – Galeria Ludwikowice – 10.07,
- Dziennik pocieszenia – Wojciech Bonowicz – Galeria Ludwikowice – 10.07,
- Tajni dyrygenci chmur – Wioletta Grzegorzewska – Galeria Ludwikowice – 10.07,
- Literatura bez granic – pasmo czeskie na Festiwalu Góry Literatury – Petra Dvorakova – Galeria Ludwikowice – 10.07,
- Filip Zawada: Z punktu widzenia ziemniaka – Galeria Ludwikowice – 10.07,
- Premiera płyty Zerwane rozmowy – Agnieszka Wolny-Hamkało, Aleksandra Popławska, Piotr Damasiewicz – Galeria Ludwikowice – 10.07,
- Barbara Sadurska: Rada smoków MGL – Dzikowiec – 12.07.

44. Zajęcia Wakacyjne „Bezpiecznie i kreatywnie”: cykl spotkań warsztatowych dla dzieci z Gminy Nowa Ruda w Filii Nr 1 Biblioteki Publicznej Gminy Nowa Ruda w Dzikowcu oraz zajęcia plenerowe na terenie Gminy Nowa Ruda, 4.07. – 18.08.

45. Hard Race 2024 PL – Dzikowiec – 12.07.

46. Dzień Czerwonego Kapturka – teren Gminy Nowa Ruda – 19.07.

47. DOŚWIADCZENIE – Wernisaż Heleny Rajskiej – Ludwikowice Kłodzkie – 26.07.

48. Pierogowe Love – Jugów, 27.07.

49. Muzyczna Podróż – koncert Młodzieżowego Teatru Muzycznego – Bożków – 4.08.

50. 8. Mini Sowa – biegi dla dzieci – Ludwikowice Kłodzkie, 10.08.

51. 15. Bieg na Wielką Sowę – Ludwikowice Kłodzkie/Sokolec, 11.08.

52. Strefa Kibica Tour de Pologne – wsparcie sołectwa Jugów – 14.08.

53. Kwietno-zielne popołudnie: udział w dniu otwartym Festiwalu Jaśniej – Przygórze – 15.08.
54. Korona Ludwikowic (wspólnie z Sowimi Szczytami) – rajd pieszy na dystansach: 8 km, 16 km, 33 km – start/meta Ludwikowice Kłodzkie, 17.08.
55. Festiwal Niezłe Ziółko – Harenda Ludwikowice Kłodzkie – 18.08.
56. 6.Runda Poland Enduro Cross Series – Dzikowiec – 18.08.
57. Bardzo Młoda Kultura – cykl spotkań edukacyjnych – Ludwikowice Kłodzkie – 08.
58. Dożynki Gminne, koncert zespołu Future Folk – Przygórze, 24.08.

59. Warsztaty wokalne-teatralne Młodzieżowego Teatru Muzycznego – Dom pod Lawendowym Polem – Wolibórz – 29.08.
60. Wsparcie wydarzenia: Dożynki Wiejskie w Sokolcu – 31.08.
61. Śpiewanie pod Orłem - występy MyLudove, Póki Co, Micromusic – Sokolec, 7.09.
62. Premiera Musicalu „Epoka Rocka” – Ludwikowice Kłodzkie – 29-30.09, 1.10.
63. Rodzinny Rajd Pieszy Las Woła Nas – Wzgórza Włodzickie – 5.10.

64. Łączą nas gwiazdy – wsparcie projektu – Jugów – 12.10.

65. Hard Off Race – Dzikowiec – 13.10.

66. Warsztaty literackie – 30.10:

- Mem literacki – warsztaty tworzenia alternatywnych zakończeń znanych historii i bajek,
- Slam literacki – warsztaty tworzenia trzyminutowych opowiadań lub wierszy,
- Kolaż literacki – warsztaty tworzenia poezji konkretnej,

67. 12.Górski Bieg Niepodległości – Świerki – 11.11.

68. Przegląd Pieśni Patriotycznych, Wolibórz – 10.11.

69. Festiwal Reportażu „Dokumentaliści” – Ludwikowice Kłodzkie - 15-17.11

- Spotkanie autorskie z Marcinem Łokciewiczem – W kryzysie...– 15.11,
- Spotkanie autorskie z Urszulą Glensk – O sytuacji na granicy polsko-białoruskiej– 15.11,
- Spotkanie autorskie z Bartoszem Pankiem – Zboże rośnie jak las. Pamięć o pegeerach -16.11,
- Spotkanie autorskie z Ludwiką Włodek – Buntowniczy z Afganistanu – 16.11,
- Spotkanie autorskie z Dionisosem Stursem – Kefi. Greckie wyspy – smaki i opowieści – 16.11,
- Spotkanie autorskie z Katarzyną Kobylarczyk – Ciało. Hiszpania kradnie swoje dzieci – 17.11,
- Spotkanie autorskie z Marią Wilczek-Krupą – Biografia Jeremiego Przybory – 17.11,
- Spotkanie autorskie z Bartkiem Sabelą – Wędrówka tusz – 17.11.

70. Gminny Konkurs Plastyczny „Kartka Bożonarodzeniowa”, listopad/grudzień.

71. Konkurs „Bożonarodzeniowe Dzieło Artystyczne”, listopad/grudzień.

72. 5. Półmaraton Górski ORZEŁ, Sokolec – 23.11.

73. Gala Ligi Biegów Górskich Ternua - Sokolec – 23.11.

74. Gminne Spotkanie z Mikołajem - Dzikowiec – 8.12.

75. Jarmark Bożonarodzeniowy – 9.12.

76. Ludwigsdorf – Śladami przeszłości – 10.12.

Liczba uczestników imprez kształtowała się następująco:

Wystawy	7	- 956 uczestników
Festiwale	6	- 1550 uczestników
Koncerty	10	- 4112 uczestników
Spotkania/wykłady	13	- 805 uczestników
Imprezy turystyczne i sportowe	18	- 2940 uczestników
Konkursy	10	- 583 uczestników
Pokazy teatralne	5	- 682 uczestników
Warsztaty	12	- 430 uczestników
Gale	2	- 530 uczestników

Przy realizacji wydarzeń w 2024 roku CKGNR współpracowało z licznymi stowarzyszeniami, instytucjami, jednostkami pomocniczymi i sponsorami.

W 2024 roku w ramach Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda działały następujące sekcje i koła: joga akademicka, nauka śpiewu i gry na instrumentach (akordeon, pianino, gitara akustyczna i elektryczna), Młodzieżowy Teatr Muzyczny, sekcja szachowa, zespół MyLudove, piłka nożna, pilates, plastyka, Zdrowy kręgosłup, Zespół Taneczno-Wokalny „Mali Bożkowiacy”, Sekcja Kolarska, biathlon, ceramika, joga, Survival and Outdoor.

Przy Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda działają nieformalne grupy osób dorosłych, odbywające swoje spotkania raz w tygodniu. Są to: Koło Gospodyń Wiejskich „Ludwiczanki”, Koło Gospodyń Wiejskich „Kulturalni” w Ludwikowicach Kłodzkich oraz Klub Seniora „Iskierki”.

[Biblioteka publiczna](#)

W strukturze CKGNR znajduje się biblioteka publiczna, do zadań której należy w szczególności:

- gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych,
- obsługa użytkowników poprzez udostępnianie im zbiorów oraz prowadzenie działalności informacyjnej nt. zbiorów własnych, innych bibliotek, muzeów i ośrodków informacji naukowej,
- prowadzenie działalności bibliograficznej, dokumentacyjnej, naukowo-badawczej, wydawniczej, edukacyjnej, popularyzatorskiej i instrukcyjno-metodycznej.

Biblioteka publiczna mieści się w budynku CKGNR i pełni funkcję: gromadzenia, opracowywania i ochrony materiałów bibliotecznych. W skład biblioteki wchodzi filie biblioteczne, nad którymi biblioteka w Ludwikowicach Kł. sprawuje nadzór merytoryczny:

- Filia Nr 1 w Dzikowcu,
- Filia Nr 2 w Jugowie,
- Filia nr 5 w Woliborzu,
- Filia nr 6 w Bożkowie,
- Filia nr 7 w Przygórzu.

W 2024 r. w bibliotece publicznej i jej filiach przeprowadzano lekcje biblioteczne i zajęcia wakacyjne; organizowano spotkania z pisarzami, konkursy plastyczne i literackie oraz brano udział w różnych imprezach (np. Narodowym Czytaniu).

W 2024 r. kontynuowano pozyskiwanie środków na nowości wydawnicze w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 (Priorytet 1 - Poprawa oferty bibliotek publicznych). Biblioteka otrzymała dotację w wysokości 20 000,00 zł na zakup księgozbioru. Biblioteka w ramach programu zakupiła 899 woluminów na kwotę 19 499,19 zł oraz 19 audiobooków na kwotę 500,81 zł.

W tym dziale Raportu o stanie gminy Nowa Ruda należy jeszcze napisać o dwóch projektach realizowanych przy współudziale Gminy Nowa Ruda z obszaru działań społeczno-kulturalnych:

„Kultura bez granic”

Gmina Nowa Ruda jako Partner Wiodący wraz z 4 partnerami (Gminą Radków, miastem Nowa Ruda, miastem Broumov oraz Fundacją Olgi Tokarczuk) realizowała w 2024 r. szereg transgranicznych wydarzeń kulturalnych w ramach 3-letniego projektu pod nazwą „Kultura bez granic” Interreg Czechy-Polska na lata 2021-2027. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis i ma na celu realizację wspólnych inicjatyw społeczno-kulturalnych wspierających kultywowanie i promowanie tradycji przygranicznych (np. warsztaty fotograficzne, malarskie, kulinarne, literackie, wokalne, ceramiczne). Wartość projektu wynosi 220 558,56 zł, w tym dofinansowanie w ramach środków z UE – 80%.

„Blżej tradycji, bliżej siebie”

W 2024 r. w ramach projektu wydatkowano 33 314,98 zł (80% wartości stanowiło dofinansowanie projektu ze środków UE). Celem organizowanych w ramach projektu wydarzeń otwartych, warsztatów i wycieczki integracyjno-poznawczej była integracja społeczności lokalnej oraz wzrost wiedzy społeczeństwa pogranicza o tradycjach, obyczajach i atrakcjach turystycznych wspólnego regionu. W ramach projektu odbyły się:

- Dożynki na pograniczu - wrzesień 2024,
- warsztat kulinarny - pieczenie pierników - listopad 2024,
- warsztat Bożonarodzeniowy - ozdoby świąteczne - listopad 2024,
- Polsko-czeski Festyn rodzinny - grudzień 2024.

Realizacja polityk i programów

Program współpracy Gminy Nowa Ruda z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za rok 2024

Program współpracy przyjęty został Uchwałą Nr 464/LXVI/23 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 30 listopada 2023r. w sprawie przyjęcia Rocznej Programu Współpracy Gminy Nowa Ruda z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024. Głównym celem programu było podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności, poprzez rozwijanie współpracy samorządu gminnego z organizacjami pozarządowymi na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców gminy.

Program zakładał objęcie swoim działaniem jak największej ilości obszarów aktywności obywatelskiej w społeczności lokalnej Gminy Nowa Ruda, a współpraca odbywała się w formach pozafinansowych i finansowych.

Założono, że działania pozafinansowe dotyczyć będą:

- 1) Wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu ujednolicenia i zharmonizowania tych kierunków.
- 2) Konsultowania z organizacjami projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej.
- 3) Tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej.
- 4) Publikowania na stronie internetowej Urzędu informacji ważnych dla organizacji.
- 5) Zawierania umów o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie.
- 6) Zawierania umów partnerstwa określonych w art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w art. 33 ust.1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020.
- 7) Obejmowania honorowym patronatem Wójta przedsięwzięć realizowanych przez organizacje.
- 8) Udostępniania, w miarę możliwości, pomieszczeń Urzędu oraz innych zasobów niezbędnych do realizacji zadań przez organizacje.

Współpraca finansowa przybierała następujące formy:

- zlecania zadań publicznych w formie powierzenia wykonania zadania publicznego,
- zlecania zadań publicznych w formie wspierania realizacji zadania publicznego,
- wspierania realizacji zadania publicznego w trybie art. 19 a ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie.

Konkursy na realizację zadań publicznych w formie powierzenia

W roku 2023 i 2024 r. ogłoszono 7 konkursów na realizację w 2024 r. zadań publicznych w formie powierzenia:

- 1) Zarządzeniem nr 696/23 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 13 grudnia 2023 r. ogłoszono konkurs na realizację zadania publicznego z zakresu promocji i ochrony zdrowia w 2024 r. pn. **„Organizacja Rehabilitacji dla Kobiet po Mastektomii”**. W wyniku postępowania konkursowego powierzono realizację zadania Noworudzkiemu Stowarzyszeniu AMAZONKI KINESIO, 57-402 Nowa Ruda ul. Kłodzka 16. W dniu 12 stycznia 2024 r. podpisano z beneficjentem umowę na powierzenie realizacji zadania opiewającą na kwotę 8 000,00 zł z terminem realizacji zadania od 12 stycznia do 31 grudnia 2024 r. W ramach realizowanego zadania zorganizowano zajęcia gimnastyczne ogólnousprawniające, ukierunkowane na ograniczenia ruchowe związane z mastektomią oraz zajęcia rehabilitacyjne w postaci drenażu limfatycznego w celu leczenia i profilaktyki obrzęków limfatycznych po usunięciu węzłów chłonnych. Zadaniem zostało objętych 5 osób z Gminy Nowa Ruda.
- 2) Zarządzeniem nr 697/23 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 13 grudnia 2023 r. ogłoszono konkurs na realizację zadania publicznego z zakresu upowszechniania i ochrony praw konsumentów w 2024 r. pn. **„Upowszechnianie i ochrona praw konsumentów w 2024 r.”**. W wyniku postępowania konkursowego powierzono realizację zadania Federacji Konsumentów z siedzibą ul. Ordynacka 11/1, 00 – 364 Warszawa. W dniu 12 stycznia 2024 r. podpisano z beneficjentem umowę na powierzenie realizacji zadania opiewającą na kwotę 6996,00 zł z terminem realizacji zadania od 1 lutego do 31 grudnia 2024 r. W ramach realizowanego zadania świadczone było bezpłatne poradnictwo z zakresu ochrony interesów konsumentów dla mieszkańców Gminy Nowa Ruda. Przedstawiciele Oddziału Federacji pełnili dyżury trzy razy w tygodniu po 4 godziny. W roku 2024 udzielono ponad 650 porad.
- 3) Zarządzeniem nr 698/23 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 13 grudnia 2023 r. ogłoszono konkurs na realizację w 2024 r. zadania publicznego pn.: **„Promocja regionalnej twórczości artystyczno-kulturalnej, działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym poprzez działalność Kół Gospodyń Wiejskich oraz klubów seniora z terenu Gminy Nowa Ruda”**. W wyniku postępowania konkursowego powierzono realizację zadania Stowarzyszeniu „Inicjatywa Lokalna na Rzecz Rozwoju Gminy Nowa Ruda”, 57-450 Ludwikowice Kłodzkie ul. Fabryczna 2. W dniu 12 stycznia 2024 r. podpisano z beneficjentem umowę na powierzenie realizacji

zadania opiewającą na kwotę 15 000,00 zł z terminem realizacji zadania od 12 stycznia do 31 grudnia 2024 r. W ramach realizacji zadania zorganizowano wyjazdy członków Stowarzyszenia na wydarzenia kulturalne i rozrywkowe. Stowarzyszenie było organizatorem imprez kulturalno-artystycznych, w których brali udział jego członkowie oraz mieszkańcy Gminy Nowa Ruda. Uroczystości odbywały się zgodnie z wcześniej przyjętym harmonogramem i były to m.in: X Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek w Jugowie, Spotkanie z Kolędą w Udaninie, Spotkanie Noworoczne, Wystawa Stołów Wielkanocnych, Turniej gry w Boule, Dzień Kobiet w Gminie Nowa Ruda, W Hołdzie Janowi Pawłowi II, Noc Kupały – tradycje Nocy Świętojańskiej w Dzikowcu, Festiwal „Pierogowe love”, Narodowe czytanie, Dożynki Gminne.

4) Zarządzeniem nr 701/23 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 13.12.2023 r. ogłoszono konkurs na realizację zadania publicznego z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym pn. **„Prowadzenie Świetlicy profilaktyczno-wychowawczej w miejscowości Bożków”**. W wyniku postępowania powierzono realizację zadania przez Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Radość” z siedzibą w miejscowości 57-441 Bożków 72a. W dniu 12 stycznia 2024 r. podpisano z beneficjentem umowę na powierzenie realizacji zadania opiewającą na kwotę 5 000,00 zł z terminem realizacji zadania od 12 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. W ramach realizowanego zadania zorganizowano zajęcia na Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej w miejscowości Bożków, która była czynna 2 razy w tygodniu. W zajęciach świetlicowych uczestniczyło od 5 do 15 wychowanków. W ramach zajęć były organizowane warsztaty plastyczne, zajęcia sportowe, wycieczki, uroczystości okolicznościowe, odrabianie lekcji, wspólna nauka itp. Podopieczni mieli również zapewniony posiłek.

5) Zarządzeniem nr 702/23 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 13 grudnia 2023 r. ogłoszono konkurs na realizację zadania publicznego z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym pn. **„Prowadzenie Świetlicy profilaktyczno-wychowawczej w miejscowości Czerwieńczyce”**. W wyniku postępowania powierzono realizację zadania przez Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Radość” z siedzibą w miejscowości 57-441 Bożków 72a. W dniu 12.01.2024 r. podpisano z beneficjentem umowę na powierzenie realizacji zadania opiewającą na kwotę 5 000,00 zł z terminem realizacji zadania od 12 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. W ramach realizowanego zadania

zorganizowano zajęcia na Świetlicy Profilaktyczno - Wychowawczej w miejscowości Czerwieńczyce, która była czynna 2 razy w tygodniu w wymiarze 5 godzin tygodniowo. W zajęciach świetlicowych uczestniczyło od 15 do 20 wychowanków. W ramach zajęć dzieci mogły uczestniczyć w różnorodnych zajęciach tj. warsztaty plastyczne, techniczne, robótki ręczne, zajęcia sportowe. Organizowane były uroczystości okolicznościowe, wyjazdy do kina, sali zabaw. Podopieczni mieli również zapewniony posiłek w formie podwieczorku.

6) Zarządzeniem nr 700/23 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 13 grudnia 2023 r. ogłoszono konkurs na realizację zadania publicznego z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym pn. **„Prowadzenie Świetlicy profilaktyczno-wychowawczej w miejscowości Jugów”**. W wyniku postępowania wsparto realizację zadania przez Stowarzyszenie Przyjaciół Jugowa z siedzibą: 57-430 Jugów ul. Główna 83. W dniu 12.01.2024 r. podpisano z beneficjentem umowę na powierzenie realizacji zadania opiewającą na kwotę 15 000,00 zł z terminem realizacji zadania od 12 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. W ramach realizowanego zadania zorganizowano zajęcia na Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej w miejscowości Jugów, która była czynna 2 razy w tygodniu w wymiarze 6 godzin tygodniowo. W zajęciach świetlicowych uczestniczyło około 35 wychowanków. W ramach zajęć dzieci mogły uczestniczyć w różnorodnych zajęciach tj. warsztaty plastyczne, techniczne, robótki ręczne, zajęcia sportowe. Organizowane były uroczystości okolicznościowe, wyjazdy do sali zabaw, wycieczki krajoznawcze. Podopieczni mieli również zapewniony posiłek w formie podwieczorku.

7) Zarządzeniem nr 59/24 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 28 lutego 2024 r. ogłoszono konkurs na realizację zadania publicznego z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym pn. **„Prowadzenie Świetlicy profilaktyczno-wychowawczej w miejscowości Bożków – Sołectwo Koszyn”**. W wyniku postępowania wsparto realizację zadania przez Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie „Mali Bożkowiacy” z siedzibą: 57-441 Bożków 89E. W dniu 22.03.2024 r. podpisano z beneficjentem umowę na powierzenie realizacji zadania opiewającą na kwotę 8 000,00 zł z terminem realizacji zadania od 22 marca 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. W ramach realizowanego zadania zorganizowano zajęcia na Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej w miejscowości Bożków – Sołectwo Koszyn, która była czynna 2 razy w tygodniu w wymiarze 6 godzin tygodniowo. W zajęciach świetlicowych uczestniczyło około

15 wychowanków. W ramach zajęć dzieci mogły uczestniczyć w różnorodnych zajęciach tj. warsztaty plastyczne, techniczne, robótki ręczne, zajęcia sportowe. Organizowane były uroczystości okolicznościowe, wyjazdy do sali zabaw, wycieczki krajoznawcze. Podopieczni mieli również zapewniony posiłek w formie podwieczorku.

Wszystkie ww. podmioty przedłożyły sprawozdania z realizacji zadań publicznych, które zostały zweryfikowane i zatwierdzone pod względem merytorycznym i finansowym.

[Realizacja zadań publicznych w formie wsparcia](#)

W roku 2023 ogłoszono jeden konkurs na realizację zadania publicznego w formie wsparcia, tj. zarządzeniem nr 699/23 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 13 grudnia 2023 r. ogłoszono konkurs na realizację zadania publicznego z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych pn. **„Organizacja dowozu osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Nowa Ruda na zajęcia terapeutyczne do Miejskiego Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowej Rudzie ul. Spacerowa 4 w 2024 r.”** W wyniku postępowania wsparto realizację zadania przez Stowarzyszenie „Nasza nadzieja” Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Organizacja Pożytku Publicznego z siedzibą: 57-402 Nowa Ruda ul. Spacerowa 4. W dniu 12.01.2024 r. podpisano z beneficjentem umowę na wsparcie realizacji zadania. Całkowity koszt zadania publicznego wynosił 83600,00 zł, z czego dotacja z budżetu Gminy Nowa Ruda w kwocie 23 000,00 zł. Termin realizacji zadania: od 12 stycznia do 31 grudnia 2024 r. W ramach realizowanego zadania zorganizowano dojazd mieszkańców Gminy Nowa Ruda na zajęcia terapeutyczne do Miejskiego Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowej Rudzie.

[Dotacje udzielone w trybie art. 19 a ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie.](#)

W roku 2024 udzielono 2 dotacji celowych w trybie art. 19 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie:

1) W dniu 25 marca 2024 roku podpisano umowę na realizację zadania pn. **„Dokarmianie zwierząt dziko żyjących w okresach niedoboru pożywienia, uprawa poletek zaporowych na terenie obwodu łowieckiego nr 335 mieszczącego się w granicach Gminy Nowa Ruda”**, na kwotę 4 000,00 zł. W ramach realizowanego zadania Koło Łowieckie „Diana” zorganizowało dokarmianie zwierząt w okresach niedoboru pokarmu naturalnego. Zakupiona pasza została rozdysponowana dla zwierzyny (dzikie ptactwo, sarny, jelenie). Zadanie było realizowane przy użyciu środków i wkładu osobowego członków Koła Łowieckiego „Diana”. Zakup karmy pozwolił na zakładanie podsypów oraz pasów zaporowych.

2) W dniu 3 lipca 2024 roku podpisano umowę na realizację zadania pn. **„Razem możemy więcej”**- organizacja półkolonii sportowych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Nowa Ruda w ramach programu profilaktyczno – wychowawczego, który stanowi kontynuację działań prowadzonych podczas roku szkolnego przez Sweam Team Nowa Ruda oraz gminne placówki oświatowe, na kwotę 10 000,00 zł. W ramach realizowanego zadania zorganizowano półkolonie sportowe dla dzieci i młodzieży. Zajęcia odbywały się w grupach - łącznie w półkoloniach udział wzięło ponad 50 dzieci i młodzieży z terenu Gminy Nowa Ruda. Zadanie było realizowane w terminie od 23.07 do 30.08.2024.

Dotacje udzielone na realizację zadań z zakresu rozwoju sportu w Gminie Nowa zgodnie z uchwałą Nr 244/XXXII/12 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 31 grudnia 2012 roku w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego w zakresie rozwoju sportu na terenie Gminy Nowa Ruda.

Ponadto, w 2024 r. udzielono dotacji na realizację zadań z zakresu rozwoju sportu, na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie.

1) W dniu 01 lutego 2024 r. podpisano z Klubem Piłkarskim „Słowianin” Wolibórz z siedzibą w Woliborzu, 57-431 Wolibórz umowę na realizację zadania pod nazwą **„Realizacja i upowszechnianie sportu”**. Na realizację tego zadania została udzielona dotacja w wysokości 75 000,00 zł. W ramach realizowanego zadania zakupiono sprzęt i odzież sportową, zostały również sfinansowane koszty związane z udziałem drużyny w rozgrywkach IV ligi sekcja piłki nożnej- seniorzy oraz drużyny młodzika, trampkarza i juniora młodszego.

2) W dniu 1 lutego 2024 r. podpisano z Uczniowskim Klubem Sportowym Ludwikowice z siedzibą w Ludwikowicach Kłodzkich ul. Fabryczna 2, umowę na realizację zadania pod nazwą **„Realizacja i upowszechnianie sportu”**. Na realizację tego zadania została udzielona dotacja w wysokości 24 000,00 zł. W ramach realizowanego zadania zakupiono sprzęt i odzież sportową, zostały również sfinansowane koszty związane z udziałem drużyn w rozgrywkach V, IV i III ligi Dolnośląskiego Okręgowego Związku Tenisa Stołowego, oraz zakupiono sprzęt i sfinansowano koszty związane ze startem dzieci i młodzieży w ramach sekcji kolarskiej.

3) W dniu 1 lutego 2024 r. podpisano z Uczniowskim Klubem Sportowym Akademia Piłkarska „DZIECI ŚLĄSKA” z siedzibą w miejscowości Wilcza 45, umowę na realizację zadania pod nazwą **„Rozwój sportu na terenie Gminy Nowa Ruda”**. Na realizację tego zadania została udzielona dotacja w wysokości 12 000,00 zł. W ramach realizowanego zadania zakupiono sprzęt i odzież

sportową, zostały również sfinansowane koszty związane z funkcjonowaniem klubu sekcja piłki nożnej grupa Żak i Orlik.

5) W dniu 1 lutego 2024 r. podpisano z Klubem Sportowym Ludwikowice z siedzibą w Ludwikowicach Kłodzkich ul. Fabryczna 9, umowę na realizację zadania pod nazwą **„Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej”**. Na realizację tego zadania została udzielona dotacja w wysokości 25 000,00 zł. W ramach realizowanego zadania zakupiono sprzęt i odzież sportową, zostały również sfinansowane koszty związane z udziałem drużyny w rozgrywkach B klasy sekcja piłki nożnej- seniorzy oraz grup młodzieżowych.

6) W dniu 1 lutego 2024 r. podpisano z Ludowym Zespołem Sportowym Burza Dzikowiec z siedzibą w miejscowości Dzikowiec 143 umowę na realizację zadania pod nazwą **„Rozwój kultury fizycznej i sportu na terenie wsi Dzikowiec”**. Na realizację tego zadania została udzielona dotacja w wysokości 24 000,00 zł. W ramach realizowanego zadania zakupiono sprzęt i odzież sportową, zostały również sfinansowane koszty związane z udziałem drużyny w rozgrywkach klasy A sekcja piłki nożnej - seniorzy oraz drużyn młodzieżowych.

Wszystkie ww. podmioty przedłożyły sprawozdania z realizacji zadań, które zostały zweryfikowane i zatwierdzone pod względem merytorycznym i finansowym.

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2024

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom przebiegała zgodnie z przyjętym przez Radę Gminy Nowa Ruda uchwałą nr 473/LXVII/23 z dnia 28 grudnia 2023 Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Nowa Ruda na 2024 rok.

Zadania ujęte w tym programie stanowiły ważny i trwały element profilaktyki społecznej w zakresie ochrony zdrowia, realizowany na terenie naszej gminy. Do działań związanych z profilaktyką w sensie ustawowym zaliczono działania promujące zdrowie, leczenie oraz pomoc rodzinom w radzeniu sobie z alkoholizmem. Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie były środki finansowe z budżetu Gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wykonanie dochodów budżetowych Gminy

Nowa Ruda za 2024 r. dotyczących przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w rodzinie wyniosło 270 521,43 zł, co stanowi 99,85 % planu.

Realizatorem Programu był Referat Oświaty i Spraw Społecznych. Współpracował on z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), szkołami z terenu gminy, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komisariatem Policji w Nowej Rudzie, Miejsko-Gminnym Punktem Konsultacyjnym „Pierwszy Kontakt”, Zespołem Interdyscyplinarnym oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy.

Głównym celem programu było ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających ze spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Nowa Ruda - w szczególności przez osoby niepełnoletnie oraz prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych.

Do celów szczegółowych zaliczono:

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i psychologicznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- zmniejszenie zagrożenia występowania uzależnień wśród dzieci i młodzieży,

- zwiększenie aktywności lokalnej społeczności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- finansowanie zadań realizowanych przez specjalistyczne i opiekuńcze placówki wsparcia dziennego,
- podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy.

Powyższe cele zrealizowane zostały poprzez zadania własne i rekomendowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, takie jak m.in. prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży w trzech funkcjonujących na terenie gminy świetlicach profilaktyczno-wychowawczych (do których rocznie uczęszcza ok. 120 dzieci), dyżury psychologów oraz zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych.

[Polityka senioralna w Gminie Nowa Ruda](#)

W 2024 r. dokumentem wskazującym na kierunki działań w stosunku do seniorów zamieszkujących teren Gminy Nowa Ruda była Polityka Senioralna Gminy Nowa Ruda na lata 2023-2027, przyjęta uchwałą nr 359/LII/22 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 23 listopada 2022 r. Odpowiadając na założenia przyjęte w dokumencie, w 2024 r. realizowano m.in. następujące działania:

- podjęto uchwałę Rady Gminy dotyczącą realizacji Korpusu Wsparcia Seniorów. Program był elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnym ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Celem programu było zapewnienie usług wsparcia na rzecz seniorów w wieku 60 lat i więcej, przez świadczenie usług wpisujących się we wskazane w programie obszary takie jak poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Jednym z elementów programu było zapewnienie całodobowej teleopieki dla 50 seniorów za pośrednictwem tzw. opasek bezpieczeństwa, wyposażonych w funkcje: przycisk bezpieczeństwa, sygnał SOS, detektor upadku, czujnik zdjęcia opaski, lokalizator GPS, funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami, funkcje monitorujące puls i saturację. Opaska bezpieczeństwa jest połączona z usługą

operatora pomocy. W przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia, wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce umożliwia połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą,

- wspierano działalność Gminnego Klubu Seniora w Jugowie, gdzie seniorzy od poniedziałku do piątku (w godzinach dostosowanych do potrzeb i możliwości uczestników) mogą brać udział w zajęciach kulturalno-oświatowych, wycieczkach, wykładach, czy zabawach. Seniorzy swoją obecnością wspierają lokalne imprezy (np. udział w jarmarku świątecznym, dożynkach, obchodach Dnia Seniora),
- podejmowano działania w zakresie aktywności społecznej – seniorzy mieli możliwość zaangażowania się w działalność klubów seniora lub kół gospodyń wiejskich z terenu gminy. Korzystali także z oferty Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda. Brali udział w takich projektach jak: „Kultura bez granic”, czy „Blżej tradycji, blżej siebie”, integrując się z seniorami z Czech.

W 2019 r. w Gminie Nowa Ruda powołano organ doradczy, inicjatywny i konsultacyjny dla władz Gminy Nowa Ruda oraz integracyjny, wspierający i aktywizujący udział osób starszych w życiu społeczności lokalnej Gminy Nowa Ruda – tj. Radę Seniorów Gminy Nowa Ruda. Obostrzenia i obawy seniorów związane z pandemią koronawirusa (2020-2022), a także szeroka oferta innych możliwości realizowania zamierzeń senioralnych spowodowały jednak, że Gminna Rada Seniorów nie pełniła przypisanej sobie roli i odbyła tylko jedno posiedzenie. Wybór nowej Rady Seniorów w kadencji odpowiadającej kadencji Rady Gminy (2024-2029) zakończył się niepowodzeniem³.

[Gminny program opieki nad zwierzętami](#)

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Nowa Ruda w 2024 został przyjęty uchwałą nr 492/LXX/24 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 20 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Nowa Ruda w 2024 roku.

³ W związku z powyższym w 2025 r. wprowadzono zmianę uchwały nr 120/XIII/19 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie utworzenia Rady Seniorów Gminy Nowa Ruda stanowiącą, że w sytuacji braku skutecznego wyboru kandydatów na członków Rady Seniorów ponowne wybory do Rady przeprowadza się w kolejnej kadencji Rady Gminy.

Zgodnie z art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r., poz. 1580 ze zm.) w programie ujęto w szczególności:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W 2024 r. na realizację zadań związanych z opieką nad zwierzętami (umowa z lekarzem weterynarii) wydatkowano ogółem kwotę 27 290,00 zł, a na umieszczenie bezdomnych zwierząt w schronisku - 26 050,00 zł.

W celu zapewnienia bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy Nowa Ruda miejsca w schronisku dla zwierząt w dniu 29.12.2023 r. zawarto umowę z Fundacją Pod Psią Gwiazdą z/s przy ul. Henryka Sienkiewicza 12A, 57 - 320 Polanica - Zdrój – zwaną dalej „Fundacją” prowadzącą Schronisko dla Zwierząt w Kłodzku przy ul. Półwiejskiej 20, 57 - 300 Kłodzko.

W 2024 roku Gmina Nowa Ruda wydała na ten cel łączną kwotę brutto 26 050,00 zł, umieszczając w schronisku 9 psów.

W tym miejscu wskazać należy, iż w związku z przekroczeniem we wrześniu 2024 r. przyjętej wcześniej kwoty na realizację zadania w przedmiotowym zakresie spowodowaną pilną potrzebą odebrania 3 psów ich dotychczasowemu właścicielowi przeprowadzono wymaganą przepisami prawa procedurę mającą na celu wyłonienie kolejnego wykonawcy.

W wyniku zakończenia ww. działań w dniu 03.10.2024 r. zawarto ponownie umowę z ww. Fundacją, która jako jedyna złożyła ofertę na wykonanie zadania.

Zaznaczenia wymaga również fakt, iż w związku z wystąpieniem na terenie Powiatu Kłodzkiego we wrześniu 2024 r. powodzi, wskutek której zniszczeniu uległa dotychczasowa siedziba prowadzonego przez Fundację Schroniska dla Zwierząt w Kłodzku – zwierzęta z terenu Gminy Nowa Ruda trafiały do tymczasowego Schroniska prowadzonego przez Fundację przy ul. Henryka Sienkiewicza 12A, 57 - 320 Polanica – Zdrój.

W celu realizacji zadań opieki nad zwierzętami w dniu 19.12.2023 r. zawarto umowę z lekarzem weterynarii – Panem Kazimierzem Opielą. Usługi weterynaryjne dotyczyły w szczególności:

- 1) wykonania zabiegów sterylizacji i kastracji kotów wolno żyjących oraz zapewnienie zwierzęciu opieki pooperacyjnej po wykonaniu zabiegu,
- 2) sprzedaży karmy dla kotów wolno żyjących na rzecz społecznych opiekunów (karmicieli) kotów wolno żyjących z terenu Gminy Nowa Ruda,
- 3) zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej, w przypadkach zdarzeń drogowych i losowych z udziałem zwierząt wymagających interwencji medycznej wraz z dojazdem, obejmujące wykonanie zabiegów ratujących życie oraz długotrwałe leczenie zwierząt,
- 4) udzielenia pomocy zwierzęciu poszkodowanemu w zdarzeniu drogowym losowym przez wykonanie niezbędnych zabiegów ratujących życie lub zdrowie,
- 5) opieki nad bezdomnym zwierzęciem do czasu odebrania go przez podmiot odpowiedzialny za umieszczanie zwierząt w Schronisku dla Zwierząt Bezdomnych.

Z uwagi na fakt, iż wynagrodzenie wykonawcy przekroczyło kwotę wskazaną w umowie, umowa ta została rozwiązana przed upływem terminu obowiązywania. Po przeprowadzeniu wymaganej przepisami prawa procedury mającej na celu wyłonienie kolejnego wykonawcy, w dniu 05.08.2024 r. zawarto umowę z lekarzem weterynarii Panem Kazimierzem Opielą.

Dodatkowo - w odniesieniu do zwierząt przekazywanych przez Gminę Nowa Ruda do adopcji w ramach kampanii pod hasłem „Adoptuj bezdomne zwierzę z terenu Gminy Nowa Ruda” – usługi weterynaryjne w ramach ww. umowy obejmowały:

- 1) wykonanie obowiązkowych zabiegów sterylizacji zwierząt po upływie minimum 14 dni od dnia adopcji, nie później jednak niż 6 miesięcy od tego zdarzenia (przy czym okres ten mógł ulec przedłużeniu w przypadku przeciwwskazań do wykonania zabiegu),
- 2) wykonanie obowiązkowych szczepień dla zwierząt przez okres 1 roku od dnia adopcji,
- 3) wszczepienie zwierzęciu mikrochipa.

Mając powyższe na uwadze w roku 2024 na realizację zadań związanych z opieką nad zwierzętami (umowa z lekarzem weterynarii) wydatkowano ogółem kwotę brutto 27 290,00 zł.

[Gminny Program Opieki nad Zabytkami i udzielanie dotacji na prace konserwatorskie](#)
W dniu 25 listopada 2020 r. Rada Gminy Nowa Ruda uchwałą nr 193/XXV/20 przyjęła „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Nowa Ruda na lata 2020 – 2023”. Obowiązek sporządzenia programu wynika z art. 87 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Nadrzędnym celem programu jest ukierunkowanie działań samorządu gminnego na poprawę stanu zachowania i utrzymania zasobów dziedzictwa kulturowego gminy. W Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Nowa Ruda figurują zabytki położone w Bartnicy, Bożkowie, Czerwieńczycach, Dzikowcu, Jugowie, Krajanowie, Ludwikowicach Kłodzkich, Nowej Wsi Kłodzkiej, Przygórzu, Sokolcu, Sokolicy, Świerkach, Włodowicach i Woliborzu. Należą do nich m.in. zespoły kościelne w Bożkowie (z XVII w.), Czerwieńczycach (z XV w.), w Dzikowcu (z XV w.), zespół pałacowo-folwarczny w Bożkowie (pałac z 1570 r. z założeniami parkowo-ogrodowymi), zespół dworski w Dzikowcu z 2 poł. XVII w., liczne kapliczki, przepusty, tunele i wiadukty kolejowe (np. nad drogą Jugów-Nowa Ruda i nad drogą Wałbrzych-Nowa Ruda).

W 2024 r. trwały prace nad przyjęciem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Nowa Ruda na lata 2024-2027. Ostatecznie program został przyjęty podczas sesji Rady Gminy w dniu 27 lutego 2025 r.

Uchwałą nr 33/IV/24 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 31 lipca 2024 r. w sprawie udzielenia w roku 2024 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Gminy Nowa Ruda udzielono dotacji w kwocie 30.000,00 zł na rzecz Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Marcina w Dzikowcu – na realizację zadania: „Konserwacja barokowego ołtarza bocznego NMP

w kościele pw. Św. Marcina w Dzikowcu – II etap konserwacja rzeźby ołtarzowych św. Joachima i św. Anny w kościele parafialnym pw. św. Marcina w Dzikowcu”.

Realizowano również zadania w ramach podjętej w 2023 r. uchwały nr 463/LXVI/23 z 30 listopada 2023 r. w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków położonych na terenie Gminy Nowa Ruda z udziałem środków z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

Zgodnie z uchwałą, dotacje w ramach budżetu Gminy Nowa Ruda będą udzielane w latach 2024-2025 i dotyczą następujących podmiotów:

Lp.	Podmiot wnioskujący	Nazwa zadania	Kwota dotacji	Przewidywany termin zakończenia zadania
1.	Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Ap. Piotra i Pawła w Bożkowie	„Konserwacja 14 Obrazów stacji Drogi Krzyżowej w kościele pw. Św. Bartłomieja w Czerwieńczycach- ”	150 000,00 zł	15.12.2025
2.	Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Marcina w Dzikowcu	Konserwacja zabytkowych elementów wyposażenia wnętrza kościoła parafialnego pw. Św. Marcina w Dzikowcu i kościoła filialnego pw. Św. Jakuba w Woliborzu	200 000,00 zł	10.03.2025
3.	Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Katarzyny w Jugowie	„Malowanie i odnowa prezbiterium w kościele parafialnym pw. Św. Katarzyny w Jugowie”	200 000,00 zł	31.03.2024
4.	Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Mikołaja w Świerkach	„Konserwacja i Restauracja Ołtarza Boczego P.W Dzieciątka Jezus w Krajanowie	125 900,00 zł	15.11.2024
5.	Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Michała Archanioła w Ludwikowicach Kłodzkich	Remont Murów przy Kościele i Cmentarzu p.w. św. Michała Archanioła w Ludwikowicach Kłodzkich	181 011,06 zł	31.03.2025
6.	Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. AP. Piotra i Pawła w Srebrnej Górze	Remont dachu w kościele Rzymskokatolickim Pw. Podwyższenia Krzyża	150 000,00 zł	31.05.2025

		Świętego w Nowej Wsi Kłodzkiej”		
7.	Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Michała Archanioła w Ludwikowicach Kłodzkich	Remont kruchty przy kościele p.w. św. Michała Archanioła w Ludwikowicach Kłodzkich	49 000,00 zł	31.05.2024
8.		Remont pokrycia dachowego w mieszkalnym budynku zabytkowym w miejscowości 57-400 Włodowice	294 000,00 zł	31.12.2025

W 2024 r. przekazano i rozliczono kwotę 615 822,58 zł, z czego wartość 598 130,36 zł stanowiła dotacja przekazana w ramach środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

[Wieloletni program gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym](#)

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Nowa Ruda na lata 2023-2027 został przyjęty uchwałą nr 375/LIV/22 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 28 grudnia 2022 r. Jego zasadniczym celem jest - zgodnie z art.4 ust.1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725) – tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.

Liczba i powierzchnia budynków mieszkalnych wchodzących w skład mienia komunalnego stanowiących 100% własności Gminy Nowa Ruda według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku przedstawia się następująco:

Liczba budynków	Powierzchnia lokali	Liczba lokali
Liczba budynków mieszkalnych - 54	Lokale mieszkalne i socjalne 14.520,43 m2	Lokale mieszkalne 282
	Lokali użytkowych 182,95 m2	lokale użytkowe 3

Liczba i powierzchnia budynków mieszkalnych będących wspólnotami mieszkaniowymi, w których Gmina Nowa Ruda posiada udziały stan na 31 grudnia 2024 roku wynosi:

Liczba budynków mieszkalnych	Powierzchnia 19.001,90 m²	Ilość lokali 417
133	Lokale mieszkalne i socjalne 17.207,64 m ² Lokale użytkowe 1 794,26 m ²	Lokale mieszkalne 389 lokale użytkowe 28

Stan większości budynków komunalnych i budynków wspólnot mieszkaniowych jest w dalszym ciągu niezadawalający. Powodem złej jakości budynków jest ich wiek (wszystkie budynki pochodzą z okresu przedwojennego).

Rok 2024 wymagał zatem realizacji wielu zadań inwestycyjnych, jak i remontów bieżących.

W 2024 roku Gmina Nowa Ruda dokonywała inwestycji w zasób mieszkaniowy i w tym celu wydatkowała kwotę w wysokości 435 296,15 zł z przeznaczeniem na:

- a) modernizację przestarzałych instalacji wodnych i kanalizacyjnych oraz podłączenie do przydomowych oczyszczalni – łączna kwota 115 679,87 zł; modernizację przeprowadzono w lokalach : Ludwikowice Kłodzkie: ul. Fabryczna 20/3, ul. Główna 81/5, 127, ul. Kasprowicza 7, Jugów ul. Główna 34, 124, 126/3, 160, ul. Grzybowska 8, ul. Pniaki 13, ul. Małachowskiego 37, ul. Chłopów 1, Świerki 61, Wolibórz 22;
- b) modernizację przestarzałych instalacji elektrycznych – łączna kwota 161 026,76 zł; modernizację przeprowadzono w : Jugowie, ul. Główna 34/2, 49/12, 79a, ul. Grzybowska 8, 16/11, ul Pniaki 14/10, Ludwikowice Kł. : ul. Polna 9/6, ul. Kościelna 6, Świerki 61, Przygórze 212/1, wykonanie uziemienia zabezpieczenia głównego w 16 budynkach komunalnych: Sokolec 3, L-ce Kł. Ul. Główna 51, L-ce Kł. Ul. Główna 81, L-ce Kł. Ul. Główna 121, L-ce Kł. Ul. Wiejska 23, L-ce Kł. Ul. Kościelna 6, Wolibórz 115, Wolibórz 12, Wolibórz 153, Świerki 4a, Świerki 46, Świerki 108, Sokolica 22, Włodowice 54, Nowa Wieś 95, Jugów, ul. Główna 99;
- c) wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz schodowej: Jugów, ul. Główna 50/1, 160, ul. Grzybowska 16/11, Ludwikowice Kł, ul. Główna 125, ul. Jana Kasprowicza 7, Sokolica 22, Wolibórz 22 – kwota 63 884,68 zł,

d) modernizacja dachów, kominów na budynkach komunalnych, w tym montaż wkładu kominowego oraz modernizacje rynien i rur spustowych: Sokolec 3, Ludwikowice Kł. ul. Jana Kasprowicza 7, 35/5, ul. Główna 57 – kwota 37 044,96 zł,

e) modernizacja systemu ogrzewania : 57 659,88 zł – min. w Jugowie ul. Grzybowska 2/2 i 2/11 oraz w Świerkach 129/4.

Ponadto, w ramach zadań termomodernizacyjnych dla przejętej oficyny w Bożkowie oraz dla budynku komunalnego w Jugowie, ul. Główna 99 wykonano dokumentację projektową - koszt to 82 410,00 zł.

Pomimo osiągnięcia poprawy w tym zakresie, potrzeby związane z remontami i modernizacjami są w dalszym ciągu bardzo duże i wymagają większych nakładów, niż dochody uzyskane tytułem wniesionych opłat czynszowych. Należy dodać, że zgodnie z informacją zawartą w sprawozdaniu finansowym gminy za 2023 r., w ramach zaległości czynszowych gmina posiada ponad 4 mln należności. Dochodzenie kwot nie jest proste, lecz gmina stara się korzystać ze środków prawnych takich jak uzyskiwanie nakazów zapłaty i przekazywanie spraw do komornika.

Wychodząc naprzeciw społecznym oczekiwaniom dotyczącym budowy nowych mieszkań, Gmina Nowa Ruda stała się udziałowcem spółki pod firmą SIM Sudety spółka z o.o. z siedzibą w Kłodzku, której udziałowcem jest także Krajowy Zespół Nieruchomości. Podstawowym celem gospodarczym spółki jest budowanie domów mieszkalnych oraz ich eksploatacja na zasadach najmu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa (Dz. U. z 2024 r., poz. 527). W 2024 r. trwały procedury związane z naborem najemców oraz uzyskaniem środków z Funduszu Dopłat na budowę mieszkań na os. Porzeczkowym w Bożkowie. Spółka zakłada budowę w Bożkowie kompleksu mieszkaniowego składającego się z 28 mieszkań z wykorzystaniem pomp ciepła i paneli fotowoltaicznych. W ocenie Gminy, budowa takich mieszkań będzie szansą dla osób, które stać na comiesięczną zapłatę czynszu, a które nie spełniają warunków do uzyskania kredytu mieszkaniowego; jak również okazją do zatrzymania na terenie Gminy młodych mieszkańców.

Wizualizacja Osiedla Porzeczkowego w Bożkowie, źródło:
www.simsudety.com/index.php/powiaty/15-nowa-ruda-gw

Lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy zajmują się zarządcy, którzy wykonują obowiązki w odniesieniu do 187 budynków, w tym w 54 budynków stanowiących w 100% własność Gminy Nowa Ruda i w 133 budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których znajdują się lokale należące do gminy.

W przypadku 4 budynków komunalnych, Gmina Nowa Ruda sama wypełnia obowiązki zarządcy.

Zarządca	Budynki komunalne	Wspólnoty mieszkaniowe
NTBS Sp. z o.o.	50	124
Sezam S.C.	-	1
G.P. Walczak Spółka Jawna	-	1
ZAN Sp. z o.o.	-	6
"ZARZĄDCA" Agnieszka Gmyz	-	1
Gmina Nowa Ruda	4	-
Razem	54	133

Skutki powodzi we wrześniu 2024 r.

Omawiając założenia i realizację Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Nowa Ruda na lata 2023-2027 należy również wspomnieć o skutkach powodzi, która wystąpiła m.in. na terenie Ziemi Kłodzkiej we wrześniu 2024 r. Na szczęście dla budynków komunalnych nie okazała się ona aż tak tragiczna w skutkach, jak w wielu innych

gminach. Do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego zgłoszono jednak uszkodzenia w 16 budynkach komunalnych (mieszkalnych i oświatowych) na kwotę 196 978,30 zł.

Oczyszczalnia ścieków – budynek komunalny - Ludwikowice Kł., ul. Fabryczna 27

Uszkodzony piec w budynku Sali wiejskiej w Świerkach

Podsumowanie

Raport o stanie gminy wskazuje, że w roku 2024 po raz kolejny udało się zrealizować strategiczne założenia i poprawić w wielu obszarach jakość życia mieszkańców gminy. Realizacja planowych działań była odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez mieszkańców gminy, m.in. w zakresie remontów dróg, ochrony środowiska (np. wymiana starych źródeł ciepła, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków), oświetlenia ulic, zapewnienia bezpieczeństwa (np. doposażanie Ochotniczych Straży Pożarnych, realizacja zadań z zakresu zarządzania kryzysowego) czy uatrakcyjnienia gminy pod względem turystycznym (np. zagospodarowanie zbiornika w Dzikowcu czy oddanie do użytku wyremontowanego basenu w Jugowie). W IV kwartale 2024 r. Gmina stanęła przed koniecznością realizacji zadań związanych z usuwaniem skutków powodzi, która miała miejsce na jej terenie w dniach 15–16 września. Pomimo zgłoszenia strat do Urzędu Wojewódzkiego – obejmujących m.in. 37 km uszkodzonych dróg, 21 obiektów mostowych oraz uszkodzenia w 16 budynkach komunalnych – do końca 2024 r. Gmina nie otrzymała protokołów komisji wojewódzkiej, które uwzględniałyby powyższe szkody.

W 2024 r. Gmina realizowała wiele działań w obszarze społecznym. Należała do nich m.in. organizacja imprez kulturalnych i sportowych, a także współpraca z seniorami oraz organizacjami pozarządowymi. Realizowano szereg zadań z zakresu pomocy społecznej, które służyć mają równaniu szans mieszkańców gminy.

Podejmowane działania, zarówno o charakterze inwestycyjnym, jak i projekty „miękkie” są spójne ze strategiami, w których realizację włączyła się Gmina Nowa Ruda.

W Gminie Nowa Ruda nie funkcjonuje budżet obywatelski, natomiast fundusz sołecki pozwala na wstuchanie się w głos mieszkańców i realizację zadań bliskich ich potrzebom. Dzięki temu w 2024 r. sołectwa m.in. utrzymywały zielen, dokonywały remontów sal wiejskich, tworzyły miejsca rekreacji, wykonywały dokumentacje projektowe sołeckich inwestycji, czy doposażały place zabaw.

Realizacja działań była możliwa dzięki zaangażowaniu i codziennej pracy pracowników Urzędu Gminy, którzy wykorzystują swoją wiedzę w celu realizacji ustawowych działań, jak również – dzięki swoim inicjatywom i umiejętnościom - pozyskują środki zewnętrzne na ich wykonanie. Podziękowania należą się radnym Gminy Nowa Ruda, którzy poprzez akceptację

proponowanych projektów uchwał, przychyłili się do zabezpieczania środków finansowych, przyczyniając się tym samym do realizacji projektów i upiększania naszej gminy.

Wyzwania i problemy, z którymi przychodzi się zmierzyć gminie to m.in.: depopulacja, słaby stan techniczny budynków komunalnych, dalsza konieczność wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła, czy zapotrzebowanie mieszkańców na budowę lub remont dróg gminnych.

Wiele z tych zadań wymaga jednak czasu i pozyskania kolejnych zewnętrznych środków finansowych, tak, by gmina mogła się stawać się miejscem atrakcyjnym do zamieszkania oraz coraz ciekawszym turystycznie. Mamy nadzieję, że przedstawiony raport pozwoli na przychylne spojrzenie na gminę i kierunki jej rozwoju.